

5600

**การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
: ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก**

พันโท พงศธร เมืองแก่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**An Analysis of Tourism in Army Camp Policy : A Case Study of
Eakatossarod Camp , Phitsanulok Province**

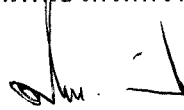
Lt. Col. Pongsatorn Muangkaen

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University**

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก : ศึกษากรณี
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก
ชื่อและนามสกุล พันโท พงศธร เมืองแก่น
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.จีระ ประทีป

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.ดิเรก ถึงฝั่ง)

กรรมการ

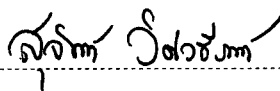
(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จีระ ประทีป)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่ 15 เดือน มกราคม พ.ศ. 2552

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก : ศึกษากรณี
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัย พันโท พงศธร เมืองแก่น **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2) รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ
ประทีป **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวของกองทัพบก ศึกษากรณีค่าย
สมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์นโยบาย
การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ในด้าน
การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย (2) ศึกษาปัญหา
อุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระ
เอกาทศรถ (3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของ
กองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

การวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลกจำนวน 65 คน
และผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวจำนวน 278 คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์
ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า (๑) ด้านการกำหนดนโยบายได้นำนโยบายของรัฐมาเป็นแนวทางใน
การกำหนดนโยบาย ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การดำเนินการส่วนใหญ่มีความ
เหมาะสม ด้านการประเมินผลนโยบายพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นว่านโยบาย
ประสบผลสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า
ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจเกือบทุกด้านที่ให้บริการ (๒) ปัญหาที่พบ คือการกำหนดนโยบายไม่ได้
ศึกษาความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ควรมีงบประมาณสนับสนุนอย่างชัดเจนและควรเพิ่ม
การอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ (๓) ข้อเสนอแนะในการพัฒนานโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวใน
หน่วยทหารของกองทัพบกนี้ ควรมีการศึกษานโยบายการท่องเที่ยวของชาติให้มีความชัดเจน เพื่อ
นำไปสู่การพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

คำสำคัญ การวิเคราะห์นโยบาย นโยบายการท่องเที่ยว จังหวัดพิษณุโลก

Thesis title : An Analysis of Tourism in Army Camp Policy : A Case Study Of Eakatossarod Camp , Phitsanulok Province

Researcher : Lt. Col. Pongsatorn Muangkaen ; **Degree :** Master of Public Administration ;

Thesis advisors : (1) Dr.Rangsan Prasertsri , Associate Professor; (2) Dr.Chira Prateep , Associate Professor ; **Academic year :** 2007

ABSTRACT

This study is an analysis of tourism in army camp policy: a case study of Eakatossarod Camp , Phitsanulok . The purposes of this study were (1) to analyze of tourism in army camp policy : a case study of Eakatossarod Camp , Phitsanulok about determining , applying , and evaluating the policy ; (2) to study problems , obstacles of proceeding on the of tourism in army camp policy : a case study of Eakatossarod Camp , Phitsanulok ; and (3) to response the concept of developing analyze of tourism in army camp policy : a case study of Eakatossarod Camp , Phitsanulok .

This research was a quantitative and qualitative researches . There are 2 representative samples . First group, they were 65 officers who work for tourism in army camp policy : Eakatossarod Camp , Phitsanulok . The second group were 278 people who take the advantage of the policy . The data analysis was used by the computer program .

The results of research ,(1) it was found that determining the tourism in army camp policy using the government's policy for this concept. For the implementation , it was very appropriate . For evaluating , it found that most of the representative samples thought that this policy was very good , most of the officers thought that this policy was successful as the purposes . For the satisfaction of representative samples , they were satisfied with the service of policy .(2) For the problem , it was found that the policy was determined without understanding problems or people's real demands , it should had the budget directed support to the policy and officers who work for should be trained more in order to offer better service (3) Suggestions for developing the tourism in army camp policy : a case study of Eakatossarod Camp , Phitsanulok , we should study and analyze clearly the national tourism policy and apply this research to determine the tourism in army camp policy .

Keywords : Policy Analysis , Tourism Policy , Phitsanulok Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.ดิเรก ถึงฝั่ง รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี และ รองศาสตราจารย์ ดร.จีระ ประทีป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการจัดทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ลงด้วยดี นับเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ พลเอก สังคม จันทรรวม ซึ่งดำรงตำแหน่งแม่ทัพน้อยที่ 3 (ในขณะ นั้น) ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร และผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารค่าย สมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ที่อำนวยความสะดวกและให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบให้แก่ค่ายสมเด็จพระ เอกาทศรถและกองทัพบก และขอน้อมคารวะแด่ผู้เขียนตำราวิชาการที่ได้ศึกษาค้นคว้า และใช้อย่างยิ่งทุกท่าน ด้วยความเคารพอย่างสูง

พงศธร เมืองแก่น

มีนาคม 2551

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ต
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	6
แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544 - 2553).....	31
นโยบายการท่องเที่ยวของกองทัพบก (พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2553).....	32
โครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก	
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	43
การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ.....	49
ตอนที่ 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	49
ตอนที่ 1.2 การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก.....	53
ตอนที่ 1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการท่องเที่ยว ในหน่วยทหารของกองทัพบกไปปฏิบัติ.....	58
ตอนที่ 1.4 การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก.....	77
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องการการท่องเที่ยวใน หน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้.....	80
ตอนที่ 2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	80
ตอนที่ 2.2 ความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบกค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	82
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกับ นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร.....	85
ตอนที่ 4 สรุป ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่ได้จากแบบสอบถาม.....	91
ตอนที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis).....	93
ตอนที่ 5.1 การกำหนดนโยบาย.....	93
ตอนที่ 5.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	95
ตอนที่ 5.3 การประเมินผลนโยบาย.....	100
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผล.....	106
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	110

ฉ

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก.....	115
ประวัติผู้วิจัย.....	139

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	49
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกชั้นยศ.....	49
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลา ในการรับราชการในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ.....	50
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	50
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้.....	51
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด.....	51
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน.....	52
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นใน เรื่องที่มาของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	53
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเห็นด้วยกับ นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	53
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เห็นด้วย.....	54
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่ไม่เห็นด้วย.....	55
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น ในเรื่องความเหมาะสมกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	55
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรับทราบ วัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	56
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่มาของการ รับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	56
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	57
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่ไม่เข้าใจ ในวัตถุประสงค์.....	58
ตารางที่ 4.17	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น ในเรื่องการจัดสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยว.....	58

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น ในเรื่องความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว.....	59
ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์.....	60
ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเก็บค่าบริการในแหล่งท่องเที่ยว.....	60
ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับสายการบินบังกัมโบงชา.....	61
ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการแบ่งมอขงาน.....	61
ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน.....	62
ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการแบ่งมอขงาน.....	63
ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติ.....	63
ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการบังกัมโบงชา.....	64
ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำกับดูแล.....	64
ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน.....	65
ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติประจำ.....	65
ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการแก้ปัญหา.....	66

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยว.....	66
ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการสนใจเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน.....	67
ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการประชุมการปฏิบัติงาน.....	68
ตารางที่ 4.34 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการอบรม ในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	68
ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเข้าร่วมประชุม และการร่วมแสดงความคิดเห็น.....	69
ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรับทราบข่าวสาร.....	69
ตารางที่ 4.37 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม โอกาสการเข้าศึกษา ดูงานในกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	70
ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาให้กับผู้บริหาร.....	71
ตารางที่ 4.39 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการให้ความสำคัญ ในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร.....	71
ตารางที่ 4.40 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ.....	72
ตารางที่ 4.41 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่.....	72
ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว.....	73
ตารางที่ 4.43 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน.....	73
ตารางที่ 4.44 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับอรรถาศัยของผู้ให้บริการ.....	74

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.45 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับความรู้ของผู้ให้บริการ.....	75
ตารางที่ 4.46 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการแก้ไขความผิดพลาด.....	75
ตารางที่ 4.47 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรที่มาจากพลทหาร.....	76
ตารางที่ 4.48 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการช่วยพัฒนาบุคลากร.....	76
ตารางที่ 4.49 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยว ในหน่วยทหารของกองทัพภาคีสยามใต้พระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก.....	77
ตารางที่ 4.50 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	80
ตารางที่ 4.51 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ.....	80
ตารางที่ 4.52 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	81
ตารางที่ 4.53 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	81
ตารางที่ 4.54 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้.....	82
ตารางที่ 4.55 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพภาค ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ.....	82
ตารางที่ 4.56 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพภาค ด้านอาคารและสถานที่.....	83
ตารางที่ 4.57 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพภาค ด้านระบบบริหารจัดการ.....	84
ตารางที่ 4.58 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพภาค ด้านประชาสัมพันธ์.....	85
ตารางที่ 4.59 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการกำหนดนโยบาย ในเรื่อง ความเหมาะสมของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาค.....	86

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.60 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการนำนโยบายไปปฏิบัติในเรื่อง การแบ่งมอongan.....	87
ตารางที่ 4.61 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยว ในหน่วยทหารของกองทัพก.....	88
ตารางที่ 4.62 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความเห็นด้าน การกำหนดคนนโยบายในเรื่องความเหมาะสมของนโยบาย การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	89
ตารางที่ 4.63 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่องการแบ่งมอongan.....	90
ตารางที่ 4.64 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการประเมินผลนโยบาย การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก.....	91

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	ตัวแบบกระบวนการนโยบายของ Anderson.....	15
ภาพที่ 2.2	ตัวแบบการบริหารการพัฒนา นโยบายที่ดี.....	16
ภาพที่ 2.3	ตัวแบบการบริหารการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	17
ภาพที่ 2.4	ตัวแบบการประเมินผลนโยบาย.....	18
ภาพที่ 2.5	แสดงตัวแบบทฤษฎีขั้นนำ.....	19
ภาพที่ 2.6	แสดงตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือตัวแบบส่วนเพิ่ม.....	22
ภาพที่ 2.7	ตัวแบบ The McKinsey 7 - S Framework.....	23
ภาพที่ 2.8	กรอบการมองกระบวนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ.....	26
ภาพที่ 2.9	ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เน้นด้านการจัดการ.....	27
ภาพที่ 4.1	นโยบายเชิงระบบ.....	94

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ นานาประเทศได้มีการปรับปรุงและพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นอารยประเทศ และเป็นที่ยอมรับในประชาคมโลก อันจะส่งผลให้เกิดการประกอบธุรกิจและการลงทุนของภาครัฐและเอกชน อันจะนำมาซึ่งรายได้เข้าสู่ประเทศ และเป็นการสร้างเสถียรภาพ ความเชื่อมั่นในการลงทุนของนานาประเทศ

ประเทศไทย เป็นประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีสภาพภูมิประเทศตอนบนเป็นภูเขาและเทือกเขาสลับซับซ้อน ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนทางตอนใต้ ตะวันออกและตะวันตก พื้นดินติดทะเล จากลักษณะภูมิประเทศที่มีความหลากหลายประกอบกับวัฒนธรรมประเพณีของประเทศสืบต่อกันมายาวนาน ประชาชนในประเทศมีหลายชนเผ่า อีกทั้งมีสถาปัตยกรรม โบราณวัตถุทางประวัติศาสตร์และสถานที่สำคัญต่าง ๆ มากมายหลายแห่ง ซึ่งมีอดีตอันยาวนาน จึงทำให้ประชาชนชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมาก ต่างให้ความสนใจที่จะเดินทางมาศึกษาหาความรู้ เที่ยวชม และพักผ่อนหย่อนใจ สร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ทำให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเริ่มมีความสำคัญสามารถนำเงินตราจากภายในและภายนอกประเทศเข้าสู่ระบบได้เป็นจำนวนมาก นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ทั่วไปในแต่ละจังหวัดของประเทศไทยแล้ว ในพื้นที่หน่วยทหารก็สามารถบริหารจัดการ ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่อประชาชนทั่วไปได้เช่นกัน ในปีพุทธศักราช 2540 พลเอก เชนฐา ฐานะจาโร ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้น ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก โดยมี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นประธานคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 17 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2540 ในโครงการ Amazing Thailand 1998 - 1999 โดยให้ดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเป็นแห่งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมในการท่องเที่ยว ในพื้นที่ของกองทัพบก ให้เป็นที่นิยมของประชาชนชาวไทยและต่างประเทศ ประชาสัมพันธ์เกียรติประวัติของหน่วย และสาริตการฝึกศึกษาของหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก เพื่อสร้างความมั่นใจในสมรรถภาพของกองทัพบก ส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับทหาร เพื่อร่วมมือกันปฏิบัติในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ นับแต่นั้นเป็นต้นมา กองทัพบกก็ได้เริ่มพัฒนาหน่วยทหาร ในทั่วทุกพื้นที่ เพื่อรองรับการดำเนินการจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ต่อมาเมื่อวันที่ 20 - 21 เมษายน 2544 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยระบุให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นภารกิจหลักของทุกส่วนราชการ รวมทั้งได้สั่งการให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ต้องให้การสนับสนุนส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ จากนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวกองทัพบกจึงได้กำหนดแผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบก (พุทธศักราช 2544 - 2553) เพื่อให้หน่วยในกองทัพบกได้มีความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญในนโยบายดังกล่าว โดยแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารออกเป็นหลายด้าน ได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ ด้านธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมทหาร ด้านการกีฬาและด้านนันทนาการ โดยเนื้อหาสาระของนโยบาย ที่กำหนดไว้คือ เพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาลและให้สอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ นอกจากนี้การท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารต้องสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประชาชนกับกองทัพบก ทำให้มีการเร่งรัดให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหารของหน่วยในกองทัพบก ปรับปรุงคุณภาพและโครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินการเพื่อสนองตอบนโยบาย โดยนโยบายดังกล่าวกองทัพบกได้ให้หน่วยทหารตามค่ายต่างๆที่มีความพร้อมเริ่มดำเนินการได้ทันที

กองทัพบกภาคที่ 3 เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก มีหน่วยทหารอยู่หลายแห่งตามค่ายต่างๆ ในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งในแต่ละค่ายก็มีการดำเนินการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะที่ตั้งค่าย ประวัติศาสตร์ของหน่วยทหาร รวมทั้งความพร้อมด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ เช่น ค่ายกาวิละ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีมณฑลทหารบก ที่ 33 จัดกิจกรรมเยี่ยมชมอนุสาวรีย์และอาคารอนุสาวรีย์สถานพระเจ้ากาวิละ จัดตั้งศูนย์กีฬาลานนาเพื่อให้บริการด้านการกีฬาแก่ประชาชนทั่วไปประกอบด้วย กีฬาวัยน้ำ จัมน้ำ เทนนิส แบดมินตัน ห้องออกกำลังกาย กอล์ฟ และยิงปืน เป็นต้น ค่ายสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จังหวัดพิษณุโลกที่มีความพร้อมด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อน มีกิจกรรมวิ่งเพื่อสุขภาพ พื้นที่จักรยานเสือภูเขา จัดพื้นที่สาธิตโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางพระราชดำริ และจัดเป็นค่ายฝึกอบรมลูกเสือให้กับสถาบันและสถานศึกษาต่างๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่านโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกนั้น มีหน่วยทหารหลายหน่วยได้ดำเนินการตามนโยบายซึ่งจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแต่ละหน่วย ผู้วิจัยในฐานะที่รับราชการในกองทัพบก มีความสนใจที่จะศึกษา การวิเคราะห์นโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก โดยศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นค่ายทหารที่ดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านการกีฬา และเป็น

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยผลของการศึกษาเพื่อต้องการทราบถึง ปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายประสบปัญหาในการดำเนินงานทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ และเป็นข้อมูลเพื่อเสนอแนะผู้บังคับบัญชาและผู้บริหารงานตามนโยบาย นำไปปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ในด้านการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย

2.2 ศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

3. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นโยบาย หมายถึง ข้อความที่แสดงแสดงแนวทางการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สำคัญ อันเป็นผลจากการไตร่ตรองเลือกตัดสินใจจากทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ นโยบายเป็นกรอบกำหนดการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นกิจกรรมหรือประเด็นปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง นโยบายถือเป็นข้อผูกพันหรือกติกาการดำเนินการซึ่งผู้กำหนดนโยบายต้องการให้ผู้ปฏิบัติยึดถือ

การวิเคราะห์นโยบาย หมายถึง การจำแนกแยกแยะประเด็นสำคัญโดยการเอาศาสตร์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย หมายถึง การระบุปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสังคม กำหนดเป็นนโยบายเพื่อสนองตอบความต้องการดังกล่าว การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติโดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหารงาน เพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม การประเมินผลนโยบาย หมายถึง การติดตามผลการปฏิบัติตามนโยบายและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นว่าสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของนโยบายหรือไม่ เป็นกลไกสำคัญที่จะบ่งชี้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติสำเร็จหรือล้มเหลว

นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก หมายถึง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร กำหนดโดยผู้บัญชาการทหารบก ประกอบด้วย การส่งเสริมการ

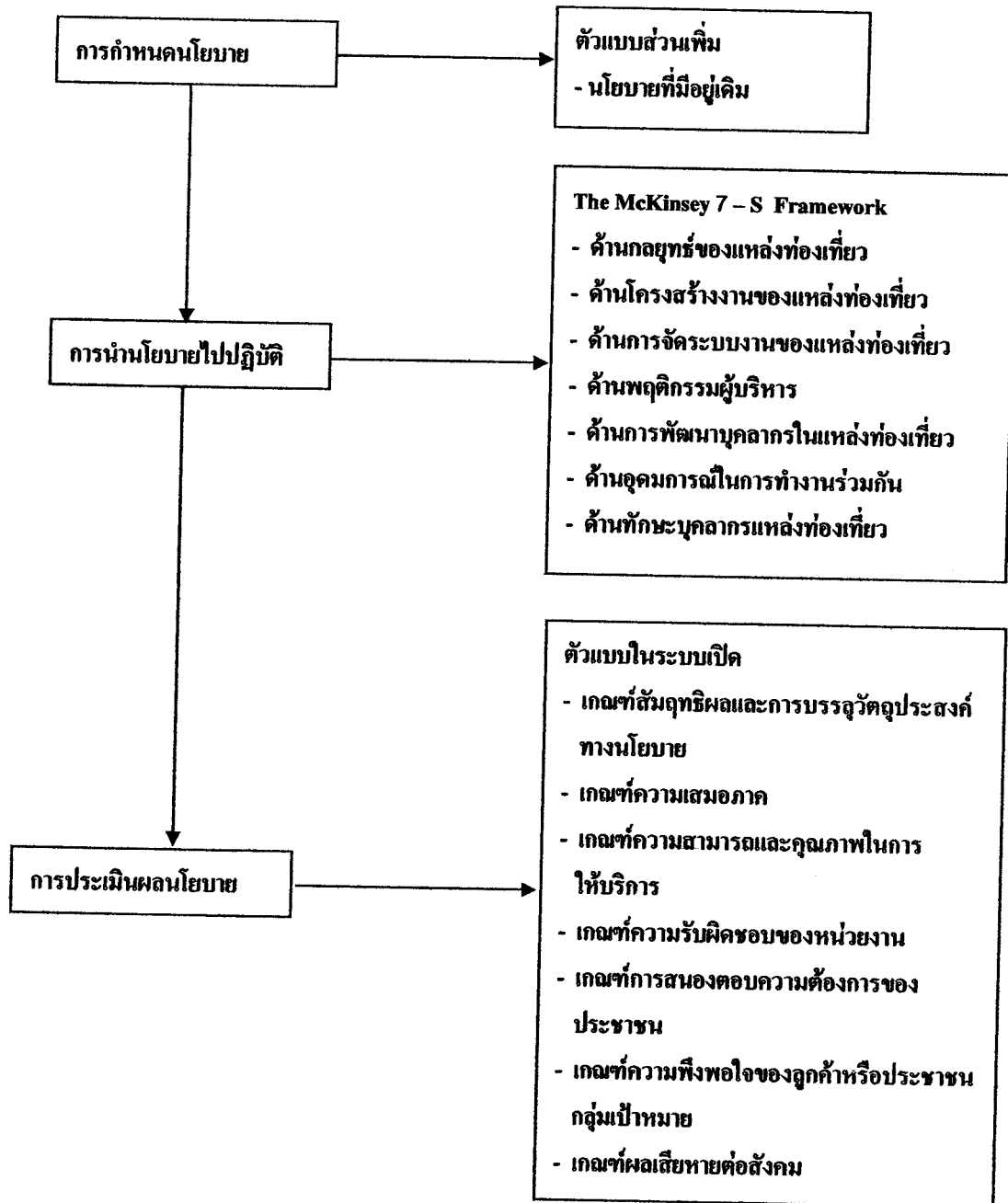
ท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2) ด้านการสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือน 3) ด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหารของหน่วยในกองทัพบก 4) ด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกทุกระดับ 5) ด้านการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพ ให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 เป็นแนวทางให้หน่วยทหารในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ นำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย แผนงานต่าง ๆ และพัฒนาการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก โดยกำหนดเอกสารและงานวิจัยที่สำคัญประกอบการศึกษา ไว้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
2. แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544 - 2553)
3. นโยบายการท่องเที่ยวของกองทัพบก (พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2553)
4. โครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

นโยบาย (Policy) เป็นคำที่มาจากภาษาบาลีโดยการสมาสคำว่า “นย” (เค้าความที่สื่อให้เข้าใจเอาเอง) กับคำว่า “อุบาย” (วิธีการอันแยบคาย เล่ห์กล เล่ห์เหลี่ยม) เข้าด้วยกันและแปลเป็นความได้ว่า หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวคำเนิการ นโยบายเป็นข้อความหรือความเข้าใจร่วมกันอย่างกว้าง ๆ ที่ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อการปฏิบัติการกิจต่างๆของผู้บริหารและของหน่วยงาน ข้อความที่ใช้เป็นนโยบายมักเป็นคำที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ได้ เช่นการใช้คำว่าเท่าที่สามารถเป็นไปได้ (Whenever Possible) เท่าที่สามารถจะปฏิบัติได้ (Whenever Feasible) และภายใต้สภาวะการณ์อันปกติ (Under Usual Conditions) เพราะนโยบายมิได้เป็นแนวทางที่ชี้เฉพาะว่าจะต้องปฏิบัติเช่นนั้นหรือเช่นนั้น นโยบายเป็นแต่เพียงแนวทางกว้างๆที่ช่วยในการตัดสินใจเพื่อกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่านั้น หรือเป็นสิ่งที่ควรเลือกกระทำหรือไม่ควรเลือกกระทำ (ประชุม รอดประเสริฐ 2535 : 13-15)

นโยบาย หมายถึง อุบายหรือกลเม็ดที่ผู้มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่า เป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายของส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสมที่สุด (อมร รักษาศักดิ์ 2522 : 1)

นโยบายเป็นเรื่องของการเลือกดำเนินการต่อประเด็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ว่าจะปัญหาที่ไม่พึงประสงค์ ความต้องการพัฒนา การปฏิบัติการหน้าที่หรือการเตรียมการสำหรับ

อนาคต คำว่านโยบายจึงเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา การดำเนินการหรือไม่ดำเนินการ การเลือกแนวทางการดำเนินการในการตัดสินใจ (ปรัชญา เวสารัชช์ 2546 ก : 5)

นักวิชาการต่างชาติได้ให้ความหมายหรือคำจำกัดความของนโยบายไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งให้ความหมายแตกต่างกันออกไป ดังนี้

นโยบาย คือขอบเขตของเหตุและผลที่ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ(Haimann and Scott ในประชุม รอดประเสริฐ 2535 : 13)

นโยบาย เป็นสิ่งที่ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับต้นเป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ของผู้บริหารระดับสูง กล่าวคือ นโยบายจะช่วยให้กลยุทธ์ หรือการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงเป็นจริง (Reality) และเป็นไปโดยเหตุและผล (Rationality) ที่ได้ข้อมูลจากผู้บริหารระดับต่ำลงไป อย่างไรก็ตาม การใช้นโยบายจะต้องมีการแปลและตีความออกมาให้ชัดเจน ในลักษณะที่เป็นเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ต้องการกระทำ (Glueck , ใน ประชุม รอดประเสริฐ 2535 : 15)

นโยบาย คือการพูดหรือการเขียนถึงขอบเขต และแนวทางทั้งหมด เพื่อการปฏิบัติงาน (Terry , 1977 : 189)

นโยบาย หมายถึงการตัดสินใจขั้นต้นอย่างกว้างๆจากข้อมูลทั่วไป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปโดยถูกต้อง และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (Greenwood , 1965 : 222)

นโยบาย คือหลักการ แผนการ หรือแนวทางของการทำงาน (Jacop , 1966 : 3)

นโยบาย คือโครงการในการปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีคุณค่า หรือเป็นการตัดสินใจเลือกจุดมุ่งหมาย และวิธีการบริหารองค์การใดองค์การหนึ่ง (Wayne , 1952 : 198)

นโยบาย เป็นหลักเกณฑ์ และแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานดำเนินไปโดยมีเสถียรภาพ (Stability) มีความสอดคล้องกัน (Consistency) มีมาตรฐานหรือเอกรูปเดียวกัน (Uniformity) และมีความต่อเนื่องกัน (Continuity) (Pfiffner , 1960 : 132)

นโยบาย เรียกว่า แผนงานประจำ (Standing Plan) ซึ่งเป็นผล จากการต่อรอง (Negotiation) การปฏิบัติตามข้อตกลง (Consensus) และการประนีประนอม (Compromise) ในการกำหนดเป้าหมาย การตรวจสอบทางเลือกและการค้นหาวิธี เพื่อให้งานปฏิบัติงานบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ และอาจถือได้ว่านโยบายเป็นกฎ (Rule) และระเบียบ (Regulation) ที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้ในการตัดสินใจ เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดประสบกับปัญหาในการปฏิบัติงาน (Kahn , 1969 : 130)

การกำหนดนโยบาย หมายถึง “การเลือกอย่างมีสติสัมปชัญญะ ระหว่างทางออกสองทางในการนำทิศทางสังคม” ซึ่งเท่ากับเป็นการแนะว่า นโยบาย คือผลที่เกิดจากการเลือกของผู้มี

อำนาจในการกำหนดนโยบาย โดยถือว่าการดำเนินการใดๆ ย่อมมีหนทางให้เลือกอย่างน้อยสองทางหรือมากกว่านั้น และหลังจากผู้กำหนดนโยบายได้พิจารณาอย่างรอบคอบเพียงพอแล้วจึงได้นำทางเลือกหนึ่งมากำหนดเป็นนโยบาย ตามความคิดของ Dror นโยบายไม่ใช่สิ่งที่ถูกกำหนดมาจากอารมณ์ ความรู้สึก หรือการตัดสินใจฉาบฉวยและไม่ใช่สิ่งที่มีผู้มาขเคียดให้ดำเนินการแต่่นโยบายเป็นทางเลือกหนึ่งในบรรดาหลายทางเลือกในการดำเนินการต่อปัญหาสาธารณะหนึ่ง และผู้กำหนดนโยบายได้วิเคราะห์อย่างมีสติสัมปชัญญะแล้วก่อนประกาศเป็นนโยบาย (Yehezkel Dror , 1989: p. xiii)

นโยบาย หมายถึง “คำแถลงล่วงหน้าในเรื่องการกระทำหรือข้อผูกพันของรัฐบาลเกี่ยวกับกิจกรรมบางอย่างในอนาคต เช่น นโยบายการศึกษา นโยบายสิ่งแวดล้อม หรือนโยบายอุตสาหกรรม” ตามความหมายนี้ นโยบายต้องเป็นเรื่องเปิดเผยทั่วไป มีการประกาศล่วงหน้าก่อนดำเนินการจริง เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรม หรือประเด็นบางอย่าง (H.K. Colebatch , 1998 : p.1)

คำว่า นโยบายไม่ใช่เป็นผลของการตัดสินใจปกติธรรมดาทั่วไป แต่เป็นแนวทางการกระทำ (course of action) ซึ่งเป็นการกำหนดเส้นทางหรือทิศทางดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สำคัญ (Hill Michael,1997)

จากความหมายหรือคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น จะสังเกตได้ว่านโยบายเป็นกรอบสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารในลักษณะแสดงให้เห็นถึงวิธิต่าง และผลแห่งการดำเนินงานนโยบายที่ดีย่อมทำให้การตัดสินใจถูกต้องและติดตามไปด้วย นโยบายที่ดีย่อมทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดย

1. ช่วยสนับสนุนให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง
2. เป็นการควบคุมขั้นพื้นฐานของการบริหารงาน
3. ทำให้เกิดความแน่นอนและการประสานงานในการปฏิบัติงาน
4. ช่วยลดเวลาที่ต้องใช้ในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า นโยบาย หมายถึง ข้อความที่แถลงแสดงแนวทางการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งที่สำคัญ อันเป็นผลจากการไตร่ตรองเลือกตัดสินใจจากทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ นโยบายจึงเป็นกรอบกำหนดการดำเนินการเกี่ยวกับประเด็นกิจกรรมหรือประเด็นปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง นโยบายจึงถือเป็นข้อผูกพันหรือกติกาการดำเนินการซึ่งผู้กำหนดนโยบายต้องการให้ผู้ปฏิบัติยึดถือ

สาธารณะ เป็นคำที่อยู่ตรงกันข้าม กับคำว่า “ส่วนตัว” อะไรเป็นสาธารณะจึงเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในข่ายของเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องเฉพาะแต่เป็นเรื่องของสังคมส่วนรวม หรือส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม เมื่อเป็นเรื่องของส่วนรวม ก็ถือเป็นมติของกิจกรรมมนุษย์ที่ต้องได้รับการ

แทรกแซง หรือต้องมีการจัดระเบียบสังคม โดยมีกฎระเบียบของรัฐเป็นตัวกำกับ หรือมีเจตนั้นก็ต้องมีการดำเนินการร่วมกันระหว่าง รัฐ ประชาคม และบุคคล (ปรัชญา เวสารัชชี 2546 ข : 6)

ถ้ามองจากแนวคิดตะวันตก มีแนวคิดเรื่องสาธารณะกับเรื่องส่วนตัว สังคมโรมันแยกกิจกรรมมนุษย์เป็นกิจกรรมสาธารณะ กับกิจกรรมส่วนตัว ส่วนกรีกแยกเป็นคำว่า สาธารณะ (Koinion) กับส่วนตัว (Idion) เช่นกัน ในระยะหลังเมื่อประชาชนมาพำนักอยู่อาศัยใกล้ชิดกันมากขึ้น และความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงจางลง ทำให้โอกาสการกระทบกระทั่งระหว่างมนุษย์มีมากขึ้น เส้นแบ่งระหว่างสาธารณะกับส่วนตัวก็เริ่มเลือนรางลง เกิดสถานการณ์ ที่สาธารณะ หรือสังคม จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนในการจัดระเบียบเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา สวัสดิการ สุขภาพอนามัย กิจกรรมชุมชน การปลูกสร้างอาคาร การวางผังเมือง เรื่องเหล่านี้ต้องได้รับการกำหนดเป็นกฎระเบียบ โดยสังคมหรือต้องถูกแทรกแซงโดยรัฐทั้งสิ้น ทั้งนี้ เพราะความคิดเดิมที่ว่า “เรื่องส่วนตัวเป็นเรื่องที่แต่ละคนกระทำและไม่ก่อให้เกิดปัญหาหรือเป็นอันตรายกับคนอื่น” เป็นความคิดที่ไม่เหมาะสมกับยุคสมัยแล้ว เพราะแนวคิดเช่นนี้อาจเหมาะสมหากมนุษย์อยู่ตามลำพังไม่ข้องเกี่ยวกัน แต่หากมาอยู่ร่วมกันความหมายของการเป็นส่วนตัว ก็เปลี่ยนไปจนอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่มนุษย์กระทำล้วนส่งผลกระทบต่อผู้อื่นแทบทั้งสิ้น จึงต้องถูกกำกับโดยกติกาสังคม เพราะถือว่ากิจกรรมดังกล่าวกระทบต่อสาธารณะ ในระยะหลังเส้นแบ่งระหว่างเรื่องส่วนตัวกับส่วนรวมหรือสาธารณะจึงยิ่งขาดความชัดเจนมากขึ้น ไปทุกที ลักษณะของความเป็นสาธารณะกับความเป็นส่วนตัวอาจพิจารณาความแตกต่างที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมสาธารณะเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและขอกย้อน มีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ มีผู้เกี่ยวข้องมากกว่า เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาแง่มุมต่างๆ หลากหลายเกี่ยวกับกิจกรรม ซึ่งมีความสำคัญเชิงสัญลักษณ์มากกว่าขึ้นกับมาตรฐานการผูกมัดและข้อกฎหมาย มีโอกาสตอบสนองในเรื่องความเป็นธรรม ต้องทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นและสังคมด้วย

สรุปได้ว่า สาธารณะเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่ทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีกฎเกณฑ์และข้อกำหนดที่ดำเนินการร่วมกัน ระหว่างรัฐ ประชาคม และบุคคล

เมื่อนำคำว่า “นโยบาย” กับ “สาธารณะ” มารวมเข้าด้วยกัน ก็เกิดคำใหม่ที่มีความหมายเฉพาะ ซึ่งมีคำจำกัดความต่าง ๆ ดังนี้

บุคคลทั่วไปใช้คำว่า นโยบายสาธารณะในความหมายที่หลากหลายแตกต่างกันไป ที่กล่าวถึงความหมายต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของคนทั่วไปว่าหมายถึง

1. กลุ่มกิจกรรมที่รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น เศรษฐกิจ ความมั่นคง การต่างประเทศ สิ่งแวดล้อม การสาธารณสุข เป็นต้น
2. การกำหนดเป้าประสงค์โดยทั่วไปหรือในสถานการณ์อันพึงปรารถนา เช่น ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมั่งคั่ง สุขภาพดีถ้วนหน้า เป็นต้น

3. ข้อเสนอบางประการของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ ที่ต้องการให้รัฐบาลรับไปดำเนินการ เช่น แนวทางการปฏิรูปการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย เป็นต้น

4. การตัดสินใจของรัฐบาล (เช่น การสร้างระบบขนส่งมวลชนเพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น)

5. แผนงานและโครงการรัฐบาล (เช่น แผนงานและโครงการเคหะชุมชน แผนงานส่งเสริมการเกษตร เป็นต้น)

(ทศพร ศิริสัมพันธ์ 2539 ก : 3-4 ใน Hogwood and Gunn , 1984 pp : 13 – 18)

6. ผลงานรัฐบาล (เช่น การลดอุบัติเหตุโดยกำหนดให้สวมหมวกนิรภัย เป็นต้น)

ทศพร ศิริสัมพันธ์ ได้ยกตัวอย่างความคิดเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ ที่หลากหลายในเรื่องความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะ ดังนี้

1. อะไรก็ตามที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (Thomas R. Dye) ในแง่นี้ คำว่า นโยบายสาธารณะจึงหมายถึง การตัดสินใจของรัฐบาล

2. การกระทำบางอย่างที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยจะมีการนำไปปฏิบัติโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ (James E. Anderson) ซึ่งหมายถึง การดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งอย่างใด

3. การกระทำต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อตอบสนองต่อประเด็นทางการเมืองบางประการ (Robert L. Lineberry) เป็นการดำเนินการของรัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง

4. การจัดสรรคุณค่าและผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ (David Easton) เป็นการนำแนวคิดเรื่องการเมืองตามคำนิยาม ของนักวิชาการมาอธิบายความหมายของคำว่า นโยบายสาธารณะ

5. แผนงานและ โครงการที่กำหนดขึ้น อันประกอบด้วยเป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติ ต่าง ๆ (Harold Lasswell and Abraham Capaln) เป็นการมองนโยบายสาธารณะในเชิงการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของกลุ่มบริหารรัฐกิจ

นโยบายสาธารณะ หมายถึง “แนวทาง การดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่กำลังดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต” ซึ่งในทางปฏิบัติ คือ การเลือกที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา บรรเทาปัญหา และหรือป้องกันปัญหาต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ของรัฐบาล สำหรับกิจกรรมของรัฐเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อสาธารณชน รวมทั้งยังหมายถึงกิจกรรมที่ดำเนินการหรือควบคุมการดำเนินการ โดยองค์กรของรัฐ (ศุภชัย ยาวะประภาส 2523 : 3 – 4)

นโยบายสาธารณะ น่าจะหมายถึง แนวทางกว้าง ๆ ที่รัฐบาล (ไม่ว่าระดับใดก็ตาม) หนึ่ง ๆ ได้กำหนดขึ้นล่วงหน้า เพื่อเป็นหนทางชี้แนะให้มีการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั่นเอง (กุลธน ธนาพงศธร 2532 : 1)

นโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐบาลที่ถูกกำหนดโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาส่วนรวมของสังคม ปัญหาใดปัญหาหนึ่งด้วยการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลประโยชน์ที่จะได้รับให้ชัดเจน พร้อมกับการจัดสรรทรัพยากรอันทรงคุณค่าของสังคมให้กับแนวทางการปฏิบัติงานนั้น ๆ ด้วยการประกาศใช้นโยบาย จะกระทำในรูปของการตราตัวบทกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พร้อมกับการทำความเข้าใจ และชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามในอนาคต นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำกับนโยบายนั้น ๆ ก็ได้ (ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ 2542 : 1)

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางในการดำเนินกิจกรรมของรัฐอย่างมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนำไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะชน

1.2 ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อการบริหารประเทศเป็นอย่างมาก เพราะนโยบายที่ดีจะช่วยแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ หรือสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน นั่นย่อมนำมาซึ่งความหมายว่า นโยบายสาธารณะ คือ ผลผลิตของระบบการเมืองที่มุ่งเน้นการจัดสรรผลประโยชน์และคุณค่าทางสังคมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะคือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลในการตอบสนองความต้องการของประชาชน และเป็นเครื่องมือของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนของประชาชน เสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคม เสริมสร้างความเสมอภาคและให้โอกาสแก่ประชาชนกระจายรายได้ให้แก่ประชาชน กระจายความเจริญไปสู่ชนบท พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รักษาความมั่นคงของประเทศ เจริญสัมพันธภาพระหว่างประเทศ รักษาผลประโยชน์ระหว่างประเทศ ส่งเสริมการลงทุนและการจ้างงานภายในประเทศ คุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชน ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของสังคม ขยายโอกาสทางการศึกษา แก่ประชาชนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง พัฒนาชุมชนเมือง อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ พัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพมั่นคง (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ในเสน่ห์ จุ้ยโต 2548 : 293)

1.3 การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

การศึกษานโยบายสาธารณะ ปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ (Policy analysis) มากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษานโยบายสาธารณะจะต้องมีความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) ในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะว่า ทำไมถึงเกิดนโยบายสาธารณะนโยบายสาธารณะที่ดี จะสามารถนำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไร เมื่อจะยุตินโยบายสาธารณะและเมื่อไรต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ

ในความหมายการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ (policy analysis) หมายถึง การจำแนกแยกแยะประเด็นสำคัญโดยการเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยสหสาขาวิชา (interdisciplinary) และพหุสาขาวิชา (multidisciplinary) ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มที่อาศัยองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ (Political Science) ที่ว่าด้วยการเมืองการปกครอง อำนาจ อิทธิพล ผลประโยชน์ สถาบันการเมือง โดยแนวคิดของ Thomas R. Dye ได้อธิบายว่า การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ สถาบัน (Institutions) กระบวนการ (Process) และพฤติกรรม (Behaviors) เช่น เกี่ยวกับสถาบันการเมืองอย่างพรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา เป็นต้น ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย (Policy formulation) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) และการประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเมือง ซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมส่วนบุคคลของนักการเมือง พฤติกรรมกลุ่มบุคคลและพฤติกรรมองค์การหรือพฤติกรรมการเมืองนั้น ๆ กลุ่มที่อาศัยองค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration Science) เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็นการบูรณาการ (Integration) ทรัพยากรการบริหารด้วยกระบวนการจัดการเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์อาศัยความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ต่าง ๆ ในแต่ละแขนง ทั้งคณิตศาสตร์และการวิจัย เศรษฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ จิตวิทยา และสังคมวิทยา เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้เครื่องมือวิเคราะห์นโยบายสาธารณะได้เป็นอย่างดี (เสนห์ จูย์โต 2548 : 301- 310)

1.4 กระบวนการนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของกระบวนการที่มีความต่อเนื่องเกี่ยวพันกัน และมีองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบซึ่งกันและกันมากมายดังนี้

รูปแบบกระบวนการนโยบายสาธารณะว่าเป็นกิจกรรมทางการเมือง อันมีลักษณะเป็นขั้นตอนของกระบวนการ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นการกำหนดปัญหาที่มีการเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการบางสิ่งบางอย่าง
2. ขั้นการเสนอแนะทางนโยบายต่างๆ การเสนอโครงการเพื่อแก้ไขปัญหา มีการฟังความคิดเห็นของประชาชน
3. ขั้นเลือกนโยบายอย่างเป็นทางการ มีการคัดเลือกโครงการต่างๆ ที่เสนอมา มีการสร้างฐานการเมืองสนับสนุนโครงการ มีการออกนโยบายในรูปของกฎหมาย
4. ขั้นการนำเอานโยบายไปปฏิบัติที่มีการจัดให้ระบบราชการเตรียมพร้อมที่จะรับเอานโยบายไปปฏิบัติ มีการเสียค่าใช้จ่ายหรือให้บริการ มีการจัดเก็บภาษี
5. ขั้นการประเมินผลนโยบายที่มีการศึกษาโครงการ มีการรายงานสิ่งที่รัฐได้กระทำไปตามโครงการ มีการประเมินผลของโครงการที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่เป้าหมาย มีการเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับโครงการ (พิทยา บวรวัฒนา 2535 : 9)

ในทรรศนะของนักวิชาการชาวไทย อาจประมวลแนวคิดของกระบวนการนโยบายไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการก่อตัวของนโยบาย อันเริ่มต้นตั้งแต่กำหนดปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ การเพาะตัวของนโยบาย การผลักดันประเด็นปัญหาเข้าประเด็นนโยบาย และมีการจัดทำข้อเสนอ นโยบาย กับมีการยกร่างนโยบายในเบื้องต้น
2. ขั้นการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนการแสดงออกซึ่งการหาทางเลือกที่เหมาะสม และการประกาศใช้นโยบายในรูปผลผลิตของนโยบาย ซึ่งแสดงออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดสรรทรัพยากร และแนวทางการปฏิบัติของฝ่ายบริหาร
3. ขั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นการนำผลผลิตของนโยบายทั้ง 3 ลักษณะ ออกไปสู่การปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสาธารณชนในสังคม
4. ขั้นการประเมินผลนโยบาย เป็นขั้นตอนของการจัดผลการปฏิบัติที่ได้จากการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบายหรือไม่ อย่างไร
5. ขั้นการยุตินโยบาย เปลี่ยนแปลงนโยบายเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการนโยบาย ที่จะตัดสินใจนโยบายนั้นๆ ว่าควรจะดำเนินการในลักษณะเช่นใด ระหว่างการยุตินโยบาย การต่อเนื่องของนโยบาย และการเปลี่ยนแปลงนโยบาย

นักวิชาการที่ศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะ อาจหยิบยกส่วนหนึ่งส่วนใดของนโยบายสาธารณะมาพิจารณาได้หลากหลาย และแยกแยะกระบวนการนโยบายสาธารณะตามลักษณะประเด็นที่สนใจ เช่น

1. Herbert A. Simon ในหนังสือชื่อ Administrative Behaviour , 1947 เห็นว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะประกอบด้วยขั้นตอนการรับรู้ปัญหา การหาข้อมูล (Intelligence) ซึ่ง

ตามมาด้วยขั้นตอนการออกแบบ (Design) และขั้นตอนการเลือกแนวทางหรือขั้นตอนการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Choice)

2. Harold D. Lasswell ใน *The Decision Process*, 1956 เห็นว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะเริ่มที่ขั้นตอนการศึกษารายละเอียด (Intelligence) การส่งเสริมสนับสนุน (Promotion) การหาวิธีการแก้ปัญหา (Prescription) การสร้างความรู้ความเข้าใจหรือการตื่นตัว (Invocation) การนำไปปฏิบัติให้เกิดผล (Application) การยุตินโยบายหรือยุติการดำเนินการตามนโยบาย (Termination) และการประเมินผล (Appraisal)

3. R. Mack ใน *Planning and Uncertainty* เห็นว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะเริ่มต้นจากการตัดสินใจว่าถึงคราวต้องตัดสินใจแล้ว (Deciding to decide) ซึ่งตามด้วยการรับรู้สภาพปัญหา (Problem recognition) การคิดทางเลือกและมาตรการต่าง ๆ (Formulating alternatives and criteria) การตัดสินใจ (Decision proper) การนำนโยบายไปทำให้เกิดผล (Effectuation) การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (Correction and supplementation)

4. R. Rose ใน *Comparing Public Policy*, 1973 มีความเห็นว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะ เริ่มจากการที่สาธารณะเห็นความจำเป็นที่รัฐต้องมีนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่ง (Public recognition of the need for a policy to exist) ตามด้วยการกำหนดประเด็นนโยบายเข้าสู่วาระการพิจารณาในฐานะที่เป็นปมขัดแย้งสาธารณะ (How issues placed on the agenda of public controversy) ซึ่งมีการผลักดันเรียกร้องให้ดำเนินการบางอย่าง (How demands are advanced) จากนั้นรัฐบาลจะเข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบาย (The Form of government involved in policy-making) มีการพิจารณาทรัพยากรและข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอยู่ (Resources and constraints) การตัดสินใจในเชิงนโยบาย (Policy decisions) ซึ่งได้รับผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดนโยบายดังกล่าว (What determines government choice) จากนั้นรัฐบาลก็จะเลือกนโยบาย (Choice in its context) ก่อนที่จะมีการดำเนินการให้เกิดผล (Implementation) จนเกิดผลของการดำเนินงาน (Outputs) และมีการประเมินผลนโยบาย (Policy evaluation) โดยพิจารณาจากข้อมูลย้อนกลับที่ได้รับ (Feedback)

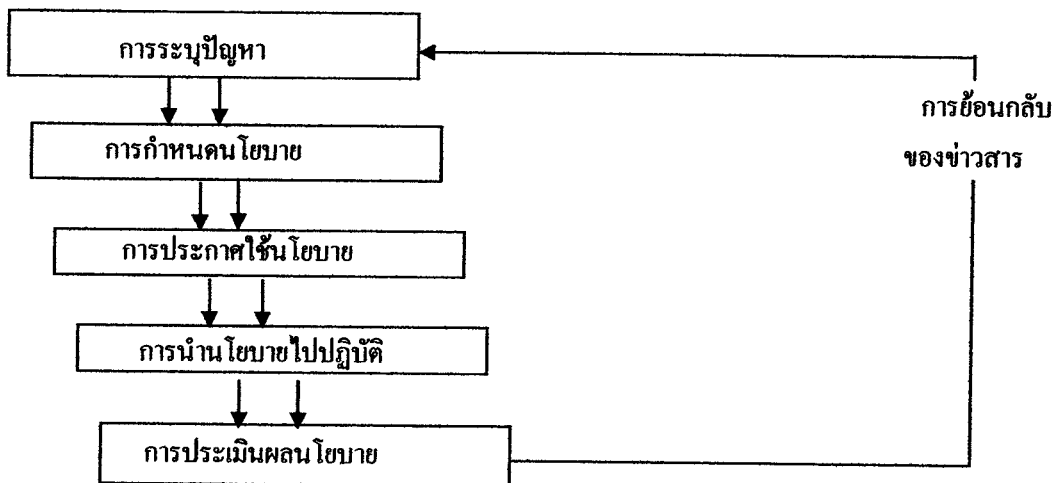
5. W Jenkins จาก *Policy Analysis : A Political and Organizational Perspective*, 1978 เสนอว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะเริ่มจากการริเริ่ม (Initiation) การศึกษาหาข้อมูล (Information) การวิเคราะห์ (Consideration) การตัดสินใจ (Decision) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) การประเมินผล (Evaluation) และการยุติการดำเนินการ (Termination)

6. B.W. Hogwood and L.A. Gunn. ใน *Policy Analysis for the Real World*, 1984 เห็นว่านโยบายสาธารณะเริ่มจากการที่รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจกำหนดนโยบายตัดสินใจว่า ต้องตัดสินใจแล้ว (Deciding to decide) ซึ่งเป็นขั้นตอนการหาประเด็นปมปัญหาหรือกำหนดวาระในการ

พิจารณา เมื่อตัดสินใจแล้วก็ต้องตัดสินใจว่าจะตัดสินใจอย่างไร คือ พิจารณารายละเอียดเจาะลึก
 ในประเด็น ที่ต้องตัดสินใจ (Deciding how to decide) โดยนิยามหรือทำความเข้าใจประเด็นที่
 พิจารณา (Issue definition) คาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) กำหนดวัตถุประสงค์ และจัดลำดับ
 ความสำคัญ (Setting objectives and priorities) วิเคราะห์ทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้และกำหนด
 นโยบาย (Options analysis) นำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation) ติดตามและควบคุม
 (Monitoring and control) ประเมินผลและทบทวนการดำเนินการ (Evaluation and review)
 คงนโยบายไว้ปรับเปลี่ยนหรือยุติ (Policy maintenance, succession, and termination) (ภาณุวัฒน์
 ภัคดีวงศ์ 2542 : 7)

สรุปได้ว่า กระบวนการนโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องที่มี
 ลักษณะเชื่อมโยงต่อกัน และส่งผลกระทบซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบจะส่งผลต่อ
 ความสำเร็จและล้มเหลวของนโยบาย

James E. Anderson (1975: 26-27) ได้เสนอว่า กระบวนการนโยบาย (policy process)
 ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุปัญหา (problem identification)
 การกำหนดนโยบาย (policy formulation) การประกาศใช้นโยบาย (policy adoption) การนำ
 นโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) และการประเมินผลนโยบาย (policy evaluation) ซึ่ง
 อธิบายได้ ดังภาพที่ 2.1

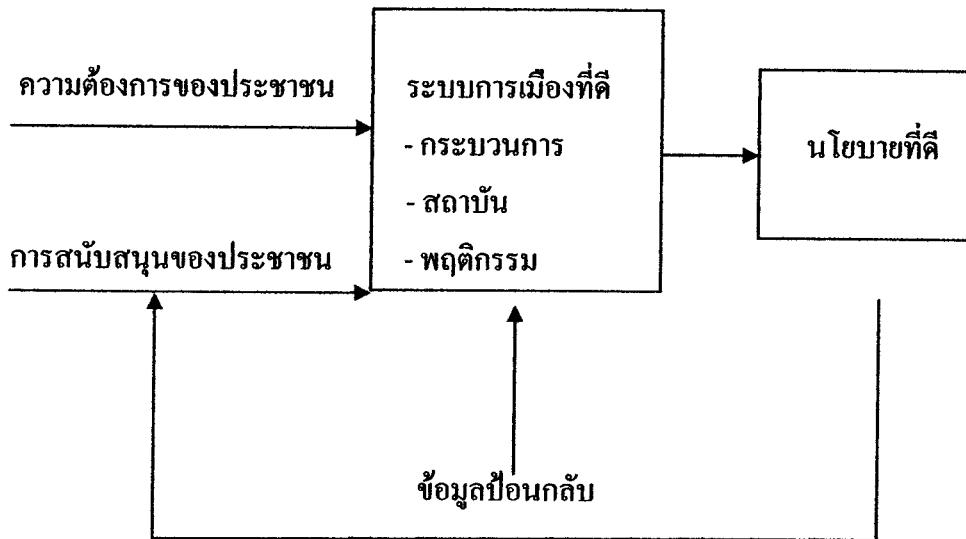

ภาพที่ 2.1 ตัวแบบกระบวนการนโยบายของ Anderson

ที่มา : เสน่ห์ จู้โต (2547) “ตัวแบบนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสารเศรษฐศาสตร์นโยบาย
 สาธารณะและการบริหารโครงการ* หน้าที่ 2 หน้า 49-107 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

จากการศึกษากระบวนการนโยบาย ปรากฏว่ามีนักวิชาการ ได้แบ่งขั้นตอนของนโยบาย แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามนักวิชาการส่วนใหญ่ได้แบ่งกระบวนการนโยบายออกเป็น 3 ขั้นตอนหลักดังนี้

1. การกำหนดนโยบาย (policy formulation) เป็นการระบุปัญหาที่สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนและสังคม มีการกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ รวมทั้งมีการจัดเนื้อหาสาระของนโยบายที่มีความชัดเจน ครบถ้วน ซึ่งในขั้นตอนนี้เรียกว่า การบริหารการกำหนดนโยบาย เพื่อให้ได้ซึ่งนโยบายที่ดีซึ่งตัวแทนที่ได้มาซึ่งนโยบายที่ดี ดังภาพที่ 2.2

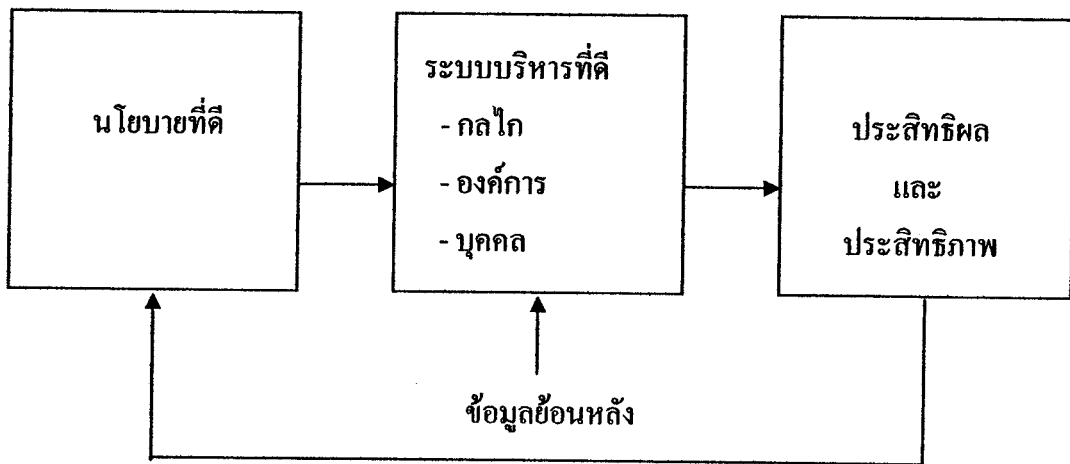
ภาพที่ 2.2 ตัวแบบการบริหารการพัฒนาโยบายที่ดี

ที่มา : เสน่ห์ จัยโต (2548) “แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ในการบริหารนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์* หน่วยที่ 6 หน้า 281-320 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา วิทยาการจัดการ

จากภาพที่ 2.2 อธิบายได้ว่า การได้มาซึ่งนโยบายที่ดีขึ้นอยู่กับระบบการเมืองที่ดี ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการทางการเมืองที่ดี สถาบันทางการเมืองที่ดี และพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี และระบบการเมืองที่ดีจะสอดคล้องต่อความต้องการ (demand) และการสนับสนุน (support) ของประชาชน นโยบายที่ดีมาจากความต้องการและสนับสนุนของประชาชนและระบบการเมืองที่ดีนั่นเอง อย่างไรก็ตาม การศึกษานโยบายสาธารณะในขั้นตอนการกำหนดนโยบาย สามารถอธิบาย

ที่มาของนโยบายสาธารณะได้โดยใช้ตัวแบบชั้นนำ ตัวแบบกลุ่ม ตัวแบบเหตุผล และตัวแบบส่วนเพิ่ม ประกอบการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะเพื่อความถูกต้อง และใช้กรอบทฤษฎีอ้างอิงประกอบ

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (policy implementation) เป็นการแปลงนโยบายที่ดีไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จต่อประชาชน ซึ่งในขั้นตอนนี้เรียกว่า การบริหารการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล (effectiveness) และประสิทธิภาพ (efficiency) ซึ่งตัวแบบที่ได้มาซึ่งนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 ตัวแบบการบริหารการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : เสน่ห์ จุ้ยโต (2548) “แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ในการบริหารนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์* หน่วยที่ 6 หน้า 281-320 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

จากภาพที่ 2.3 อธิบายได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับ การมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพหรือไม่ กรณีที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพจะขึ้นอยู่กับ ระบบบริหารที่ดี ซึ่งประกอบด้วย มีกลไกที่ดี (mechanism) มีองค์การที่ดี (organization) มีบุคคลที่ดี (individual) ในปัจจุบันกลไกที่บริหารที่ดี ประกอบด้วย กลไกภาครัฐ กลไกภาคธุรกิจเอกชน กลไกภาคประชาสังคม และกลไกประชาชน องค์การที่ดี ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การมหาชน องค์การรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ องค์การอิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ องค์การรัฐวิสาหกิจใหม่ บุคคลที่ดีประกอบด้วย ข้าราชการที่ดี นักการเมืองที่ดี และประชาชนที่ดี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่จะต้องผนึกกำลังร่วมในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อนำ นโยบายสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ในนโยบายสาธารณะในขั้นตอนการนำ

นโยบายไปปฏิบัติสามารถอธิบายปัจจัยการบริหารโดยใช้ตัวแบบ 7 Ss ตัวแบบ 4' Ms (Man , Money , Material , Management) หรือตัวแบบการบริหารองค์การสมัยใหม่มาใช้เป็นกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้ถูกต้อง

3. การประเมินผลนโยบาย (policy evaluation) เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงาน แผนงาน โครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด ซึ่งในขั้นตอนนี้การบริหารการประเมินผลนโยบาย เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสำเร็จของแผนงานและโครงการที่เรียกว่าประเมินผล แผนงานและ โครงการ กรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จให้มีการปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงและนำมาซึ่งการยุตินโยบายต่อไป ซึ่งตัวแบบการประเมินผลนโยบายที่ดี ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ตัวแบบการประเมินผลนโยบาย

ที่มา : เสน่ห์ จุ้ยโต (2548) “แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ในการบริหารนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์* หน่วยที่ 6 หน้า 281-320 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

จากภาพที่ 2.4 อธิบายได้ว่า การประเมินผลนโยบายสามารถพิจารณาได้จากเป้าหมาย (ends) เช่น ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน ความยุติธรรม ความเป็นธรรม ความทั่วถึง ความอยู่ดีกินดี เป็นต้น ประเมินมรรควิธี (means) เช่น ระบบข้อมูลข่าวสาร ระบบการตัดสินใจ ระบบวางแผนติดตามผล ระบบบริหารบุคคล ระบบพัฒนาบุคลากร ระบบคุณภาพมาตรฐานสากล ระบบการมีส่วนร่วม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การศึกษานโยบายสาธารณะในขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย สามารถอธิบายและกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินได้หลายแบบ นอกจากการประเมิน means กับ ends แล้ว ยังสามารถประเมินแบบ IPO (Input, Process, Output) และประเมินแบบ CIPP (Context, Input, Process, Product) ซึ่งผู้ที่ประเมินนโยบายสาธารณะจะต้องศึกษาแบบของการประเมินแต่ละชนิดเพื่อมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมินต่อไป (เสน่ห์ จุ้ยโต 2548 : 307-310)

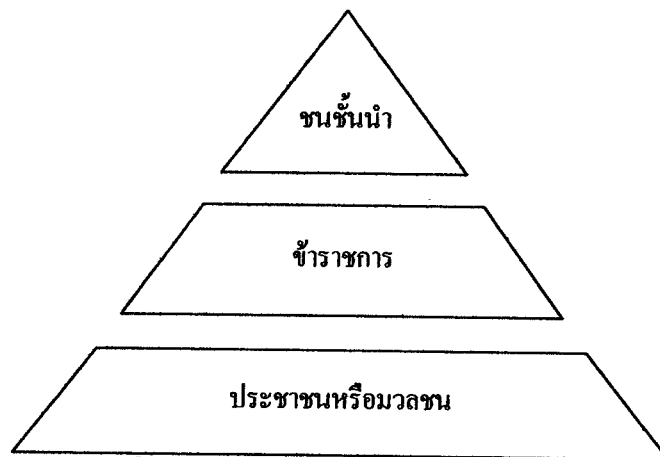
จากกระบวนการนโยบายสาธารณะ เมื่อนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์นโยบายสามารถกำหนดกรอบที่สำคัญ เพื่อการวิจัยในการวิเคราะห์นโยบายส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ถ่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ได้ 3 ขั้นตอน คือ การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย

การกำหนดนโยบาย

จากแนวทางและทฤษฎีที่สำคัญในการกำหนดนโยบายเพื่อการวิจัย 3 ตัวแบบ ได้แก่ ตัวแบบชนชั้นนำ ตัวแบบกระแส-หน้าค่างนโยบายและตัวแบบส่วนเพิ่ม

ตัวแบบที่ 1 ตัวแบบชนชั้นนำ (The Elite / Mass Model) ตัวแบบนี้พิจารณาได้ว่านโยบายสาธารณะเป็นเรื่องของความพอใจ และความสำนึกในคุณค่าของชนชั้นปกครองมากกว่าการเรียกร้องของประชาชน (Mass) เพราะตัวแบบนี้เชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเฉื่อยชาไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย การกำหนดนโยบายจึงเป็นเรื่องของชนชั้นนำที่จะเป็นผู้กำหนดความต้องการ

ภาพที่ 2.5 แสดงตัวแบบทฤษฎีชนชั้นนำ

ที่มา: จุมพล หนิมพานิช (2546) “แนวทางและทฤษฎีนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา ปัญหาเฉพาะเชิงนโยบายสาธารณะ* หน่วยที่ 2 หน้า 63-119 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์

ตัวแบบที่ 2 ตัวแบบกระแส - หน้าค่างนโยบาย ตัวแบบการกำหนดนโยบายนี้เป็นตัวแบบที่พัฒนาขึ้นมาโดย John W. Kingdon ที่ได้ศึกษาการก่อตัวนโยบายหรือปัญหาเชิงนโยบาย (Agenda Setting) และกระบวนการกำหนดนโยบายในสาขาสาธารณสุขและการคมนาคมขนส่ง ในช่วง ค.ศ. 1976 - 1979

จากการศึกษาดังกล่าว Kingdon ได้สังเกตว่ามี 3 กระแสที่ต่างเป็นอิสระต่อกัน ซึ่งทำให้เป็นที่มาของกระบวนการนโยบาย

กระแสแรก : กระแสปัญหา (Problems Stream) เป็นกระแสที่มุ่งเน้นไปที่ความสนใจของประชาชนและของผู้กำหนดนโยบายในปัญหาทางสังคมที่เฉพาะเจาะจงไปในปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยมีการให้คำจำกัดความปัญหานั้น ๆ หลังจากนั้นนำปัญหาดังกล่าวมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการที่จะให้ได้มาว่าปัญหาที่ควรให้ความสนใจ มีหลายวิธีการหลายกระบวนการขั้นตอน และหนึ่งในกระบวนการขั้นตอนเหล่านั้นก็คือ การติดตามข้อมูลทางสังคม (Social data)

โดยทั่วไปปัญหาที่นำมาให้คำนิยามหรือให้คำจำกัดความ มักจะนำมาให้คำนิยาม หรือให้คำจำกัดความในรูปของค่านิยมที่อาจจะเป็นเชิงอนุรักษนิยม (Conservatives Orientation) หรือเชิงเสรีนิยม (Liberal Orientations) ตัวอย่างเช่น การขนส่งสาธารณะหรือการขนส่งมวลชนสำหรับผู้พิการ “ เป็นปัญหาการขนส่ง ” หรือ “ เป็นปัญหาสิทธิของพลเมือง ”

กระแสที่สอง : กระแสการเมือง (Political Stream) เป็นกระแสที่รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองเป็นฝ่ายกำหนดปัญหาโดยมีรายการหรือประเด็นของปัญหาที่ควรจะได้รับแก้ไขอยู่แล้ว ประเด็นหรือปัญหาเหล่านี้ก่อตัวหรือได้รับการกำหนดขึ้นมา เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ของพลังที่สำคัญต่าง ๆ เช่น อารมณ์หรือความรู้สึกของประชาชนในชาติ อำนาจอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ การเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงรัฐบาล เช่น การลาออกของบุคคลากร การทำให้อุบัติการณ์เกิดขึ้นได้แย้งเชิงกฎหมายของกลไกรัฐ เป็นต้น

สำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการก่อตัวของปัญหาดังกล่าว Kingdon เรียกว่า “ Visible Clusters ” ที่หมายถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อตัวของปัญหาที่สามารถพบเห็นได้ตามที่สาธารณะทั่วไป ซึ่งอาจจะได้แก่ ฝ่ายบริหารที่มีตำแหน่งทางการเมืองระดับสูง ที่ปรึกษาของรัฐบาล หรือประธานาธิบดี สมาชิกสภาองเกรส สื่อมวลชน กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง เป็นต้น

โดยทั่วไปปัญหาที่ก่อตัวขึ้นมาและได้รับการเห็นพ้องเห็นกัน (Consensus) มักเกิดจากการต่อรองระหว่างผู้ที่มีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น

กระแสที่สาม : กระแสนโยบาย (Policy Stream) เป็นกระแสที่เกี่ยวกับการจัดระเบียบวาระการตัดสินใจ (Decision agenda) หรือเป็นการระบุรายละเอียดทางเลือกที่ใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งผู้ที่มีส่วนในการกำหนดทางเลือกที่ใช้ในการตัดสินใจดังกล่าวก็คือ ผู้กำหนดนโยบาย (Policy makers) Kingdon เรียกกลุ่มหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหรือการเลือกทางเลือกที่ใช้ในการตัดสินใจว่า “Hidden cluster” ที่หมายถึงผู้ที่มีส่วนในการกำหนดหรือเลือกทางเลือกที่ใช้ในการตัดสินใจที่มีอยู่เบื้องหลังบุคคลเหล่านี้ได้แก่ นักรัฐประศาสนศาสตร์ นักวิชาการ นักวิจัย ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น

ตัวแบบที่ 3 ตัวแบบส่วนเพิ่ม ตัวแบบนี้เสนอว่านโยบายสาธารณะเป็นความต่อเนื่องของกิจกรรมต่างๆ ในอดีตของรัฐบาล โดยมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือนโยบายสาธารณะเป็นผลมาจากนโยบายที่เคยมีมาแต่เดิม โดยมีการคัดแปลงแก้ไขเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อย

ตัวแบบนี้เสนอโดย Charles E. Lindblom ผู้ซึ่งคิดว่าผู้ที่มีหน้าที่ตัดสินใจมักไม่สามารถ ที่จะตรวจสอบนโยบายที่ได้รับการเสนอที่มีการระบุเป้าหมายของสังคม มีการวิจัยผลตอบแทน ตลอดจนค่าใช้จ่ายสำหรับทางเลือกนโยบายแต่ละทางเลือกที่ทำให้เป้าหมายต่างๆ บรรลุผลได้ครอบคลุมทุกประเด็น ทุกเรื่อง ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ความรู้ ความสามารถ และค่าใช้จ่ายๆ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของการเมือง

เมื่อเป็นเช่นนี้ในการกำหนดนโยบายหรือโครงการใหม่ ๆ ผู้กำหนดนโยบายจึงมักพิจารณาค่าใช้จ่ายนโยบายหรือโครงการที่มีอยู่เป็นฐาน คืออาจจะมีการเพิ่มหรือลด หรือเพียงแก้ไขปรับปรุงโครงการที่มีอยู่แต่เพียงเล็กน้อย เดิมทีเดวิด Charles E. Lindblom เรียกตัวแบบนี้ว่า "Mudding Through" ต่อมา Lindblom ได้ขยายแนวคิดดังกล่าวให้มีลักษณะเป็นวิชาการเรียกว่า "Disjointed Incrementalism" ทั้งนี้เพราะ

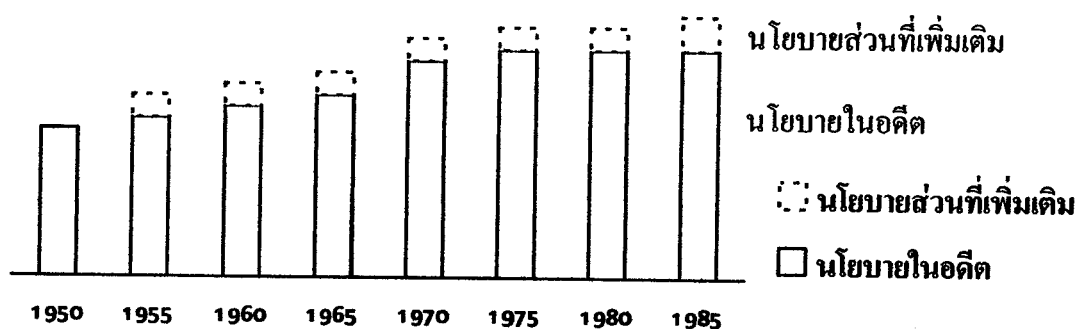
ประการที่หนึ่ง นักบริหารหรือผู้กำหนดนโยบายไม่มีเวลา ความรู้ความสามารถ ตลอดจนเงินงบประมาณที่จะใช้ในการตรวจสอบทางเลือกทุกทางเลือก ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลก็สูงมากเกินไป และตัวผู้กำหนดนโยบายเองไม่มีความสามารถในการคาดคะเนเพียงพอที่จะล่วงรู้ผลที่ตามมาของทางเลือกแต่ละทางเลือก อีกทั้งไม่สามารถคำนวณหาอัตราผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่เสียไปในแต่ละทางเลือกนโยบาย ทั้งนี้เพราะมีตัวแปรทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมที่จะต้องนำมาพิจารณาประกอบเป็นจำนวนมาก

ประการที่สอง ผู้กำหนดนโยบายชอบรับความถูกต้องของนโยบายเดิมเป็นหลัก ในการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ทั้งนี้เพราะความไม่แน่นอนเกี่ยวกับผลที่ตามมาของนโยบายใหม่

ประการที่สาม เนื่องจากโครงการที่ดำเนินอยู่ได้ลงทุนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการเงินการก่อสร้างหรืออื่น ๆ เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงเป็นเรื่องที่ยากลำบากที่จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงการเหล่านั้น ดังนั้น จึงไม่ใช่ทางเลือกนโยบายทุกทางเลือกที่ได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังคงมีบางทางเลือกเท่านั้น

ประการที่สี่ การตกลงกำหนดนโยบายหรือโครงการทำได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายหรือโครงการที่ได้มีการกำหนดใหม่เป็นเพียงการแก้ไขจากนโยบายหรือโครงการที่มีอยู่เดิม เมื่อเป็นเช่นนั้นการกำหนดนโยบายตามตัวแบบนี้จึงมีความสำคัญในการช่วยลดความขัดแย้งขณะเดียวกันช่วยธำรงรักษาเสถียรภาพระบบการเมืองเองอีกด้วย

ประการที่ห้า ในกรณีที่ไม่มีความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายของนโยบาย ทั้งนี้เพราะมีกลุ่มต่าง ๆ มากมาย ในการกำหนดนโยบายตามตัวแบบนี้คือแบบค่อยเป็นค่อยไปของรัฐบาล (ที่มีระบบสังคมแบบพหุนิยม) กระทำได้โดยง่าย

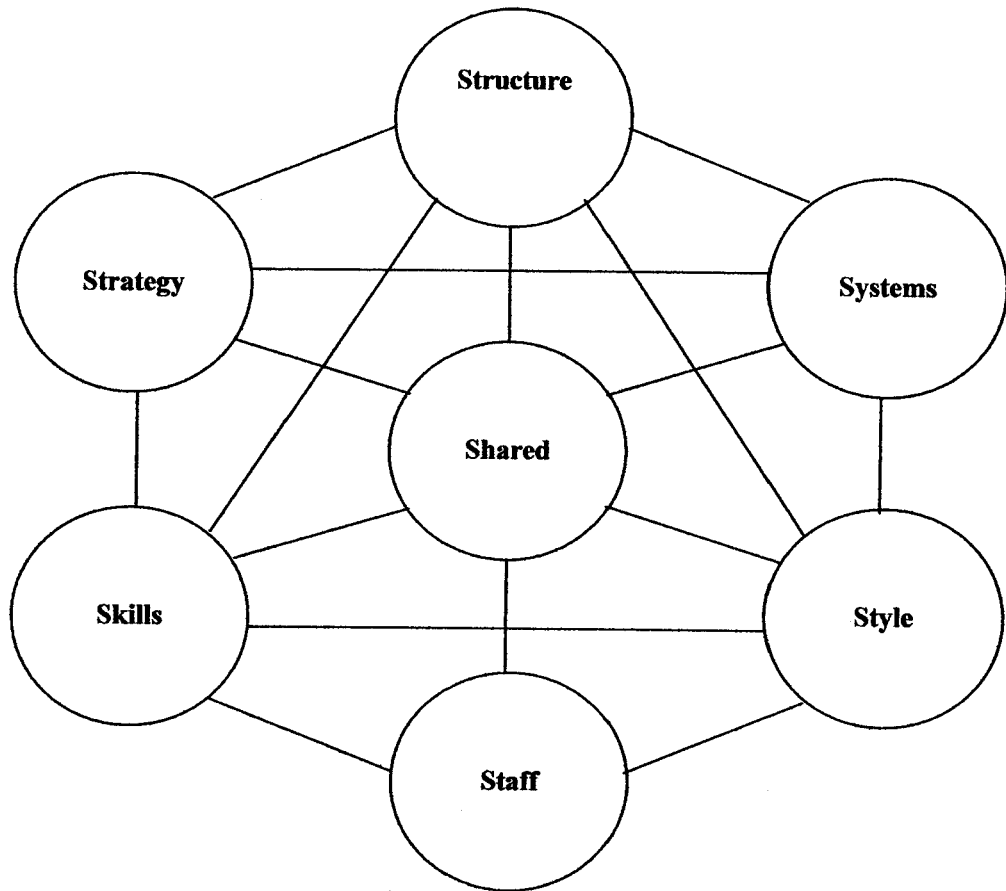
ภาพที่ 2.6 แสดงตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือตัวแบบส่วนเพิ่ม
ที่มา : เสน่ห์ จัยโต (2547) “ตัวแบบนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ* หน้าที่ 2 หน้า 49-107 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

จากตัวแบบทั้ง 3 ตัวแบบ ผู้วิจัยเลือกใช้ ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือตัวแบบส่วนเพิ่ม เนื่องจาก เป็นตัวแบบที่นำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก สอดรับกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติที่มีอยู่เดิม โดยให้การมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนเพิ่มมากขึ้น มาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้

การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบที่ 1

จากแนวคิดปัจจัยแห่งความสำเร็จของ McKinsey ได้ให้ความสำคัญในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติไว้ 7 ปัจจัย คือ กลยุทธ์ (Strategy) โครงสร้าง (Structure) ระบบ (Systems) วิธีปฏิบัติ (Style) บุคลากร (Staff) ทักษะ (Skills) และค่านิยมร่วม (Superordinate Goals or shared values) ตามกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 2.7 ตัวแบบ The McKinsey 7 – S Framework

ที่มา: ปกรณ์ ปรียากร (2542) การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์
กรุงเทพมหานคร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
หน้า 68

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยอธิบายไว้ดังนี้

1. Strategy หมายถึง ชุดของกิจกรรมต่าง ๆ อันมุ่งจะรักษาความได้เปรียบอย่างถาวรในการแข่งขัน (A set of actions aimed at gaining a sustainable advantage over the competition)
2. Structure หมายถึง แผนภูมิและข้อมูลประกอบที่แสดงว่าใครรายงานต่อใคร และระเบียบการแบ่งงาน และการร่วมมือ (The organization chart and associated information that shows who reports to whom and how tasks are both divided up and integrated)
3. Systems หมายถึง เน้นกระบวนการต่าง ๆ และการเชื่อมโยงถึงการดำเนินงาน แต่ละช่วงเวลา (The processes and flows that show an organization operate on a daily basis e.g. , information systems, capital budgeting systems, manufacturing processes, quality control systems, and performance measurement systems)

4. Style หมายถึง เรื่องที่ผู้บริหารพิจารณาว่าสำคัญในรูปของการใช้เวลาและความสนใจร่วมกัน รวมทั้งวิธีการเชิงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งระลึกว่าการกระทำสำคัญกว่าคำพูดเสมอ (What managers consider to be important by the way they collectively spend their time and attention and how they use symbolic behavior. It is more important how management behaves than what management says)

5. Staff หมายถึง การให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาผู้บริหารและการเชื่อมโยงค่านิยมในการทำงานร่วมกันเป็นทีม (What companies do to foster the process of developing managers and shaping the basic values of the management team)

6. Superordinate Goals or shared values หมายถึง ค่านิยมที่ยึดถือร่วมกัน เพื่อความชัดเจนของจุดมุ่งหมายปลายทางของกิจการ (The values that go beyond , but usually include , statement of goals and objectives in determining a firm's destiny)

7. Skills หมายถึง คุณลักษณะที่สะท้อนศักยภาพอันสำคัญที่กิจการหนึ่ง ๆ จะต้องมี (Those dominant attributes of capabilities that are possessed by an organization)

ตัวแบบที่ 2

ในปี ค.ศ. 1975 Donald S. Van Meter และ Carl E. Van Horn ได้เสนอกรอบการมองกระบวนการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (policy implementation) คำว่า “การนำเอานโยบายไปปฏิบัติ” ในความเห็นของนักวิชาการทั้งสอง หมายถึง การกระทำของข้าราชการ และประชาชน ซึ่งมีผลเป็นการส่งเสริม หรือขัดขวางความพยายามของรัฐ ในการบรรลุเป้าหมายของนโยบายบางประการที่ถูกกำหนดไว้แล้วล่วงหน้า กรอบการมองที่เสนอ ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ กล่าวคือ (โปรดดูภาพที่ 2.8)

1. นโยบาย หมายถึง

1.1 ทรัพยากร (resources) เช่น เงินทุนอุดหนุนที่นักปฏิบัติได้รับสำหรับการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

1.2 มาตรฐาน (standards) ที่กำหนดกรอบการทำงานของข้าราชการผู้ปฏิบัติตามนโยบายว่าพวกเขาต้องทำงานตามนโยบายแค่ไหน อย่างไรและพวกเขามีช่องว่างเป็นตัวของตัวเองสามารถตัดสินใจตามใจชอบได้มากน้อยแค่ไหน บางครั้งในทางปฏิบัตินั้นมาตรฐานนโยบายจะมีลักษณะคลุมเครือเพราะผู้กำหนดนโยบายตกลงกันไม่ได้ หรือเป็นเพราะผู้กำหนดนโยบายอยากให้ข้าราชการนักปฏิบัติมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นต้น

2. การติดต่อ (communications) หมายถึงการติดต่อระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับมาตรฐานของนโยบายในองค์กรขนาดใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยคน

จำนวนมากการส่งข่าวเรื่องนโยบายระหว่างข้าราชการเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน นโยบายของผู้กำหนดนโยบายอาจมีลักษณะที่ไม่ชัดเจน หรืออาจมาถึงมือผู้ปฏิบัติตามนโยบายล่าช้าไปได้

3. การบังคับให้ผู้ปฏิบัติตามนโยบายทำตามนโยบาย (enforcement) ผู้กำหนดนโยบายต้องออกนโยบายโดยพิจารณาล่วงหน้าว่า ปทัสถานขององค์การ ระบบการจูงใจและการลงโทษภายในองค์การ เหล่านี้มีส่วนสนับสนุนนโยบายของตนมากน้อยแค่ไหนอย่างไร

4. ลักษณะของหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบาย อาจมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานนั้น เช่น โครงสร้างของหน่วยงานเกื้อกูลนโยบายหรือไม่ เช่นหน่วยงานนั้นมีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่นที่ต้องร่วมมือประสานกันทำงานหรือไม่

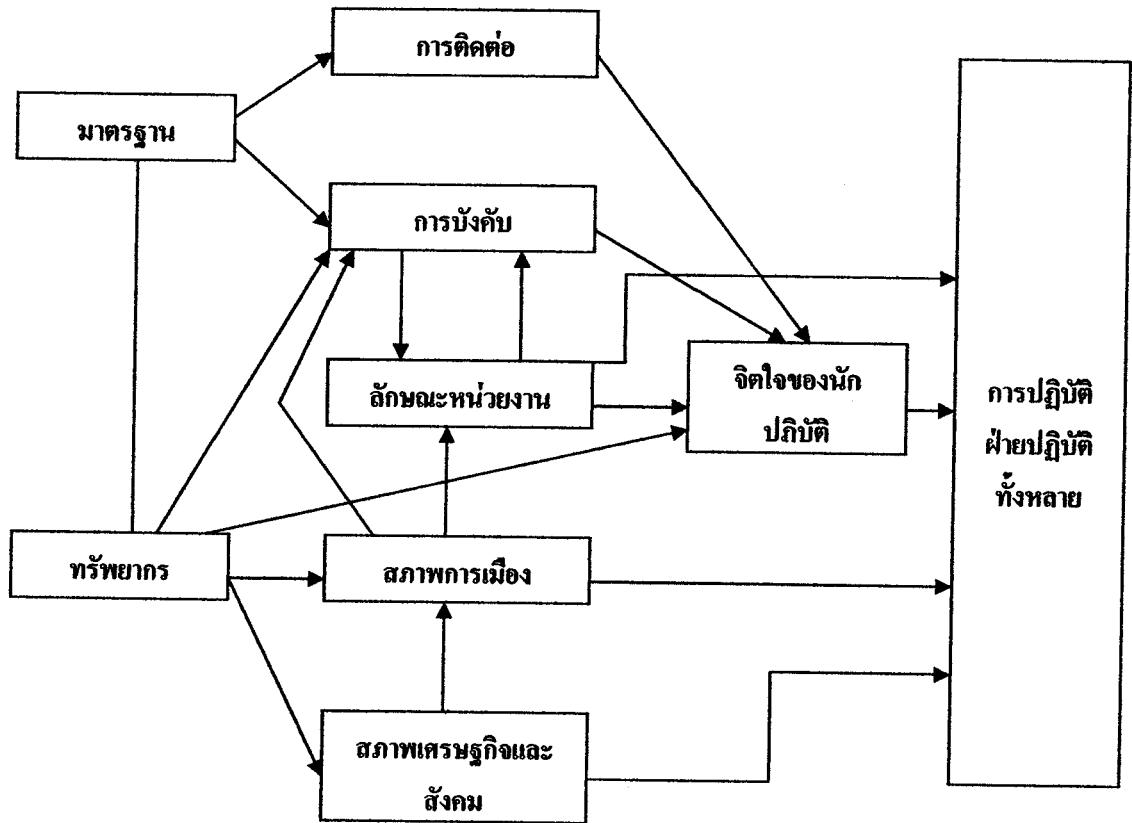
5. สภาพแวดล้อมทางการเมืองของหน่วยงานฝ่ายปฏิบัติ ผู้นำองค์การ และกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคมสนับสนุนนโยบายนั้นขนาดไหน

6. สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ชุมชนต้องการนโยบายนั้นมากแค่ไหน และชุมชนมีทรัพยากรเพียงพอที่จะสนับสนุนนโยบายนั้นหรือเปล่า

7. ความคิดความอ่านและจิตใจของผู้ปฏิบัติตามนโยบายทั้งหลาย ผู้ปฏิบัติตามนโยบายเห็นด้วยกับนโยบายนั้นแค่ไหน นโยบายนั้นขัดต่อผลประโยชน์ส่วนตัว ค่านิยมความเชื่อของนักปฏิบัติ และธรรมเนียมขององค์การหรือไม่ เป็นต้น

8. การปฏิบัติตามนโยบาย (performance) ของนักปฏิบัติทำตามนโยบายที่ผู้กำหนดนโยบายเบื้องต้นสั่งมาแค่ไหน

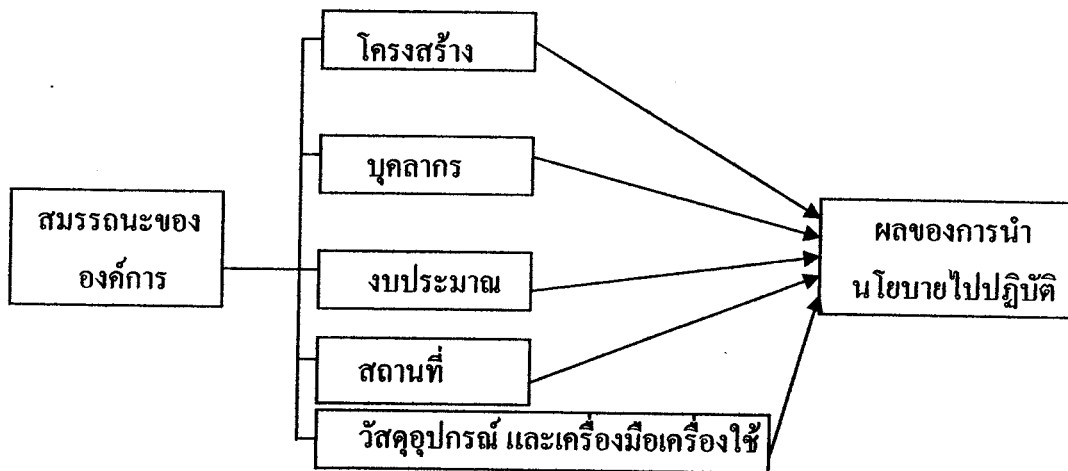

ภาพที่ 2.8 กรอบการมองกระบวนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา: พิทยา บวรวัฒนา (2548) “แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์สหรัฐอเมริกา 2” ใน *ประมวลสาระชววิชา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์* หน่วยที่ 4 หน้า 151-218 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา วิทยาการจัดการ

ตัวแบบที่ 3 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เป็นด้านการจัดการ

ตัวแบบทางด้านการจัดการ (management model) ตัวแบบดังกล่าวนี้เน้นที่สมรรถนะภายใน (internal capacity) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารนโยบายว่ามีจุดแข็ง และจุดอ่อนในด้านต่างๆ หรือไม่อย่างไร เช่น โครงสร้างองค์การ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างสูง จะมีโอกาสที่นำเอา นโยบายไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก ในทางตรงข้าม หน่วยงานที่มีสมรรถนะภายในค่อนข้างต่ำจะส่งผลทำให้การนำเอา นโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ ดังที่แสดงไว้ในภาพที่ 2.9

ภาพที่ 2.9 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติที่เน้นด้านการจัดการ

ที่มา : เสน่ห์ จุ้ยโต (2547) “ตัวแบบนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ* หน่วยที่ 2 หน้า 49-107 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

จากตัวแบบทั้ง 3 ตัวแบบ ตัวแบบของ C. McKinsey เป็นตัวแบบที่เลือกใช้ในการวิจัย และเป็นตัวแบบในการนำไปประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้

การประเมินผลนโยบาย

มีตัวแบบการประเมินผลนโยบายสาธารณะที่นักวิชาการได้นำเสนอไว้ต่างๆ กัน ดังนี้
ตัวแบบที่ 1 วิลเลียม เอ็น ดัน (William N. Dunn 1981: 125-127) ได้เสนอตัวแบบการประเมินนโยบายสาธารณะ โดยมุ่งเน้นใน 6 ด้าน คือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความพอเพียง ความเป็นธรรม การสนองตอบความต้องการ และความเหมาะสม

ซึ่งการประเมินนโยบายนับเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง (fact) และค่านิยม (value) โดย Dunn ได้แยกแนวทางในการประเมินนโยบายออกเป็น 3 แนวทาง คือ

1. การประเมินแบบเทียม (Pseudo - Evaluation) คือการค้นคว้าผลกระทบหรือผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากนโยบายคืออะไร เกิดขึ้นกับใคร โดยใช้วิธีการที่มีกฎเกณฑ์เพื่อให้ทราบถึงผลของนโยบายอย่างเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ มิได้มุ่งพิจารณาเรื่องคุณค่าของนโยบายที่มีต่อบุคคล กลุ่มบุคคล และสังคมส่วนรวมเพราะถือว่าการประเมินคุณค่าเป็นเรื่องไม่จำเป็นและทราบกันคืออยู่แล้ว ซึ่งนักวิเคราะห์จะใช้วิธีต่าง ๆ เช่น การออกแบบสอบถาม การสุ่มตัวอย่าง การออกแบบการทดลอง และเทคนิคทางสถิติอื่น ๆ เพื่ออธิบายตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของนโยบาย โดยเฉพาะตัวแปรที่เกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกำหนดคนนโยบาย

2. การประเมินแบบแท้ (Formal Evaluation) คือ ใช้วิธีการที่มีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการประเมินแบบเทียม แต่อาศัยตัวบทกฎหมายเอกสารหลักฐานของนโยบาย ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้วางนโยบายและมุ่งถึงเกณฑ์สำคัญ 2 ประการคือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการกระทำได้หลายวิธี เช่น การประเมินสรุปผล คือทำการประเมินว่านโยบายนั้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หรือไม่ อีกวิธีหนึ่งคือการประเมินขณะปฏิบัติเพื่อให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้อาจแบ่งตามลักษณะของการควบคุมปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ และการควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบาย โดยแบ่งเป็นการควบคุมโดยตรงคือ การที่สามารถทราบได้แน่ชัดถึงกลุ่มเป้าหมายทางนโยบาย จำนวนเงินที่ใช้จ่ายไปและการควบคุมทางอ้อม ซึ่งไม่สามารถทราบสิ่งเหล่านี้ได้โดยแน่ชัด ต้องอาศัยการวิเคราะห์เมื่อเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นแล้ว

3. การประเมินเชิงตัดสินใจ (Decision – Theoretic Evaluation) คือ การประเมินแนวทางนี้อาศัยความเห็นของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเรื่องคุณค่าของนโยบาย ต้องการแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างผลของนโยบายกับคุณค่าที่กลุ่มทุกกลุ่มได้รับ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ

3.1 การประเมินคุณสมบัติที่ประเมินได้ วิธีนี้ต้องอาศัยเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ คือนโยบายต้องประกาศออกมาอย่างชัดเจน ระบุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดตามมา และ ต้องเชื่อมโยงการปฏิบัติกับเป้าหมายอย่างชัดเจน

3.2 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์หลายคุณสมบัติ ประเมินโดยใช้ความเห็นของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่ายที่อาจขัดแย้งได้

เจมส์ อี แอนเดอร์สัน (James E. Anderson) ได้เสนอตัวแบบการประเมินนโยบายสาธารณะโดยมุ่งเน้น 3 ด้าน คือ การประเมินผลผลิตนโยบาย (policy outputs) การประเมินผลลัพธ์นโยบาย (policy outcomes) และการประเมินผลกระทบของนโยบาย (policy impacts)

วเรช จันทรศร (2542: 1 -5) ได้เสนอตัวแบบการประเมินนโยบายสาธารณะไว้ 2 ประเภท

ตัวแบบที่ 2 ตัวแบบวิธีการและเป้าหมาย (Means & Ends Model) โดยนำเสนอไว้ในระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและผลสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (Thailand International Public Sector Standard Management System and Outcomes = PSO) P.S.O. เป็นนโยบายสาธารณะ (public policy) ที่มุ่งให้ความสำคัญแก่นโยบายที่ถือเป็นหน้าที่ดำเนินการพัฒนา โดยเน้นสัมฤทธิ์ผลรวมของภาคราชการที่ระบบและพัฒนามาตรฐานของผลลัพธ์เน้นผลประโยชน์ของชาติเป็นที่ตั้ง เป้าหมายภาคราชการเน้นผลลัพธ์ขั้นปลาย (ultimate outcomes) ซึ่งครอบคลุม 10 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสมอภาค
- 2) ความเป็นธรรม

- 3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 4) สิทธิเสรีภาพ
- 5) ความทั่วถึงในการให้บริการ
- 6) ความพึงพอใจของประชาชน
- 7) ประสิทธิภาพของหน่วยราชการ
- 8) ประหยัด
- 9) ความถูกต้อง
- 10) การรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ความผาสุก คุณภาพชีวิตของประชาชน

โดยรวมในฐานะผลรวมของการพัฒนาประเทศ

วิธีการ (means) บรรลุเป้าหมายของ P.S.O. ให้ประเมิน 10 ด้าน ดังนี้

- 1) ระบบข้อมูล
- 2) ระบบการสื่อสาร
- 3) ระบบการตัดสินใจ
- 4) ระบบการพัฒนาบุคลากร
- 5) ระบบการตรวจสอบถ่วงดุล
- 6) ระบบการมีส่วนร่วม
- 7) ระบบการบริการภาคเอกชน ประชาชน
- 8) ระบบการประเมินผล
- 9) ระบบการคาดคะเนและแก้ไขวิกฤต
- 10) ระบบวัฒนธรรมและจรรยาวิชาชีพ

ตัวแบบที่ 3 ตัวแบบในระบบเปิด (Open System Model) โดยมุ่งเน้นการประเมิน 7 เกณฑ์ และ 22 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ทางนโยบาย (Achievement) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ผลผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตในภาครวมและผลผลิตระดับปฏิบัติการ ประการที่สอง ผลลัพธ์ ประกอบด้วย ผลลัพธ์ภายในและผลลัพธ์ภายนอก

2) เกณฑ์ความเสมอภาค (Equality) และความเป็นธรรมในสังคม (Social Equality) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก การเข้าถึง ประการที่สอง การจัดสรรทรัพยากร ประการที่สาม การกระจายผลประโยชน์ ประการที่สี่ ความเสมอภาค

3) เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ (Capability and Service Quality) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก สมรรถนะของหน่วยงาน ประการที่สอง ความทั่วถึงและเพียงพอ ประการที่สาม ความถี่ในการให้บริการ ประการที่สี่ ประสิทธิภาพการให้บริการ

4) เกณฑ์ความรับผิดชอบของหน่วยงาน (Accountability) มี 4 ตัวชี้ ได้แก่ ประการแรก พันธกิจต่อสังคม ประการที่สอง ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ ประการที่สาม การให้หลักประกันความเสี่ยง ประการที่สี่ การยอมรับความผิดพลาด

5) เกณฑ์การสนองตอบความต้องการของประชาชน (Responsiveness) มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก การกำหนดประเด็นปัญหา ประการสอง การรับฟังความคิดเห็น ประการที่สาม มาตรการเชิงกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา ประการที่สี่ ความรวดเร็วในการแก้ปัญหา

6) เกณฑ์ความพึงพอใจของลูกค้าหรือประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (Client's Satisfaction) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ระดับความพึงพอใจ ประการที่สอง การยอมรับหรือคัดค้าน

7) เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม (Social Damage) มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประการแรก ผลกระทบภายนอก ประการที่สอง ต้นทุนทางสังคม

แนวความคิดในการประเมินผลนโยบายในครั้งนี้ ได้เลือกตัวแบบในระบบเปิด (Open Systems Modal) ของ วรเชช จันทรศร เป็นตัวแบบในการประยุกต์เพื่อทำการวิจัย โดยมุ่งสู่การประเมินผลด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

2. แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2553)

2.1 แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ

แผนพัฒนาแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544-2553) ซึ่งจัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะเป็นกรอบการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ในเชิงบูรณาการเสนอแนะนโยบายเชิงรุก ในการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศในภาพรวมและเสนอแนวทางในการสร้างเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยระบบความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบของภาคเอกชน เพื่อความร่วมมือให้เกิดพื้นฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

2.2 นโยบาย

นโยบายเชิงรุกของแผนอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่กำหนดไว้ ได้แก่

2.2.1 พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่ความเป็น World Class Destination

2.2.2 พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญควบคู่กับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

2.2.3 เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว ออกสู่ภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบัน

2.2.4 ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการ ได้มีความพร้อมในการแข่งขันที่จะตามมาจากการเปิดเสรีทาง การค้า

2.2.5 สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีความพร้อมและเข้มแข็งในการ บริหารจัดการ ในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่น โดยตรง

2.2.6 อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และ สะท้อน ถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน

2.3 แผนแม่บทการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก (พ.ศ.2544-2553)

2.3.1 ความสำคัญของการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก กองทัพบกในฐานะกลไกหนึ่งของรัฐบาล ที่จะต้องรักษาเอกราชและ อธิปไตย จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนทั้งแนวความคิด ยุทธศาสตร์และยุทธวิธี เพื่อเป็นหลักประกัน และรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นที่พึงของประชาชน สร้างจิตสำนึก ให้ประชาชนมีความสมัครสมานสามัคคีและร่วมกันพัฒนาประเทศ จึงเป็นการเหมาะสมที่กองทัพ บกจะต้องตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และนอกจาก เหตุผลดังกล่าวแล้วยังมีบทบาทสำคัญหลายด้านดังนี้

2.3.2 การส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับทหาร ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของงานด้านกิจการพลเรือน

2.3.3 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติ รวมทั้งการฝึกสาธิต เพื่อสร้าง ความมั่นใจในสมรรถภาพของหน่วยต่อผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจ ในอาชีพทหารของกำลังพลและผู้ที่เคยรับราชการทหาร ในการรับใช้ชาติ

2.3.4 การสร้างเสริมวิสัยทัศน์ให้กับกำลังพลในด้านงานบริการ

2.3.5 การพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ที่เป็นเงิน ตราต่างประเทศ สร้างงาน สร้างอาชีพ และกระจายรายได้สู่ภูมิภาค ในปี 2542 การเดินทางท่องเที่ยว ภายในประเทศ ทั้งจากคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปยัง ภูมิภาคต่าง ๆ กรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุด หรือ ประมาณ 177,000 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ประมาณ 55,000 ล้านบาท ในส่วนของ พัทยาและจังหวัดเชียงใหม่ ได้รายได้เป็นอันดับ 3 ประมาณ 34,000 ล้านบาท

จากตัวเลขดังกล่าว หากมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมหรือร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่หน่วยจัดขึ้น จะทำให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับกำลังพลภายในหน่วย เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของกำลังพลและครอบครัว ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่

2.3.6 ด้านสังคม การท่องเที่ยวนอกจากจะให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจ ความผูกพันแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม

3. นโยบายการท่องเที่ยวของกองทัพบก (พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2553)

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร นโยบายด้านการท่องเที่ยวของกองทัพบก จะต้องมีอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดดังนี้

1. การพัฒนาต้องสนองตอบนโยบายของรัฐบาล และต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ
2. การท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร ต้องสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือน
3. เร่งรัดให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหารของหน่วยในกองทัพบก
4. ปรับปรุงคณะทำงาน และโครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน เพื่อสนองตอบนโยบาย
5. อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพบก ให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์

3.1 ประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารและการเตรียมความพร้อม

3.1.1 ประเภทของการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร

การท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพบกสามารถแบ่งเป็นประเภทหรือกลุ่ม เพื่อให้สอดคล้องกับทรัพยากร ตลอดจนกิจกรรมการฝึกสาธิตที่หน่วยดำเนินการ ดังนี้

1) ด้านประวัติศาสตร์ ได้แก่ อาคารพิพิธภัณฑ์ และสิ่งปลูกสร้าง ที่เก็บรวบรวมสิ่งของ ข้อมูล รวมถึงเกียรติประวัติ ภารกิจที่หน่วยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ในอดีต ซึ่งจะมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นความภาคภูมิใจของหน่วย ตลอดจนกำลังพลและครอบครัว

2) ด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วยในปัจจุบันส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด ยังคงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ยังไม่ถูกทำลาย รวมทั้งได้มี

การปรับปรุงและพัฒนาให้มีความสวยงาม สะดวกปลอดภัย เหมาะแก่การจัดกิจกรรม การเดินป่า พักแรม และการพักผ่อนหย่อนใจ

3) **ด้านกิจกรรมทหาร** เป็นการดำเนินงานที่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน/นักศึกษา ให้ความสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีความสนุกสนาน ตื่นเต้น และเป็นการส่งเสริมให้มีความรักความสามัคคีในหมู่คณะ โดยเน้นเรื่องความปลอดภัยให้มากที่สุด ได้แก่กิจกรรมการยิงปืน การกระโดดหอสูง การกระโดดร่ม กิจกรรมค่ายลูกเสือ เดินป่าและพักแรม ใต้น้ำผา ล่องแก่ง และการทดสอบกำลังใจ เป็นต้น

4) **ด้านการกีฬา** ตามนโยบายของกองทัพบกสนับสนุนให้กำลังพลได้มีการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ทำให้หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก มีสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ อยู่ภายในหน่วย เช่น สนามยิงปืน สนามฟุตบอล สนามเทนนิส สนามแบดมินตัน สนามขี่ม้า สนามกอล์ฟ สระว่ายน้ำ เป็นต้น ซึ่งหากนำมาเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยว จะทำให้เกิดความคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

5) **ด้านการนันทนาการอื่น ๆ** เช่น การดูดาว การส่องนก การศึกษาธรรมชาติวิทยา เป็นต้น

3.2 การเตรียมความพร้อมของหน่วย

หน่วยจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม ดังนี้

3.2.1 ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหน่วย และสถานที่ท่องเที่ยว

3.2.2 ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชม และร่วมกิจกรรม

3.2.3 เจ้าหน้าที่นำเยี่ยมชม และข้อมูลประกอบการบรรยาย

3.2.4 การจัดทำแผนผังเส้นทางแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการติดป้ายบอกเส้นทางภายในและภายนอกหน่วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชมเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้ถูกต้อง

3.2.5 การประชาสัมพันธ์ หน่วยควรจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมทางทหารที่จัดขึ้นส่งไปยังกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการลงประชาสัมพันธ์ในสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่เชิญชวน โดยจะติดตั้งบริเวณทางเข้าหน่วยที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนหรือบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนี้สถานีวิทยุโทรทัศน์ในเครือข่ายของกองทัพบก ก็สามารถใช้เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ได้

3.2.6 การจัดตั้งสำนักงาน/ศูนย์ประสานงานเพื่อแนะนำและอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว และผู้ที่จะเข้ามาเยี่ยมชมเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมที่หน่วยจัดขึ้น

โดย สถานที่ตั้งควรอยู่บริเวณทางเข้าด้านหน้าของหน่วย ซึ่งจะต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ เพื่อแนะนำทั้งในวันธรรมดาและวันหยุดราชการ รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์ในการติดต่อสอบถาม

3.2.7 การจัดสิ่งของอุปโภคและบริโภค เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่
นักท่องเที่ยว

3.2.8 การจัดร้านค้าขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ที่ยังมาเยี่ยมชม

3.2.9 การจัดเตรียมพื้นที่ เพื่อเป็นการรักษามาตรการรักษาความปลอดภัยได้แก่
พื้นที่สีเขียวหมายถึงพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวและผู้ที่ยังมาเยี่ยมชม สามารถเข้ามาเยี่ยมชมได้โดยล้าพัง
พื้นที่สีเหลือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความสำคัญซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตและมีเจ้าหน้าที่ของหน่วย
นำเข้ามาเยี่ยมชม พื้นที่สีแดง หมายถึง พื้นที่หวงห้าม ซึ่งจะห้ามมิให้บุคคลภายนอกเข้า ยกเว้น
จะได้รับอนุญาตเป็นกรณีพิเศษ

3.3 ข้อจำกัดที่ต้องแก้ไข

ตามที่กองทัพบก ได้มีนโยบายและจัดการท่องเที่ยวภายในหน่วย ซึ่งหน่วยได้ให้ความสนใจและเอาใจใส่ โดยได้พยายามจัดสถานที่ท่องเที่ยวภายในหน่วย รวมทั้งการจัดกิจกรรมทางทหาร เพื่อให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านอุปโภคและสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารก็ยังมีข้อจำกัดที่จะต้องได้รับการแก้ไข มิฉะนั้น อาจส่งผลกระทบต่อนโยบายดังกล่าว ได้แก่

3.3.1 ข้อจำกัดด้านบุคลากร และระบบการจัดการ

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร จำเป็นที่จะต้องมีระบบการจัดการและบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากเป็นงานบริการ ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ให้การสนับสนุนในการอบรมเจ้าหน้าที่นำเที่ยวให้แก่หน่วยในกองทัพบกที่จัดกิจกรรมดังกล่าวเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ โดยในการอบรมจะเป็นการอบรมในระยะสั้น 3-5 วัน ซึ่งอบรมได้เพียงบางส่วน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของหน่วยมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาที่จะมาทุ่มเทให้การท่องเที่ยว เนื่องจากมีหน้าที่ประจำที่ต้องปฏิบัติ ทำให้ระบบการบริหารจัดการเป็นไปอย่างไม่เต็มประสิทธิภาพ

3.3.2 ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ

ตามระเบียบของกองทัพบก กำหนดว่า การที่ชาวต่างประเทศจะเข้ามาในพื้นที่ของหน่วยจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่กรมข่าวทหารบก ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะเข้ามาท่องเที่ยวหรือร่วมกิจกรรมในหน่วยทหาร

3.3.3 ข้อจำกัดด้านการประสานงานกับภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยว

การดำเนินการท่องเที่ยวภายในหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นที่ จะต้องมีนักท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยี่ยมชม ภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นชมรมและสมาคม จะมีบทบาทเป็นอย่างมากในเรื่องดังกล่าว โดยจะจัดเป็นกลุ่มทัวร์ ซึ่งการดำเนินงานของชมรมและสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจะมุ่งหวังในเชิงธุรกิจ แต่วัตถุประสงค์ของ กองทัพบกเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างทหารกับประชาชน จากวัตถุประสงค์และการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เกิดข้อจำกัดในการประสานงาน

3.3.4 ข้อจำกัดด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ

การดำเนินงานที่ผ่านมา แม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยกำหนดเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่ง ในการแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจของชาติ แต่ในทางปฏิบัติ กองทัพบกเกือบจะไม่ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเลย ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณหรือการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในสื่อของภาครัฐ

3.3.5 ข้อจำกัดด้านการใช้ทรัพย์สินของทางราชการบริการนักท่องเที่ยว

การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร เมื่อมีรายได้เกิดขึ้นตามระเบียบจำเป็นจะต้องส่งเข้ารัฐ ซึ่งจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานและการพัฒนา หรือปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวรวมถึงการดำเนินงาน

3.4 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

การท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกจะบรรลุวัตถุประสงค์ หรือประสบความสำเร็จได้นั้น หน่วยจะต้องมีความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติของหน่วยทหารในระดับกองทัพบก ซึ่งจะมีเอกภาพในการบังคับบัญชา จากเหตุผลข้างต้น แผนแม่บทฉบับนี้จึงได้กำหนดแผนการพัฒนาในการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ดังนี้

3.4.1 กำหนดพื้นที่ในการส่งเสริมขั้นต้นเพื่อเป็นพื้นที่นำร่อง โดยพิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวในพื้นที่

3.4.2 ด้านการบริหารจัดการ จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกและสำนักงานการท่องเที่ยวของหน่วยทหารในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นการแบ่งแยกภารกิจเฉพาะจากงานประจำให้ชัดเจน และเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการประสานงานของนักท่องเที่ยว โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำรวมทั้งวันหยุดราชการด้วย

3.4.3 ด้านระบบสารสนเทศ ให้เผยแพร่ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร โดยใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์เทคโนโลยีทางทหารกองทัพบก ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งในส่วนของ ททท. และในส่วนของกองทัพบก

3.4.4 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ตามที่ได้มีการแบ่งกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่

- 1) กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
- 2) กลุ่มคนไทยเที่ยวในประเทศ
  - กลุ่มผู้มีรายได้สูง
  - กลุ่มครอบครัว
  - กลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
  - กลุ่มเยาวชนและนิสิตนักศึกษา
  - กลุ่มประชุมสัมมนา
  - กลุ่มผู้สูงอายุ

ในการเน้นให้ความสำคัญกลุ่มเป้าหมายข้างต้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร ควรให้ความสำคัญในขั้นต้น ได้แก่ กลุ่มครอบครัว กลุ่มเยาวชนและนิสิตนักศึกษา เนื่องจากหน่วยสามารถดำเนินการได้โดยตรง และนอกจากนี้กลุ่มครอบครัวส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ส่วนกลุ่มเยาวชนและนิสิตนักศึกษาจะมีจำนวนมาก และเหมาะสมกับกิจกรรมทางทหารที่จัดขึ้น

3.4.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยการจัดส่งบุคคลเข้าร่วมในการฝึกอบรมหรือเชิญวิทยากร จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้การอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้จะต้องมีการประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในรายละเอียด

3.4.6 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหาร เพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้หน่วยจะต้องพิจารณาความเหมาะสม เช่น กิจกรรมการปีนหน้าผาจำลอง กิจกรรมล่องแก่ง เป็นต้น รวมถึงการแก้ปัญหาคความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

3.4.7 การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก โดยเงินกองทุนจะได้มาจากการบริจาคและการจัดกิจกรรม เพื่อให้ยืมหรือให้เปล่าเพื่อสนับสนุนหน่วยในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมต่าง ๆ โดยจะมีคณะกรรมการพิจารณา ความเหมาะสม

3.4.8 ประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เกี่ยวกับแผนงานการท่องเที่ยว ในแต่ละปีที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ เพื่อที่จะปรับแผนงานให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมถึงการร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

3.4.9 จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วย ทั้งในเชิงสถิติและการสุ่มตรวจอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

3.5 เป้าหมาย

3.5.1 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารที่มีอยู่แล้วให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

3.5.2 แสวงหาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป เป็นการเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

3.5.3 จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารขึ้นในหน่วยขึ้นตรงกองทัพบก เพื่อทำการควบคุม ประเมินผลและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารให้เป็นที่ประทับใจ แก่นักท่องเที่ยวต่อไป

3.5.4 มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยและมีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร และเชิญชวนประชาชนให้ท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism)

3.6 งบประมาณในการดำเนินการตามแผน

เพื่อให้แผนงานพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพบก บรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นที่ต้องมีงบประมาณสนับสนุน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นไป โดย ในขั้นต้นจะพิจารณาสนับสนุนในพื้นที่นำร่องตามที่กำหนดในแผนก่อน จากนั้นจะสนับสนุนในพื้นที่อื่น ๆ โดยแหล่งที่มาของงบประมาณจะมีดังนี้

3.6.1 งบประมาณที่ได้จากการจัดกิจกรรมและอื่น ๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการจัดคอนเสิร์ต เป็นต้น

3.6.2 งบประมาณของกองทัพบก ซึ่งปัจจุบันกองทัพบกได้ให้การสนับสนุนหน่วยในการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในบางส่วนเนื่องจากงบประมาณมีจำกัด

3.6.3 งบประมาณของกระทรวงกลาโหม โดยเสนอผ่านกองทัพบก เพื่อขอรับการสนับสนุน

3.6.4 งบประมาณของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยหน่วยจะเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนของงบประมาณ จากนั้นการท่องเที่ยว จะพิจารณาความเหมาะสม นำเข้าแผนการดำเนินการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

3.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3.7.1 ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในกองทัพบกมากขึ้น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมกิจการพลเรือน นอกจากนี้ยังเป็นการจัดเตรียมบุคคลให้มีความพร้อม เพื่อเป็นกำลังสำรองในกรณีที่มีความจำเป็น

3.7.2 ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติประวัติของหน่วยจากกำลังพล ทั้งที่ยังรับราชการอยู่และที่ออกจากราชการไปแล้ว

3.7.3 ทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่กำลังพลภายในหน่วยและครอบครัว ในรูปของค่าตอบแทน รวมทั้งทำให้เกิดการสร้างงาน

3.7.4 ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมของหน่วย โดยเฉพาะในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย

3.7.5 เป็นตัวอย่างของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการตามนโยบาย (คณะทำงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก. 2544: 2-10)

4. โครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ก่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

ตามที่ได้มีการจัดตั้ง สำนักงานการท่องเที่ยวค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถขึ้น และมีสถานที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารจัดทำรูปแบบเป็นโครงการแบบต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีสถานที่หลายแห่งและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยภายในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถเหมาะสมที่จะจัดเข้าไว้ในการท่องเที่ยวได้ เช่น ศูนย์กีฬากองทัพภาคที่ 3 มีสนามกอล์ฟ สนามเทนนิส สนามยิงปืนและสระว่ายน้ำ มีโครงการธนาคารฝักปลอดสารพิษของ กองพันน้อยที่ 3 โครงการเกษตรพอเพียงสาธิตของ กองบัญชาการช่วยรบที่ 3 และในฤดูหนาวมีนกน้ำจำนวนมากมาอาศัยพักพิงบริเวณสระน้ำทั่วไป ของกรมการทหารปืนใหญ่ที่ 4 มีค่ายฝึกเยาวชน ลูกเสือ เนตรนารี ของกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยา และยังมีพื้นที่ด้านหลังกองพันพันธกิจ กองบัญชาการช่วยรบที่ 3 ที่ยังไม่ทำประโยชน์อีกเป็น 1,000 ไร่ หากปรับแต่งบริเวณพื้นที่ที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้แบบประสมประสาน ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน และออกกำลังกายของกำลังพล ครอบครัว และประชาชนทั่วไปที่มาใช้บริการได้หลากหลายประกอบกับสถานที่ตั้งค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถอยู่ภายในตัวเมืองและใกล้สนามบินพิษณุโลก นั้นมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้เป็นอย่างดี

แนวความคิดในการดำเนินการ จัดทำเป็นโครงการต่อเนื่องในห้วงระยะที่ 1 ปีงบประมาณ 2545- 2546 พื้นที่พัฒนาดังกล่าวดำเนินการในรูปแบบโครงการการเกษตรพอเพียงทำการปลูกข้าวและฝักบริเวณพื้นที่ด้านในเนื้อที่ประมาณ 50 ไร่ พื้นที่ที่ขุดสระโดยรอบทำเป็นบ่อ

เลี้ยงปลา และ สระน้ำบริเวณด้านหลังกองรักษาการณั้ประดิ้านหลังค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ทำให้เป็นบ่อเลี้ยงปลาและนาบัว แนวคันดินโดยรอบสระใหญ่ ปลุกมะพร้าวจำนวน 300 ต้น และ มะละกอจำนวน 600 ต้น หากมีพื้นที่เหลือปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้สวยงามตามแผนงาน

ดำเนินการจัดทำโครงการการท่องเที่ยวระยะที่ 1 กำหนดพื้นที่โดยรอบโครงการเกษตรพอเพียง ให้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย จัดให้มีสนามเด็กเล่นและสวนสัตว์บริเวณพื้นที่ด้านข้างทางทิศเหนือของโครงการ ในพื้นที่รับผิดชอบของกองพันทหารม้าที่ 9 ปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนในชั้นตอนต่อไป ประกอบด้วยร้านอาหาร ชุมนั่งเล่น กีฬาทางน้ำโดยไม่ใช้เครื่องยนต์ และสร้างพื้นที่ชมนกน้ำ

การดำเนินการในชั้นตอนที่ 2 หลังจากก่อสร้างและดำเนินการในชั้นที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้พิจารณาพื้นที่เพาะปลูกด้านในโครงการปรับปรุงให้เป็นสถานที่พักผ่อน และการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง โดยการปรับพื้นที่ให้เป็นเกาะแก่ง ก่อสร้างสถานที่ตามแผนงานโครงการเพิ่มเติม และปรับแต่งปลูกพืชพันธุ์ไม้ให้สวยงาม

โครงการระยะที่ 3 ดำเนินการแบบครบวงจรร่วมกับสถานที่อื่น ๆ ภายในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ และพิจารณาใช้พื้นที่ต่อเนื่องด้านหลังกองพันพันชกิจ กองบัญชาการช่วยรบที่ 3 เข้ามาใช้ประโยชน์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำมาใช้ศึกษาประกอบการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

จินตนา แสนวงศ์. (2542) ได้ศึกษา การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตทหาร: กรณีศึกษากรงพลรบพิเศษที่ 2 เพื่อศึกษาสภาพการณ์ การดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของทหารที่ผ่านมา พบว่า มีลักษณะของการจัดการตามแนวทางของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นหลักมุ่งเป้าหมายในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นสินค้าหลักและมีกิจกรรมเสริมต่างๆ เป็นสินค้ารอง นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจและต้องการกลับมาเที่ยวอีก สภาพปัญหาคือมีการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเดินป่าเชิงนิเวศ อ่อนด้านการประชาสัมพันธ์และการตลาด ขาดป้ายสื่อความหมายธรรมชาติและความปลอดภัยในเส้นทางเดินป่า การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ แต่ยังคงมีการปรับปรุงในบางส่วนที่ยังบกพร่องอยู่

เพ็ญศรี เจริญวานิช และ นิตินล ภูตะโชติ. (2542) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด คือ

ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ เลย และอุบลราชธานี พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่รู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ถึงแม้ว่าไม่ทราบความหมายที่ชัดเจน แต่ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศถูกต้อง มีโอกาสทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รูปแบบที่เหมาะสมส่วนใหญ่คือการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาระบบนิเวศและศึกษาศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมที่เหมาะสมคือ เที่ยวงานประเพณี การชมการแสดงศิลปะพื้นบ้าน วิธีการที่เหมาะสมต่อการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ทำการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น และช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญมากที่สุดในการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การขาดเจ้าหน้าที่ในการดูแล แนะนำนักท่องเที่ยว และการขาดการดูแลเอาใจใส่จากรัฐบาล

ศนิภาภรณ์ เทพกาญจนา(2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาท่องเที่ยวโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าครั้งนี้เป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อท่องเที่ยวพักผ่อนส่วนตัว ส่วนใหญ่จะมากับกลุ่มเพื่อน พาหนะที่ใช้เดินทาง คือ รถนำเที่ยวของกลุ่มสำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวสรุปเรียงตามลำดับความสำคัญที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ คือ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านที่ตั้งและระยะทาง ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์

ศศิธร สามารณ. (2545:บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 24-35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท มากที่สุด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว สถานที่พักผ่อนคือ โรงแรม ใช้เวลาช่วงวันหยุดตามเทศกาลในการเดินทางมาท่องเที่ยว ประเภทกิจกรรมที่ชอบการดำน้ำ/ชมปะการัง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายมากที่สุดคือ 4,001-5,000 บาท และสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุดคือ ความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวน 1 ครั้งในระยะเวลา 3 ปี ใช้เวลาอยู่ในจังหวัดกระบี่ประมาณ 3 – 5 วัน และส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีความตั้งใจว่าในอนาคตจะมาท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แน่นอน นักท่องเที่ยวพึงพอใจอย่างมากในด้านสถานที่ท่องเที่ยว มีความสวยงาม มีเอกลักษณ์และพึงพอใจเป็นอย่างมากต่อหมู่เกาะพีพี ผลการทดสอบความแตกต่าง นักท่องเที่ยว ที่มีอายุ อาชีพ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวจังหวัดกระบี่แตกต่างกัน และนักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษารายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกัน ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการให้ปรับปรุงและความตั้งใจในการมาเที่ยวในอนาคตแตกต่างกันมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยว

จังหวัดกระบี่แตกต่างกัน พฤติกรรมที่แตกต่างกันได้แก่ พาหนะในการเดินทางและสิ่งที
นักท่องเที่ยวดังกล่าวต้องการให้ปรับปรุงแตกต่างกันมี ความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ชาญชัย เจริญสุวรรณ. (2545) ได้ศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทหาร ของ
กองทัพเรือ ซึ่งได้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา ในรูปของ
คณะกรรมการโครงการสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่กองทัพเรือ โดยไม่ได้มุ่งหวังผลกำไรตอบ
แทนและใช้งบประมาณส่วนหนึ่งของกองทัพเรือซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดสนับสนุนการดำเนินการ ผล
การศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคในด้านการบริหารจัดการ ไม่มีองค์กรรับผิดชอบโดยตรงใน
ภาพรวม นโยบาย เป้าหมาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกองทัพเรือยังไม่ชัดเจนขาดการ
ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคธุรกิจ และภาคเอกชน บุคลากร
ขาดความรู้และประสบการณ์ในงานบริการด้านการท่องเที่ยวรวมทั้งด้านการตลาด และการ
ประชาสัมพันธ์

ณรงค์ฤทธิ์ หวังพัฒนามิซย์. (2546) ได้ศึกษา พฤติกรรมและความพึงพอใจการ
ท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยวไทยกรณีศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัด
นครนายก พบว่า นักท่องเที่ยวไทยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่จะมีอายุ 25-29 ปี จบ
การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชน กิจกรรมท่องเที่ยวที่ชอบมากที่สุดคือ ปีนเขา/ไต่
เขา มีเหตุผลในการท่องเที่ยวแบบผจญภัยในระดับสำคัญมากที่สุดคือ ต้องการทดสอบสมรรถภาพของ
ตนเอง มีความพึงพอใจในกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหารอยู่ในระดับพอใจอย่างมาก คือ ได้ผจญภัย
สิ่งแปลกใหม่ในชีวิต พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยวยังมีความสัมพันธ์กับ
ความพึงพอใจในกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหารอยู่ในระดับสูง

มนัสวาสดี อานูภาพ. (2546) ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดของการดำเนินงานการ
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าได้แก่ มีความจำกัดด้านพื้นที่ที่ไม่สามารถ
แบ่งแยกให้ชัดเจน ทำให้กระทบวิถีชีวิตปกติของข้าราชการ ครอบครัวและนักเรียนนายร้อย ด้าน
การจัดการ มีบุคลากรจำกัด ขาดความรู้ในระบบนิเวศ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่พักและ
ห้องน้ำไม่เพียงพอ ไม่สามารถเปิดบริการได้ทุกวัน ให้นักท่องเที่ยวได้จำกัด รวมทั้งการจัดสรร
รายได้ ด้านกิจกรรมมีหลายประเภทแต่เป็นที่นิยมไม่มากนัก ด้านการมีส่วนร่วม ทั้งชุมชนภายใน
และภายนอก ยังไม่ค่อยมีความร่วมมือและเข้าใจกัน โดยเฉพาะนักเรียนนายร้อยไม่ได้มีส่วนร่วมใน
การเป็นทั้งผู้ดำเนินการและผู้ร่วมทำกิจกรรมในการท่องเที่ยว แนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุง
องค์ประกอบหลักทั้ง 4 ด้าน ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการใช้การประชาสัมพันธ์เป็นสื่อใน
การทำความเข้าใจต่อชุมชน ทั้งภายในและภายนอก นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อกองทัพบกใน
การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อประชาชน

ผดุงเกียรติ โปร่งจิต. (2549) ได้ศึกษา ศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในค่ายเปรมดิณีสถานนท์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในค่ายเปรมดิณีสถานนท์ ให้มีศักยภาพสูงขึ้น พบว่า ค่ายเปรมดิณีสถานนท์ มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสูง มีพื้นที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมที่จะดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว สำหรับด้านบริหารจัดการ ควรพัฒนาและปรับปรุงองค์กรที่รับผิดชอบให้พร้อมที่จะรองรับงานด้านการท่องเที่ยวในอนาคต ควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบให้มีความชำนาญในด้านการบริการ จัดแบ่งพื้นที่และจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และมีการประชาสัมพันธ์ที่กว้างขวางรวมทั้งการประสานงานสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในค่ายมีจำนวนมากขึ้น

สมศักดิ์ แทนศิริ. (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหารของค่ายฝึกเปิดเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการ ในด้านสถานที่ด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านการจัดกิจกรรม ศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของค่ายฝึกนักศึกษาวิชาทหารเขาชนไก่ พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหารของค่ายฝึกเปิดเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 86.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบุคลากร ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก และการให้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 91.75, 86.75, 84.00 และ 83.25 ได้ตามลำดับ นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน และรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวทางทหารของค่ายฝึกเปิดเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการวิเคราะห์จากเอกสาร และโดยการใช้แบบสอบถาม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1.1 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 65 คน

1.1.2 ผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ในห้วงเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2550 จำนวนประมาณ 1,040 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

1.2.1 เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 65 คน เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด (Census)

1.2.2 ผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 278 ตัวอย่าง จากตารางสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (สุจิตรา บุญรัตนพันธ์ : หน้า 181 -182)

2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร

ทฤษฎี และแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและคิดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้ว เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทที่ 1 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของข้าราชการทหารที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

ส่วนที่ 2 การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ เป็นแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการวัดค่ารวม ซึ่งคิดแปลงปรับปรุงจากลักษณะการวัดตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5
มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2
น้อยที่สุด	คะแนน	1

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมีดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ไปปฏิบัติ เป็นแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการวัดค่ารวม ซึ่งคิดแปลงปรับปรุงจากลักษณะการวัดตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5
มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2
น้อยที่สุด	คะแนน	1

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมีดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
-------------	---------	-----------

3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ เป็นแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการวัดค่ารวม ซึ่งดัดแปลงปรับปรุงจากลักษณะการวัดคามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5
มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2
น้อยที่สุด	คะแนน	1

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมีดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานที่มีค่อนโยบาย การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

ประเภทที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจผู้ใช้บริการแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของผู้ใช้บริการการท่องเที่ยวในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เป็นแบบสอบถามโดยอาศัยหลักการวัดค่ารวม ซึ่งดัดแปลงปรับปรุงจากลักษณะการวัดคามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5
มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2

น้อยที่สุด	คะแนน	1
เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมีดังนี้		
4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้ให้บริการแหล่งท่องเที่ยวในหน่วย
ทหาร ของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุ โลก

นอกจากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
การท่องเที่ยวในหน่วยทหาร และผู้ที่เข้ามาใช้บริการ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์
นโยบายเพิ่มเติม

3. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาสำหรับการวิจัยไปทดสอบความเที่ยงตรง
การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ
วิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถาม
ในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อ
ดำเนินการขั้นต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 4.1 ศึกษาจาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบ
แนวคิดในการศึกษาวิจัยและนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม
- 4.2 โดยการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์
- 4.3 โดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการต่อกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย สถานภาพ ทัศนคติ ระยะเวลารับราชการ ระดับการศึกษา ระดับเงินเดือน
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยในขั้นตอนการกำหนดคน โยบายใช้ตัวแบบส่วนเพิ่มนำมาวิเคราะห์ ในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติหน้า 7-S Framework ของ McKinsey มาวิเคราะห์ และในขั้นตอนการประเมินผลใช้ตัวแบบระบบเปิดของ วรเชษ จันทรร มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก : ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ตอนที่ 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 1.2 การกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก

ตอนที่ 1.3 การนำนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติของกองทัพบก

ตอนที่ 1.4 การประเมินผลนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน ในเรื่องการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

ตอนที่ 2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2.2 ความพึงพอใจนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 4 สรุป ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ที่ได้จากแบบสอบถาม

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตอนที่ 5.1 การกำหนดนโยบาย

ตอนที่ 5.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตอนที่ 5.3 การประเมินผลนโยบาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	55	84.62
หญิง	10	15.38
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 และเป็นเพศหญิง จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.38

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกชั้นยศ

ชั้นยศ	จำนวน	ร้อยละ
สิบตรี – สิบเอก	23	35.38
จ่าสิบตรี – จ่าสิบเอก	22	33.85
ร้อยตรี – ร้อยเอก	5	7.69
พันตรี – พันเอก	2	3.08
อื่นๆ	13	20.00
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.2 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีชั้นยศ สิบตรี – สิบเอก มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 35.38 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด, รองลงมา มีชั้นยศ จ่าสิบตรี – จ่าสิบเอก

คิดเป็น ร้อยละ 33.85 และมีชั้นยศ อื่น ๆ ร้อยตรี – ร้อยเอกและ พันตรี – พันเอก คิดเป็นร้อยละ 20.00, 7.69 และ 3.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาในการรับราชการ ในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

N = 65, Miss = 6

ระยะเวลาในการรับราชการในค่าย สมเด็จพระเอกาทศรถ	จำนวน	ร้อยละ
1-10 ปี	16	27.12
11- 20 ปี	8	13.56
21 -30 ปี	17	28.81
31 ปีขึ้นไป	18	30.51
รวม	59	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาในการรับราชการในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ในช่วง 31 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 30.51 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด, รองลงมาอยู่ในช่วง 21 -30 ปี คิดเป็น ร้อยละ 28.81 และอยู่ในช่วง 1-10 ปี และ 11- 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.12 และ 13.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

N = 65

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	43.08
ปริญญาตรี	32	49.23
ปริญญาโท	3	4.61
อื่นๆ	2	3.08
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 49.23 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีระดับการต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 43.08 และมีระดับการศึกษาปริญญาโทและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 4.62 และ 3.08 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้

N = 65

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 8,000 บาท	9	13.85
8,001 - 15,000 บาท	14	21.54
15,001- 20,000 บาท	19	29.23
21,000-25,000 บาท	13	20.00
มากกว่า 25,000 บาท	10	15.38
รวม	65	100.0

จากตารางที่ 4.5 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับรายได้ 15,001- 20,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 29.23 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีรายได้ 8,001 - 15,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 21.54 และมีรายได้ 21,000-25,000 บาท, มากกว่า 25,000 บาท และ ไม่เกิน 8,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00 , 15.38 และ 13.85 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

N = 65, Miss = 14

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
กองบังคับการกองบัญชาการช่วยรบที่ 3	6	11.76
กองพันส่งกำลังและบริการที่ 23	3	5.88
กองพันซ่อมบำรุงที่ 23	3	5.88
กองพันสรรพวุธกระสุนที่ 23	7	13.73
กองพันเสนารักษ์ที่ 23	4	7.84
กองพันทหารขนส่งที่ 23	4	7.84
กรมทหารปืนใหญ่ที่ 4	5	9.80

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 104	3	5.88
กองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3	16	31.37
รวม	51	100.0

จากตารางที่ 4.6 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัด หน่วยงาน กองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3 มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 31.37 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา กองพันสรรพวุธกระสุนที่ 23 คิดเป็น ร้อยละ 13.73

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานที่ปฏิบัติงาน

N = 65

สถานที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
สนามกอล์ฟ ของกองทัพอากาศที่ 3	3	4.62
สนามเทนนิส ของกองทัพอากาศที่ 3	1	1.54
สนามยิงปืน ของกองพันสรรพวุธกระสุนที่ 23	8	12.31
สระว่ายน้ำ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3	6	9.23
โครงการธนาคารฝักปลอดสารพิษ ของกองทัพน้อยที่ 3	5	7.69
แปลงเศรษฐกิจพอเพียงสาธิต ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3	4	6.15
ค่ายฝึกเยาวชน ของกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3	14	21.54
สถานที่ขมนกเป็ดน้ำไซบีเรีย ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 4	8	12.31
สนามออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3	15	23.08
อื่น ๆ	1	1.54
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.7 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานสนามออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 23.08 รองลงมา ปฏิบัติงานค่ายฝึกเยาวชน ของกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 21.54

ตอนที่ 1.2 การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นในเรื่อง
ที่มาของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

N = 65

ที่มาของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก	จำนวน	ร้อยละ
เป็นนโยบายของรัฐบาลตามแผนแม่บทอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวแห่งชาติ	10	15.38
เป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชาของกองทัพบกเอง	5	7.69
กองทัพบกนำนโยบายของรัฐบาลเป็นแนวทางและปรับปรุง นโยบายให้เหมาะสมกับกองทัพบก	41	63.08
กองทัพบกได้มีการคิดอย่างถี่ถ้วนแล้วว่ามีความจำเป็น จึงต้องมี นโยบายดังกล่าว	6	9.23
อื่นๆ	3	4.62
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.8 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับที่มาของ
นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในเรื่องกองทัพบกนำนโยบายของรัฐบาลเป็น
แนวทางและปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับกองทัพบก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 63.08
ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา เป็นนโยบายของรัฐบาลตามแผนแม่บทอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยวแห่งชาติ คิดเป็น ร้อยละ 15.38 และ อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.62

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเห็นด้วยกับนโยบาย
การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

N = 65

ความเห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวใน หน่วยทหารของกองทัพบก	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	29	44.62
ค่อนข้างเห็นด้วย	23	35.38
เห็นด้วยปานกลาง	7	10.77

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความเห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวใน หน่วยทหารของกองทัพบก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ค่อยเห็นด้วย	6	9.23
ไม่ค่อยเห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	0
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.9 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก โดย เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 44.62 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ค่อนข้างเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 35.38 และ น้อยที่สุด ไม่ค่อยเห็นด้วยอย่างยิ่ง คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่เห็นด้วย

N = 65, Miss = 4

ทำเห็นด้วย เพราะเหตุใด	จำนวน	ร้อยละ
เป็นนโยบายของรัฐบาล	15	24.59
เป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชา	10	16.39
เป็นประโยชน์ต่อค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	30	49.18
อื่น ๆ	6	9.84
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 4.10 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลที่เห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 49.18 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด, รองลงมา เห็นว่า เป็นนโยบายของรัฐบาล คิดเป็น ร้อยละ 24.59 และ อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.84

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่ไม่เห็นด้วย

N = 65, Miss = 34

เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ใช่ภารกิจหลักของหน่วย	8	25.81
ไม่เกิดประโยชน์ต่อค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ	4	12.90
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถยังไม่มีความพร้อม	10	32.26
อื่น ๆ	9	29.03
รวม	31	100.0

จากตารางที่ 4.11 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ มีเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก เนื่องจากค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถยังไม่มีความพร้อม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 32.26 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา อื่น ๆ คิดเป็น ร้อยละ 29.03 และ ไม่เกิดประโยชน์ต่อค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.90

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

N = 65, Miss = 4

ความเหมาะสมของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสม เนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยเหนือ	20	32.79
เหมาะสม เนื่องจากหน่วยมีความพร้อมเพียงพอในการปฏิบัติตามนโยบาย	21	34.43
เหมาะสม เนื่องจากอื่น ๆ	2	3.28
ไม่เหมาะสม เนื่องจากหน่วยไม่มีความพร้อมเพียงพอในการปฏิบัติตามนโยบาย	13	21.31
ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีความคุ้มค่าในการดำเนินการ	1	1.64
ไม่เหมาะสม เนื่องจากอื่น ๆ	4	6.56
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.12 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก โดยเห็นว่าเหมาะสมเนื่องจาก

ต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยเหนือ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 32.79 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา เห็นว่า เหมาะสม เนื่องจากหน่วยมีความพร้อมเพียงพอในการปฏิบัติตามนโยบาย คิดเป็น ร้อยละ 34.43 และ เห็นว่า ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีความคุ้มค่าในการดำเนินการน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.64

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

N = 65

การรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการ ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก	จำนวน	ร้อยละ
รับทราบเป็นอย่างดี	10	15.38
รับทราบบ้าง	54	83.08
ไม่เคยรับทราบเลย	1	1.54
รวม	65	100.00

จากตารางที่ 4.13 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก โดย รับทราบบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 83.08 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา รับทราบเป็นอย่างดี คิดเป็น ร้อยละ 15.38 และ ไม่เคยรับทราบเลย น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.54

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามแหล่งที่มาของการรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

N = 65, Miss = 4

รับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวใน หน่วยทหารของกองทัพบกจาก	จำนวน	ร้อยละ
การประชุม	3	4.92
การอบรมสัมมนา	3	4.92
การชี้แจงของผู้บังคับบัญชา	24	39.34
ศึกษาจากเอกสารการดำเนินงาน	27	44.26

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวใน หน่วยทหารของกองทัพกจาก	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ	4	6.56
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.14 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ แหล่งที่มาของการรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ในเรื่องศึกษาจากเอกสารการดำเนินงาน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 44.26 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา การชี้แจงของผู้บังคับบัญชา คิดเป็น ร้อยละ 39.34, และ การประชุม และ การอบรมสัมมนา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.92 เท่ากัน

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก

N = 65, Miss = 1

ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วย ทหารของกองทัพก	จำนวน	ร้อยละ
เข้าใจเป็นอย่างดี	12	18.75
เข้าใจบ้าง	52	81.25
ไม่เข้าใจ	0	0
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.15 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก โดยเข้าใจบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 81.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา เข้าใจเป็นอย่างดี คิดเป็น ร้อยละ 18.75 และ น้อยที่สุด ไม่เข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเหตุผลที่ไม่เข้าใจใน
วัตถุประสงค์

N = 65, Miss = 36

เหตุผลที่ไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการอบรมชี้แจง	17	58.62
ได้รับการอบรมแต่ไม่เข้าใจ เนื่องจากไม่ได้ให้ความสำคัญกับ วัตถุประสงค์	0	0.00
ได้รับการอบรมแต่ไม่เข้าใจ เนื่องจากวัตถุประสงค์เข้าใจยาก อื่นๆ	6	20.69
รวม	29	100.00

จากตารางที่ 4.16 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ เหตุผลที่ไม่
เข้าใจในวัตถุประสงค์ โดยไม่ได้รับการอบรมชี้แจง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 58.62 ของ
ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ได้รับการอบรมแต่ไม่เข้าใจ เนื่องจากวัตถุประสงค์เข้าใจยาก
และ อื่น ๆ คิดเป็น ร้อยละ 20.69, และ ได้รับการอบรมแต่ไม่เข้าใจ เนื่องจากไม่ได้ให้ความสำคัญ
กับวัตถุประสงค์ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตอนที่ 1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพออกไปปฏิบัติ

1.3.1 ด้านความได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องการจัด
สถานที่ของแหล่งท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นในเรื่องการจัดสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดระเบียบดีมาก แยกเป็นสัดส่วน	19	29.69
มีการจัดระเบียบดี เนื่องจากสถานที่คับแคบ	8	12.50
มีการจัดระเบียบพอใช้ เนื่องจากมีพื้นที่มาก	30	46.88
ไม่มีการจัดระเบียบ เพราะใช้สถานที่ของทางราชการมา	7	10.94

ตารางที่ 4.17(ต่อ)

ความคิดเห็นในเรื่องการจัดสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงไม่ได้สร้างใหม่	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.17 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดสถานที่ของแหล่งท่องเที่ยว ในเรื่อง มีการจัดระเบียบพอใช้ เนื่องจากมีพื้นที่มาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 46.88 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด, รองลงมา มีการจัดระเบียบดีมาก แยกเป็นสัดส่วน คิดเป็น ร้อยละ 29.69 และ น้อยที่สุด คิดว่า ไม่มีการจัดระเบียบ เพราะใช้สถานที่ของทางราชการมาปรับปรุงไม่ได้สร้างใหม่ คิดเป็นร้อยละ 10.94

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 2

ความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
มีความปลอดภัยมาก	33	52.38
มีความปลอดภัยพอสมควร เนื่องจากขาดงบประมาณในการพัฒนาและจัดหาอุปกรณ์	30	47.62
ไม่มีความปลอดภัย	0	0.00
รวม	63	100.0

จากตารางที่ 4.18 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว โดยเห็นว่า มีความปลอดภัยมาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 52.38 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา เห็นว่า มีความปลอดภัยพอสมควร เนื่องจากขาดงบประมาณในการพัฒนาและจัดหาอุปกรณ์ คิดเป็น ร้อยละ 47.62, และคิดว่า ไม่มีความปลอดภัย น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์

N = 65, Miss = 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	10	15.87
มาก	19	30.16
ปานกลาง	28	44.44
น้อย	6	9.52
น้อยที่สุด	0	0.00
รวม	63	100.0

จากตารางที่ 4.19 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ โดยเห็นว่า ปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 44.44 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา เห็นว่าเหมาะสมมาก คิดเป็น ร้อยละ 30.16 และ น้อยที่สุด เห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการในแหล่งท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 7

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บค่าบริการในแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
อัตราสูงมากเกินไป	4	6.90
อัตราค่อนข้างสูง	5	8.62
เหมาะสม	44	75.86
อัตราค่อนข้างต่ำ	5	8.62
อัตราต่ำมากเกินไป	4	6.90
รวม	58	100.0

จากตารางที่ 4.20 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเก็บค่าบริการในแหล่งท่องเที่ยว เห็นว่า เหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 75.86 ของผู้ตอบ

แบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา อัตราค่อนข้างสูง และอัตราค่อนข้างต่ำ คิดเป็น ร้อยละ 8.62 เท่ากัน และ น้อยที่สุด เห็นว่า อัตราสูงมากเกินไปและอัตราสูงต่ำเกินไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.90

1.3.2 ด้านการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานตามนโยบายการท่องเที่ยวใน หน่วยทหาร

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสายการ
บังคับบัญชา

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสายการบังคับบัญชา	จำนวน	ร้อยละ
มีสายการบังคับบัญชาชัดเจน แยกจากงานประจำ	33	51.56
มีสายการบังคับบัญชาไม่ค่อยชัดเจน	16	25.00
มีสายการบังคับบัญชาทับซ้อนกับงานประจำ	12	18.75
ไม่มีสายการบังคับบัญชาอย่างเด่นชัด	3	4.69
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.21 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สายการบังคับ
บัญชา โดยเห็นว่า มีสายการบังคับบัญชาชัดเจน แยกจากงานประจำ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อย
ละ 51.56 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีสายการบังคับบัญชาไม่ค่อยชัดเจน คิดเป็น
ร้อยละ 25.00 และเห็นว่า ไม่มีสายการบังคับบัญชาอย่างเด่นชัด น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่ง
มอบงาน

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งมอบงาน	จำนวน	ร้อยละ
ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร	27	42.19
ชัดเจน เป็นคำสั่งด้วยวาจา (ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร)	23	35.94
ไม่ค่อยชัดเจน	0	0.00

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งมอบงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการแบ่งมอบงานอย่างชัดเจน ตามแต่จะได้รับคำสั่ง	14	21.88
อื่นๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.22 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งมอบงาน โดยเห็นว่า ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 42.19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ชัดเจน เป็นคำสั่งด้วยวาจา (ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร) คิดเป็น ร้อยละ 35.94 และ ไม่ค่อยชัดเจน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน	จำนวน	ร้อยละ
มีการจัดอย่างชัดเจน	47	73.44
มีการจัดแต่ไม่ชัดเจน ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่อง	13	20.31
ไม่มีการจัด	4	6.25
อื่นๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.23 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งส่วนงาน โดยเห็นว่า มีการจัดอย่างชัดเจน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 73.44 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีการจัดแต่ไม่ชัดเจน ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 20.31 และน้อยที่สุด ไม่มีการจัด คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการแบ่งมอบงาน

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งมอบงาน	จำนวน	ร้อยละ
ตามความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติ	36	56.25
ตามความสนใจของผู้ปฏิบัติงาน	14	21.88
ตามคำสั่งที่ได้รับ	14	21.88
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.24 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งมอบงานในเรื่อง ตามความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 56.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ตามความสนใจของผู้ปฏิบัติงาน และ ตามคำสั่งที่ได้รับ คิดเป็น ร้อยละ 21.88 เท่ากัน

1.3.3 ด้านการจัดระบบงานของแหล่งท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติ

N = 65, Miss = 4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนในการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	28	45.90
มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน แต่มีรายละเอียดไม่ชัดเจน	33	54.10
ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน	0	0.00
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.25 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ โดยเห็นว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน แต่มีรายละเอียดไม่ชัดเจน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ

54.10 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน คิดเป็น ร้อยละ 45.90 และ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บังคับบัญชา

N = 65

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบังคับบัญชา	จำนวน	ร้อยละ
มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดมากเกินไป	7	10.77
มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดเหมาะสม	52	80.00
การบังคับบัญชาที่ไม่ค่อยเข้มงวด	6	9.23
การบังคับบัญชาไม่มีความเข้มงวด	0	0.00
รวม	65	100.0

จากตารางที่ 4.26 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบังคับบัญชา ในเรื่อง มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดเหมาะสม มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 80.00 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดมากเกินไป คิดเป็น ร้อยละ 10.77 และ การบังคับบัญชาไม่มีความเข้มงวด น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ กำกับดูแล

N = 65

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำกับดูแล	จำนวน	ร้อยละ
มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นประจำ	49	75.38
มีการกำกับดูแลบ้างเป็นบางครั้ง	16	24.62
ไม่มีการกำกับดูแลเลย	0	0.00
รวม	65	100.0

จากตารางที่ 4.27 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การกำกับดูแล โดยเห็นว่า มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นประจำ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 75.38ของ

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีการกำกับดูแลบ้างเป็นบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 24.62 และ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ รายงานผลการปฏิบัติงาน

N = 65, Miss = 6

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
มีแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติอย่างชัดเจน	42	71.19
มีแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน	17	28.81
ไม่ได้กำหนดแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติไว้	0	0.00
รวม	59	100.0

จากตารางที่ 4.28 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ รายงานผลการปฏิบัติ โดยเห็นว่า มีแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติอย่างชัดเจน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 71.19 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีแนวทางในการรายงานผลการ ปฏิบัติยังไม่ชัดเจน คิดเป็น ร้อยละ 28.81 และ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบ ปฏิบัติประจำ

N = 65, Miss = 6

ความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติประจำ	จำนวน	ร้อยละ
มีระเบียบปฏิบัติประจำ โดยจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติทุกเรื่อง	22	37.29
มีระเบียบปฏิบัติประจำ โดยจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติเป็นบางเรื่อง	28	47.46
ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน	9	15.25
รวม	59	100.0

จากตารางที่ 4.29 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระเบียบ ปฏิบัติประจำของ โครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 3 จังหวัดระยอง ในเรื่อง มีระเบียบปฏิบัติประจำ โดยจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติเป็นบางเรื่อง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.46 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ระเบียบปฏิบัติประจำ โดยจัดทำ

เป็นคู่มือในการปฏิบัติทุกเรื่อง คิดเป็น ร้อยละ 37.29 และ ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.25

1.3.4 ด้านพฤติกรรมผู้บริหาร

ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการ แก้ปัญหา

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
แก้ปัญหาทันที	17	26.56
นำปัญหาเรียนผู้บังคับบัญชาทราบ	41	64.06
วางตัวเฉย	3	4.69
ปรึกษาผู้อื่นเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา	3	4.69
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.30 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การแก้ปัญหา นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบกในหน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ในเรื่อง นำปัญหาเรียนผู้บังคับบัญชาทราบ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.06 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา แก้ปัญหาทันที คิดเป็น ร้อยละ 26.56 และ วางตัวเฉย กับปรึกษาผู้อื่นเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69 เท่ากัน

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
มีการตรวจตราสม่ำเสมอ	52	81.25
มีการตรวจตราบ้าง ไม่ตรวจบ้าง	12	18.75
ไม่มีการตรวจตราเลย	0	0.00

ตารางที่ 4.31(ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อย แหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.31 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยว โดยเห็นว่า มีการตรวจตราสม่ำเสมอ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 81.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า มีการตรวจตราบ้าง ไม่ตรวจบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 18.75 และ มีความเห็นว่า ไม่มีการตรวจตราเลย น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนใจเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

N = 65, Miss = 4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนใจเอาใจใส่ของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
สนใจเอาใจใส่มาก	37	60.66
สนใจเอาใจใส่เป็นบางครั้ง	23	37.70
ไม่เคยสนใจเอาใจใส่	1	1.64
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.32 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยเห็นว่า สนใจเอาใจใส่มาก มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 60.66 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า สนใจเอาใจใส่เป็นบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 37.70 และ มีความเห็นว่า ไม่เคยสนใจเอาใจใส่ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.64

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมการปฏิบัติงาน

N = 65, Miss = 4

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันตามระยะเวลา	37	60.66
จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันเมื่อมีปัญหาเท่านั้น	13	21.31
จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันเมื่อมีคำสั่ง	9	14.75
อื่น ๆ	2	3.28
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.33 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประชุมการปฏิบัติงาน โดยเห็นว่า จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันตามระยะเวลา จำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 60.66 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันเมื่อมีปัญหาเท่านั้น คิดเป็น ร้อยละ 21.31 และ มีความเห็นว่า อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.28

1.3.5 ด้านการพัฒนาบุคลากร

ตารางที่ 4.34 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 4

การอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
เข้ารับการอบรมทุกครั้งที่มีการจัดการอบรม	8	13.11
เข้าอบรมเป็นบางครั้ง	21	34.43
ไม่เคยรับการอบรม แต่ได้รับเอกสารแนะนำบ้าง	15	24.59
ไม่เคยรับการอบรม และไม่ได้รับเอกสารแนะนำ	16	26.23
ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	1	1.64
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.34 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การอบรมในเรื่อง ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยระบุว่า เข้าอบรมเป็นบางครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 34.43 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ไม่เคยรับการอบรม และไม่ได้รับเอกสารแนะนำ มีความเห็นว่า มีการตรวจตราบ้างไม่ตรวจบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 26.23 และ มีความเห็นว่า ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.64

ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการเข้าร่วมประชุม และการร่วมแสดงความคิดเห็น

N = 65, Miss = 4

การเข้าร่วมประชุม และการร่วมแสดงความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น	5	8.20
เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และได้แสดงความคิดเห็นบ้าง	27	44.26
เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และไม่ได้แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง	4	6.56
เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง	4	6.56
ไม่เคยได้เข้าร่วมประชุม	21	34.43
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.35 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเข้าร่วมประชุม และการร่วมแสดงความคิดเห็น โดยเห็นว่า เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และได้แสดงความคิดเห็นบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 44.26 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา ไม่เคยได้เข้าร่วมประชุม คิดเป็น ร้อยละ 34.43 และ เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และไม่ได้แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง กับ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.56 เท่ากัน

ตารางที่ 4.36 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการรับทราบข่าวสาร

N = 65, Miss = 4

การรับทราบข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ	35	57.38
ได้รับข่าวสารบ้าง	24	39.34
ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย	0	0.00

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

การรับทราบข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
อื่นๆ	4	3.28
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.36 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การรับทราบข่าวสาร โดยเห็นว่า ได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 57.38 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ได้รับข่าวสารบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 39.34 และ มีความเห็นว่า ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.37 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามโอกาสการเข้าศึกษาในงานในกิจกรรมการท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 4

โอกาสการเข้าศึกษาในงานในกิจกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับโอกาสให้เข้าศึกษาในงานทุกครั้ง	5	8.20
ได้รับโอกาสให้เข้าศึกษาในงานเป็นบางครั้ง	30	49.18
ไม่เคยได้รับโอกาสในการศึกษาในงาน	26	42.62
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.37 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ โอกาสการเข้าศึกษาในงานในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเห็นว่า ได้รับโอกาสให้เข้าศึกษาในงานเป็นบางครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 49.18 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ไม่เคยได้รับโอกาสในการศึกษาในงาน คิดเป็น ร้อยละ 42.62 และ มีความเห็นว่า ได้รับโอกาสให้เข้าศึกษาในงานทุกครั้ง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.20

ตารางที่ 4.38 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากับผู้บริหาร

N = 65, Miss = 4

การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากับผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ไขปัญหากับผู้บริหารทุกครั้ง และได้รับการตอบสนองเป็นบางครั้ง	16	26.23
มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ไขปัญหากับผู้บริหารทุกครั้ง แต่มักจะไม่ได้รับการตอบสนอง	18	29.51
มีส่วนร่วมบ้าง และเสนอแก้ไขปัญหากับผู้บริหารบ้าง	22	36.07
ไม่เคยมีส่วนร่วมเลย	3	4.92
อื่น ๆ	2	3.28
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.38 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากับผู้บริหาร โดยเห็นว่า มีส่วนร่วมบ้าง และเสนอแก้ไขปัญหากับผู้บริหารบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 36.07 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็น มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ไขปัญหากับผู้บริหารทุกครั้ง แต่มักจะไม่ได้รับการตอบสนอง คิดเป็น ร้อยละ 29.51 และ มีความเห็นว่า อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.28

ตารางที่ 4.39 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามการให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร

N = 65, Miss = 4

การให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานร่วมกันเป็นทีมทุกครั้ง	35	57.38
ทำงานร่วมกันเป็นทีมในบางงาน	24	39.34
แยกกันทำเป็นส่วนใหญ่	2	3.28
รวม	61	100.0

จากตารางที่ 4.39 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญในการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร โดยเห็นว่า ทำงานร่วมกันเป็นทีมทุกครั้ง มีจำนวน

มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 57.38 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ทำงานร่วมกันเป็นทีมในบางงาน คิดเป็น ร้อยละ 39.34 และ มีความเห็นว่า แยกกันทำเป็นส่วนใหญ่ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.28

1.3.6 ด้านอุดมการณ์ในการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 4.40 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ

N = 65, Miss = 1

การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี	35	54.69
ให้ความร่วมมือกันบ้าง	13	20.31
ให้ความร่วมมือตามหน้าที่ที่ได้รับมอบเท่านั้น	8	12.50
ให้ความร่วมมือตามคำสั่งที่ได้รับ	7	10.94
อื่น ๆ	1	1.56
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.40 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ โดยเห็นว่า ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.69 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ให้ความร่วมมือกันบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 20.31 และ มีความเห็น อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.56

ตารางที่ 4.41 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ทุกคนมีความสมัครใจ	33	51.56
มีความสมัครใจบางส่วน	28	43.75
ไม่มีความสมัครใจ แต่ปฏิบัติตามคำสั่ง	3	4.69
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.41 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเห็นว่า ทุกคนมีความสมัครใจ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.56 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นมีความสมัครใจบางส่วน คิดเป็น ร้อยละ 43.75 และ มีความเห็นว่า ไม่มีความสมัครใจ แต่ปฏิบัติตามคำสั่ง น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 4.69

ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจมาก	25	39.06
ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพอประมาณ	37	57.81
ไม่ค่อยมีความมุ่งมั่นตั้งใจเท่าที่ควร	2	3.13
ไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.42 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว โดยเห็นว่า ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพอประมาณ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 57.81 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจมาก คิดเป็น ร้อยละ 39.06 และ มีความเห็นว่า ไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.43 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไปในแนวทางเดียวกันเสมอ	23	35.94
ไปในแนวทางเดียวกันแต่มีความขัดแย้งกันบ้าง	41	64.06
ขัดแย้งกันตลอดเวลา	0	0.00

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.43 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติงาน โดยเห็นว่า ไปในแนวทางเดียวกันแต่มีความขัดแย้งกันบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.06 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ไปในแนวทางเดียวกันเสมอ คิดเป็น ร้อยละ 35.94 และ มีความเห็นว่า ขัดแย้งกันตลอดเวลา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

1.3.7 ด้านทักษะของบุคลากร

ตารางที่ 4.44 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทัศนคติของผู้ให้บริการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
มีทัศนคติดี	44	68.75
มีทัศนคติพอใช้	20	31.25
มีทัศนคติไม่ดี	0	0.0
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.44 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวทัศนคติของผู้ให้บริการ โดยเห็นว่า มีทัศนคติดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 68.75 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า มีทัศนคติพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 31.25 และ มีความเห็นว่า มีทัศนคติไม่ดี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.45 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความรู้ของผู้ให้บริการ

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ของผู้ให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
มีความรอบรู้มาก สามารถให้คำแนะนำผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี	22	34.38
มีความรอบรู้ พอให้คำแนะนำผู้ใช้บริการได้บ้าง	30	46.88
พอมีความรู้ แต่ยังไม่ให้คำแนะนำได้ไม่ชัดเจน	11	17.19
ไม่มีความรู้เพียงพอที่จะให้คำแนะนำได้	1	1.56
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.45 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความรู้ของ
ผู้ให้บริการ โดยเห็นว่า มีความรอบรู้พอให้คำแนะนำผู้ใช้บริการได้บ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิด
เป็นร้อยละ 46.88 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นมีความรอบรู้มาก
สามารถให้คำแนะนำผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี คิดเป็น ร้อยละ 34.38 และ มีความเห็นว่า ไม่มี
ความรู้เพียงพอที่จะให้คำแนะนำได้ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.56

ตารางที่ 4.46 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
การแก้ไขความผิดพลาด

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขความผิดพลาด	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับการแก้ไขทุกครั้งจนดีขึ้น	35	54.69
ได้รับการแก้ไขและดีขึ้นบ้าง	26	40.63
ไม่ได้แก้ไขและไม่สนใจจะแก้ไข	3	4.69
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.46 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การแก้ไข ความผิดพลาด โดยเห็นว่า ได้รับการแก้ไขทุกครั้งจนดีขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.69 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ได้รับการแก้ไขและดีขึ้นบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 40.63 และ มีความเห็นว่า ไม่ได้แก้ไขและไม่สนใจจะแก้ไข น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69

ตารางที่ 4.47 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การคัดเลือกบุคคลากรที่เป็นพลทหาร

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลากรที่เป็นพลทหาร	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมมาก ตรงตามงานที่ทำ	9	14.06
เหมาะสมพอสมควร เพราะ แล้วแต่หน่วยงานต้นสังกัดของ พลทหารผู้นั้นส่งตัวมาให้	33	51.56
ไม่เหมาะสม เพราะขาดทักษะต้องมาฝึกเอง และไม่ใช้ภารกิจหลักของพลทหาร	19	29.69
อื่น ๆ	3	4.69
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.47 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการคัดเลือก บุคคลากรที่เป็นพลทหาร โดยเห็นว่า เหมาะสมพอสมควร เพราะ แล้วแต่หน่วยงานต้นสังกัดของ พลทหารผู้นั้นส่งตัวมาให้ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.56 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ไม่เหมาะสม เพราะขาดทักษะต้องมาฝึกเอง และไม่ใช้ภารกิจหลักของพลทหาร คิดเป็น ร้อยละ 29.69 และ มีความเห็น อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69

ตารางที่ 4.48 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ

N = 65, Miss = 1

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาได้อย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	36	56.25
พัฒนาได้บ้างจะดีขึ้นทหารได้ปฏิบัติบ่อยๆ	26	40.63

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาไม่ได้เลย เพราะขัดกับบุคลิกส่วนตัว	0	0.00
อื่น ๆ	2	3.13
รวม	64	100.0

จากตารางที่ 4.48 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเห็นว่า พัฒนาได้อย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 56.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า พัฒนาได้บ้างจะดีขึ้นทหาร ได้ปฏิบัติบ่อย ๆ คิดเป็น ร้อยละ 40.63 และ มีความเห็นว่า พัฒนาไม่ได้เลย เพราะขัดกับบุคลิกส่วนตัว น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตอนที่ 1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.49 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ	3.41	1.003	มาก
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มขีดความสามารถ	3.78	.967	มาก
แหล่งท่องเที่ยวมีการให้บริการเป็นอย่างดี	3.73	.913	มาก
แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่สะอาด สวยงาม ร่มรื่น	3.89	.928	มาก
แหล่งท่องเที่ยวใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าในการบริหารจัดการ และการพัฒนา	3.48	.943	มาก
แหล่งท่องเที่ยวมีการดูแลความปลอดภัยผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี	3.97	.925	มาก

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการ ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
แหล่งท่องเที่ยวใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมี มาตรฐานในการปฏิบัติงาน	3.05	.933	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดสถานที่ทำงานอย่างเป็น ระเบียบ โดยมีการจัดระบบที่ดี	3.59	.955	มาก
แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรม ในแต่ละแห่งอย่างเพียงพอ	3.31	.990	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ	2.95	1.201	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวได้จัดแบ่งผลกำไรจากการดำเนินการ ประจำปีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	3.32	1.127	ปานกลาง
ประชาชนทั่วไปและครอบครัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่ง ท่องเที่ยวให้ความสนใจมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว	3.56	.814	มาก
คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวและ ครอบครัวเปลี่ยนแปลงดีขึ้น	3.48	.854	มาก
ครอบครัวกำลังพลบางส่วนในค่ายสมเด็จพระเอกา ทศรถใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในการ ประกอบอาชีพเสริม	3.43	.979	มาก
ผู้ปฏิบัติงานและครอบครัวในแหล่งท่องเที่ยวมีรายได้ เสริมจากเงินประจำ	3.25	1.062	ปานกลาง
มีการพัฒนางานและครอบครัวในแหล่งท่องเที่ยว อย่างต่อเนื่อง	3.11	1.010	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวเข้าถึง ประชาชนเป็นอย่างดี	3.50	.816	มาก
หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ในการ สนับสนุนกิจการ การท่องเที่ยวในค่ายทหาร	3.09	1.003	ปานกลาง

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการ ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวมีโอกาสได้ ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของทหาร	3.30	.849	ปานกลาง
ประชาชนที่ใช้บริการได้มีโอกาสสัมผัสชีวิตความ เป็นอยู่ของทหารจากการได้เข้ามาใช้บริการแหล่ง ท่องเที่ยว	3.64	.949	มาก
เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอบรม งานด้านบริการ	2.84	1.211	ปานกลาง
เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวได้นำความรู้จากการ บริการมาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว	3.34	.979	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.44	.714	มาก

จากตารางที่ 4.49 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีการดูแลความปลอดภัยผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .925 รองลงมา เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มขีดความสามารถ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .967 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.44 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ .714

ตารางที่ 4.52 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

N = 278, Miss = 4

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	124	45.26
พนักงานเอกชน	32	11.68
รัฐวิสาหกิจ	26	9.49
ค้าขาย	31	11.31
นักเรียน	48	17.52
อื่นๆ	13	4.74
รวม	274	100.00

จากตารางที่ 4.52 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ มีอาชีพ รับราชการ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 45.26 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.52 และพนักงานเอกชน ค้าขาย รัฐวิสาหกิจ และอาชีพ อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.68, 11.31, 9.49 และ 4.74 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.53 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

N = 278, Miss = 9

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	94	34.94
ปริญญาตรี	105	39.03
ปริญญาโท	46	17.10
อื่นๆ	24	8.92
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 4.53 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 39.03 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมามีระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 34.94 และมีระดับการศึกษาปริญญาโท และอื่น ๆ ขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 17.10 และ 8.92 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.54 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับรายได้

N = 278, Miss = 28

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 8,000 บาท	67	26.80
8,001 - 15,000 บาท	61	24.40
15,001- 20,000 บาท	39	15.60
21,000-25,000 บาท	33	13.20
มากกว่า 25,000 บาท	50	20.00
รวม	250	100.0

จากตารางที่ 4.54 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับรายได้ ไม่เกิน 8,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 26.80 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีรายได้ 8,001 - 15,000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 24.40 และมีรายได้ มากกว่า 25,000 บาท 15,001 -20,000 บาท และ 21,000 - 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.00, 15.60 และ 13.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 2.2 ความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 4.55 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ

ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
เจ้าหน้าที่ที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	3.90	.807	มาก
เจ้าหน้าที่ที่มีความขยันในการทำงาน	3.86	.814	มาก
เจ้าหน้าที่ที่มีมารยาท พุดจาสุภาพ อ่อนน้อมกับบุคคลทั่วไป	3.94	.850	มาก

ตารางที่ 4.55 (ต่อ)

ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการแนะนำและการให้บริการ	3.96	.868	มาก
เจ้าหน้าที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย	3.92	.765	มาก
เจ้าหน้าที่มีความสนใจกับงานที่รับผิดชอบ	3.93	.797	มาก
รวมเฉลี่ย	3.92	.691	มาก

จากตารางที่ 4.55 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเค็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ ในเรื่อง เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการแนะนำและการให้บริการ มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .868 รองลงมา เจ้าหน้าที่ที่มีมารยาท พุดจาสุภาพ อ่อนน้อมกับบุคคลทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .850 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ .691

ตารางที่ 4.56 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเค็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านอาคารและสถานที่

ด้านอาคารและสถานที่	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
สถานที่มีความสะอาดโดยทั่วไป	3.81	.689	มาก
สถานที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยทั่วไป	3.76	.701	มาก
สถานที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	3.59	.707	มาก
สถานที่มีห้องน้ำอย่างเพียงพอ	3.53	.825	มาก
สถานที่จัดห้องน้ำสะอาด	3.68	.728	มาก
รวมเฉลี่ย	3.68	.513	มาก

จากตารางที่ 4.56 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยว
ในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่าสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านอาคารและ
สถานที่ในเรื่อง สถานที่ที่มีความสะอาดโดยทั่วไป มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.81 ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน .689 รองลงมา สถานที่ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.76
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .701 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.68 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ .513

ตารางที่ 4.57 ระดับความพึงพอใจนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
ด้านระบบบริหารจัดการ

ด้านระบบบริหารจัดการ	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ พึงพอใจ
มีผู้รับผิดชอบแต่ละแห่งอย่างชัดเจน	3.60	.822	มาก
มีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในแต่ละ จุด	3.65	.863	มาก
อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม	3.86	.746	มาก
มีการบริการ เข้า – ออก อย่างสะดวก	3.84	.873	มาก
มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและติดต่อสอบถาม	3.81	.918	มาก
รวมเฉลี่ย	3.74	.579	มาก

จากตารางที่ 4.57 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจนโยบายส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ด้านระบบบริหารจัดการ ในเรื่อง อัตราค่าบริการมีความ
เหมาะสม มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .746, รองลงมา มีการบริการ
เข้า – ออก อย่างสะดวก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .873 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย
รวม 3.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ .579

ตารางที่ 4.58 ระดับความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านประชาสัมพันธ์

ด้านประชาสัมพันธ์	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ใช้แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว	2.99	1.189	ปานกลาง
ใช้ระบบเสียงตามสายบริเวณ สถานที่ท่องเที่ยว	2.93	1.188	ปานกลาง
ใช้ป้ายแนะนำประชาสัมพันธ์สถานที่ตามจุดต่างๆ	3.19	1.068	ปานกลาง
มีการจัดเจ้าหน้าที่ วิทยากร บรรยาย และให้คำแนะนำ	3.30	1.189	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.10	.961	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.58 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ด้านประชาสัมพันธ์ในเรื่อง มีการจัดเจ้าหน้าที่ วิทยากร บรรยาย และให้คำแนะนำ มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.189 รองลงมา ใช้ป้ายแนะนำประชาสัมพันธ์สถานที่ตามจุดต่าง ๆ มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.068 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวม 3.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ .961

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ในส่วนนี้จะนำข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ในด้านชั้นยศและระดับการศึกษามาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการกำหนดคนโยบาย ในเรื่อง ความเหมาะสมของนโยบาย,ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติในเรื่อง การแบ่งมอบงาน และด้านการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพก

ตารางที่ 4.59 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการกำหนดนโยบาย ในเรื่อง ความเหมาะสมของ
นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ชั้นยศ	ความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมกับ นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก			
		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
	จำนวน			
สิบตรี – สิบเอก	จำนวน	13	8	21
	คิดเป็นร้อยละ	61.90	38.10	100.00
จ่าสิบตรี – จ่าสิบเอก	จำนวน	14	6	20
	คิดเป็นร้อยละ	70.00	30.00	100.00
ร้อยตรี – ร้อยเอก	จำนวน	3	2	5
	คิดเป็นร้อยละ	60.00	40.00	100.00
พันตรี – พันเอก	จำนวน	1	1	2
	คิดเป็นร้อยละ	50.00	50.00	100.00
อื่นๆ	จำนวน	12	1	13
	คิดเป็นร้อยละ	92.31	7.69	100.00
รวม	จำนวน	43	18	61
	คิดเป็นร้อยละ	70.49	29.51	100.00

จากตารางที่ 4.59 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชั้นยศ ที่มีความเห็น เกี่ยวกับนโยบาย ส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก ว่า มีความเหมาะสม มากที่สุด คือ ชั้นยศ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของชั้นยศ ส่วนที่เห็นว่ามีความไม่เหมาะสม มากที่สุด คือ ชั้นยศ พันตรี-พันเอก คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของชั้นยศ

ตารางที่ 4.60 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่อง การแบ่งมอบงาน

ชั้นยศ	ความคิดเห็นในเรื่องการแบ่งมอบงานนโยบาย			รวม	
	การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก				
	ตามความรู้ ความสามารถ	ตามความ สมัครใจ	ตามคำสั่งที่ ได้รับ		
สิบตรี – สิบเอก	จำนวน	10	5	7	22
	คิดเป็นร้อยละ	45.45	22.73	31.82	100.00
จ่าสิบตรี – จ่าสิบเอก	จำนวน	17	3	2	22
	คิดเป็นร้อยละ	77.27	13.64	9.09	100.00
ร้อยตรี – ร้อยเอก	จำนวน	3	1	1	5
	คิดเป็นร้อยละ	60.00	20.00	20.00	100.00
พันตรี – พันเอก	จำนวน	2	0	0	2
	คิดเป็นร้อยละ	100.00	0.00	0.00	100.00
อื่นๆ	จำนวน	4	5	4	13
	คิดเป็นร้อยละ	30.77	38.46	30.77	100.00
รวม	จำนวน	36	14	14	64
	คิดเป็นร้อยละ	56.25	21.88	21.88	100.00

จากตารางที่ 4.60 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชั้นยศ ที่มีความเห็น เกี่ยวกับการแบ่งมอบงานตามความรู้ความสามารถ มากที่สุด คือ ชั้นยศ พันตรี-พันเอก คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของชั้นยศ ส่วนชั้นยศที่เห็นว่าเป็น ไปตามความสมัครใจ มากที่สุด คือ ชั้นยศ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 38.46 ของชั้นยศ และ ชั้นยศ ที่เห็นว่าเป็น ไปตามคำสั่งที่ได้รับ มากที่สุด คือ ชั้นยศ สิบ ตรี-สิบเอก คิดเป็นร้อยละ 31.82 ของชั้นยศ

ตารางที่ 4.61 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศกับการประเมินผล นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร
ของกองทัพบก

ชั้นยศ	จำนวน	ระดับความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผล นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก			รวม
		สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
		ลือตรี – ลือเอก	3	11	
คิดเป็นร้อยละ	13.04	47.83	39.13	100.00	
จ่าลือตรี – จ่าลือเอก	จำนวน	2	18	2	22
คิดเป็นร้อยละ	9.09	81.82	9.09	100.00	
ร้อยตรี – ร้อยเอก	จำนวน	0	3	2	5
คิดเป็นร้อยละ	0.00	60.00	40.00	100.00	
พันตรี – พันเอก	จำนวน	0	1	1	2
คิดเป็นร้อยละ	0.00	50.00	50.00	100.00	
อื่นๆ	จำนวน	1	7	5	13
คิดเป็นร้อยละ	7.69	53.85	38.46	100.00	
รวม	จำนวน	6	40	19	65
คิดเป็นร้อยละ	9.23	61.54	29.23	100.00	

จากตารางที่ 4.61 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามชั้นยศ ที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผล นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในระดับสูง มากที่สุดกว่าชั้นยศอื่น คือ ชั้นยศ ลือตรี-ลือเอก คิดเป็นร้อยละ 13.04 ของชั้นยศ ส่วนชั้นยศที่มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง มากที่สุด คือ ชั้นยศ จ่าลือตรี – จ่าลือเอก คิดเป็นร้อยละ 81.82 ของ ชั้นยศ และชั้นยศ ที่มีระดับความคิดเห็น ในระดับต่ำ มากที่สุด คือ จ่าลือตรี – จ่าลือเอก คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของชั้นยศ

ตารางที่ 4.62 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการกำหนดนโยบาย ในเรื่อง ความเหมาะสมของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ระดับการศึกษา	ความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมกับ นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก		รวม
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
	ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	19	
คิดเป็นร้อยละ	70.37	29.63	100.00
ปริญญาตรี จำนวน	21	10	31
คิดเป็นร้อยละ	67.74	32.26	100.00
ปริญญาโท จำนวน	1	0	1
คิดเป็นร้อยละ	100.00	0.00	100.00
อื่นๆ จำนวน	2	0	2
คิดเป็นร้อยละ	100.00	0.00	100.00
รวม จำนวน	43	18	61
คิดเป็นร้อยละ	70.49	29.51	100.00

จากตารางที่ 4.62 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา ปริญญาโทและอื่นๆ มีความเห็น เกี่ยวกับนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก ว่า มีความเหมาะสม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เท่ากัน ส่วนที่เห็นว่ามีความไม่เหมาะสม มากที่สุด คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.326 ของ ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.63 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่อง การแบ่ง
มอบงาน

ระดับการศึกษา	ความคิดเห็นในเรื่องการแบ่งมอบงานนโยบาย			รวม
	การท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก			
	ตามความรู้ ความสามารถ	ตามความ สมัครใจ	ตามคำสั่งที่ ได้รับ	
ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	24	2	2	28
คิดเป็นร้อยละ	85.71	7.14	7.14	100.00
ปริญญาตรี จำนวน	12	9	11	32
คิดเป็นร้อยละ	37.50	28.13	34.38	100.00
ปริญญาโท จำนวน	0	1	1	2
คิดเป็นร้อยละ	0.00	50.00	50.00	100.00
อื่นๆ จำนวน	0	2	0	2
คิดเป็นร้อยละ	0.00	100.00	0.00	100.00
รวม จำนวน	36	14	14	64
คิดเป็นร้อยละ	56.25	21.88	21.88	100.00

จากตารางที่ 4.63 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็น เกี่ยวกับการแบ่งมอบงานตามความรู้ความสามารถ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของ ระดับการศึกษา ส่วนระดับการศึกษา ที่เห็นว่าเป็น ไปตามความสมัครใจ มากที่สุด คือ ระดับ การศึกษา อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของ ระดับการศึกษา และ ระดับการศึกษา ที่เห็นว่าเป็นไป ตามคำสั่งที่ได้รับ มากที่สุด คือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของ ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.64 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวใน
หน่วยทหารของกองทัพบก

ระดับการศึกษา	ระดับความคิดเห็นในเรื่องการประเมินผล นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก			รวม
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	
	ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน	4	16	
คิดเป็นร้อยละ	14.29	57.14	28.57	100.00
ปริญญาตรี จำนวน	2	20	10	32
คิดเป็นร้อยละ	6.25	62.50	31.25	100.00
ปริญญาโท จำนวน	0	2	1	3
คิดเป็นร้อยละ	0.00	66.67	33.33	100.00
อื่นๆ จำนวน	0	2	0	2
คิดเป็นร้อยละ	0.00	100.00	0.00	100.00
รวม จำนวน	6	40	19	65
คิดเป็นร้อยละ	9.23	61.54	29.23	100.00

จากตารางที่ 4.64 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษา ที่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในระดับสูง มากที่สุดกว่าระดับการศึกษา อื่น คือ ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของระดับการศึกษา ส่วนระดับการศึกษา ที่มีระดับความคิดเห็น ในระดับปานกลาง มากที่สุด คือ ระดับการศึกษา อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 100 ของ ระดับการศึกษา และ ระดับการศึกษา ที่มีระดับความคิดเห็น ในระดับต่ำ มากที่สุด คือ ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถาม

โดยรวมรวมข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม นำมาสรุป ได้ดังนี้

4.1 ปัญหาและอุปสรรคเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ มีความเห็นว่า ในการกำหนดนโยบายนั้นยังไม่สามารถ

ถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของนโยบายให้กับผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดแนวทางการทำงานให้ตรงกับวัตถุประสงค์ สำหรับปัญหาในการบริหารงานนั้นมีในเรื่องในการใช้ทรัพยากรบางส่วน เช่น บุคลากรและเครื่องมือบางอย่างจากหน่วยงานปกติทำให้การทำงานไม่คล่องตัวเท่าที่ควร สำหรับด้านบุคลากรมีปัญหาเรื่องขวัญกำลังใจในการพิจารณาบำเหน็จความชอบประจำปีที่ต้องได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานต้นสังกัด ไม่ใช่หน่วยงานการท่องเที่ยว และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การพัฒนาสถานที่ที่ต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร สำหรับอุปสรรคที่พบในแบบสอบถาม คือ เรื่องมาตรการรักษาความปลอดภัยของค่ายที่อาจจะสร้างความไม่สะดวกต่อประชาชนที่เข้ามาใช้บริการบ้าง

4.2 ข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จากการที่นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ต้องใช้ทรัพยากรและบุคลากรของหน่วยงานตามปกติของกองทัพบกเอง ทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเห็นว่ามี การจัดโครงสร้างการทำงานที่ทับซ้อนกับหน่วยงานตามปกติ ทำให้เกิดปัญหาหลายประการเช่น การใช้ยุทธโศปกรณ์ การบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะด้านการพิจารณาบำเหน็จความชอบที่ยังเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ซึ่งระดับผู้บริหารในหน่วยงานท่องเที่ยวยังไม่มีส่วนในการพิจารณาทำให้มีผลด้านขวัญกำลังใจต่อกำลังพล ส่วนเรื่องบุคลากรเองนั้นมีความเห็นว่าส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และทักษะในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวควรได้รับการปรับปรุง นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะเรื่องสถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพื้นฐาน ได้แก่ ห้องน้ำ ที่จอดรถ และการจัดสภาพแวดล้อมและการปรับปรุงภูมิทัศน์ในสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ยังไม่สามารถสร้างความสนใจให้กับประชาชนทั่วไปได้

สำหรับความคิดเห็นเรื่องการประเมินผลนโยบาย นั้นเห็นว่านโยบายนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพเรื่อง การให้บริการในเรื่องสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และตัวบุคลากรที่ให้บริการเอง สิ่งดังกล่าวทำให้ผู้ที่ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวเห็นว่านโยบายนี้ไม่เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้ตั้งไว้

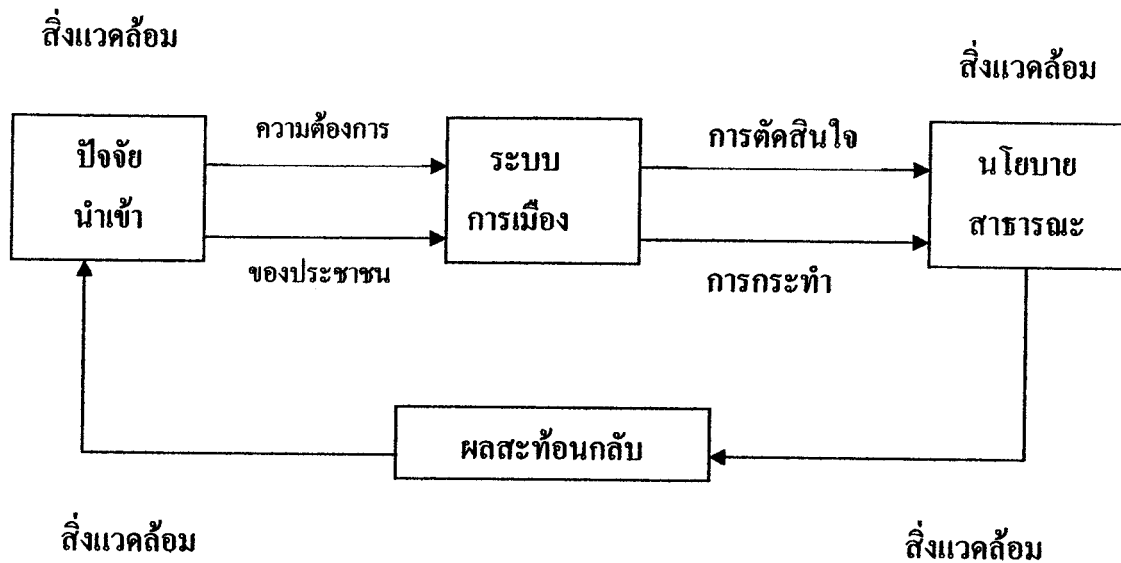
4.3 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงเรื่องสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ หลังคาสะพานน้ำ และควรมีห้องอาหารไว้บริการผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยว สำหรับประเด็นเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวนี้มีความเห็นว่ายังไม่มีผู้ที่รับผิดชอบให้คำแนะนำและให้บริการอย่างชัดเจน ข้อเสนอแนะอื่นๆที่ได้จากแบบสอบถามที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานได้แก่ การจัดกิจกรรมร่วมระหว่างประชาชนกับทหาร การฝึกการต่อสู้ป้องกันตัว และการปรับปรุงอุปกรณ์ต่างๆให้ทันสมัยและปลอดภัย

ตอนที่ 5 วิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ตอนที่ 5.1 การกำหนดนโยบาย

กองทัพบกมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร โดยระบุไว้ในแผนปฏิบัติการกองทัพบก คือการพัฒนาต้องสนองตอบนโยบายของรัฐบาล และต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ การท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารต้องสนับสนุนงานด้านกิจการพลเรือน เร่งรัดให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางทหารของหน่วยในกองทัพบก ปรับปรุงคุณภาพและโครงสร้างสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารของกองทัพบกทุกระดับ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน และเพื่อสนองตอบนโยบายอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของหน่วยในกองทัพบก ให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ กองทัพบกได้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เพื่อตอบสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตามแผนแม่บทการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก (พ.ศ.2544-2553) รวมถึงเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับทหาร การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติ รวมทั้งการฝึกสาธิตเพื่อสร้างความมั่นใจในสมรรถภาพของหน่วยต่อผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพทหารของกำลังพลและผู้ที่เกี่ยวข้องรับราชการทหารในการรับใช้ชาติ การสร้างเสริมวิสัยทัศน์ให้กับกำลังพลในด้านงานบริการ การพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ สร้างงาน สร้างอาชีพ และเพื่อกระจายรายได้สู่ภูมิภาค

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า นโยบายนี้มีการเกิดขึ้นตามตัวแบบส่วนเพิ่มกล่าวคือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่กองทัพบกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อตอบสนองต่อรัฐบาล ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของนโยบายสาธารณะคือเป็นผลผลิตทางการเมืองเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่จากการศึกษาพบว่า นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกนั้น ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วม ในเรื่องของการกำหนดนโยบาย ส่งผลให้ยังไม่สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้หน่วยทหารที่จะเป็นผู้ที่เข้ามาใช้บริการ การไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ทำให้ไม่ทราบความต้องการที่แท้จริง ของประชาชนว่าต้องการอะไร อย่างไร หากมีการสำรวจความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง น่าจะนำมาพัฒนาปรับปรุงนโยบายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากประชาชน ส่วนใหญ่ ต้องการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เนื่องจากเดิมมีการปิดกั้น "เขตทหารห้ามเข้า" ทำให้ความต้องการของประชาชนมีความต้องการที่จะพบเห็นสิ่งต่างๆ ในหน่วยทหารมากขึ้น

ภาพที่ 4.1 นโยบายเชิงระบบ

ที่มา: เสน่ห์ จัยโต (2547) “ตัวแบบนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายสาธารณะและการบริหารโครงการ* หน้าที่ 2 หน้า 49-107 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ภายใต้กรอบนโยบายเชิงระบบ นโยบายสาธารณะคือ ผลผลิตของระบอบการเมือง ซึ่งเกิดจากอำนาจในการจัดสรรค่านิยมหรืออำนาจในการตัดสินใจนโยบายของระบบการเมือง

- ความต้องการของประชาชน ที่มีต่อระบบการเมือง เช่น ความต้องการด้านการศึกษา สาธารณสุข สวัสดิการ สวัสดิภาพ การคมนาคม
- การสนับสนุนของประชาชน ที่มีต่อระบบการเมือง เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การชำระภาษี ดังคำกล่าวที่ว่า ระบบการเมืองจะดำรงอยู่ไม่ได้ถ้าหากขาดการสนับสนุนจากประชาชน

เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตทางการเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น ประชาชนจึงสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการของตน ผ่านกลไกต่าง ๆ ทางการเมือง อาทิเช่น ผ่านพรรคการเมือง ผ่านกลุ่มอิทธิพลและผลประโยชน์ ผ่านระบบราชการ ผ่านนักการเมือง ผ่านฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น ความต้องการ (demands) และการสนับสนุน (supports) ของประชาชนจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมือง (political system) ไปเป็นนโยบายสาธารณะ เมื่อนโยบายสาธารณะถูกนำไปปฏิบัติและปรากฏผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ที่พึงปรารถนาจะทำให้ประชาชนได้รับความพอใจ ระบบการเมืองกับประชาชนจึงเป็นความสัมพันธ์แบบพลวัต (dynamic system) ดังนั้น นโยบายสาธารณะในฐานะที่เป็นผลผลิตของ

ระบบการเมือง จึงส่งผลอย่างสำคัญต่อวิถีและคุณภาพชีวิต ของประชาชน (Easton, 1965) ซึ่งนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก น่าจะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเพิ่มมากขึ้น หากการกำหนดนโยบายนั้นได้ดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายเชิงระบบที่นโยบายนั้นเกิดจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้พิจารณาจากแบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชน พบว่า ประชาชนให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีกิจกรรมร่วม ระหว่าง ประชาชนและทหาร และควรมีกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง ในกรณีที่มาเด็ก มาร่วมกิจกรรม น่าจะแสดงถึง การสนับสนุนของประชาชน ในเรื่อง การท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ซึ่งถ้ามีการสนับสนุนจากประชาชนแล้ว นโยบายนี้จะประสบผลสำเร็จในขั้นต้น

ตอนที่ 5.2 การนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ในกรณีของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ได้มีการจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถขึ้นและมีสถานที่หลายแห่งที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารได้ เช่น ศูนย์กีฬา กองทัพภาคที่ 3 มีสนามกอล์ฟ สนามเทนนิส สนามยิงปืนและสระว่ายน้ำ มีโครงการธนาคารฝักของ กองทัพน้อยที่ 3 โครงการเกษตรพอเพียงของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3 และในฤดูหนาวมีนกน้ำจำนวนมากมาอาศัยพักพิงบริเวณสระน้ำทั่วไป มีค่ายฝึกเยาวชน ลูกเสือ เนตรนารี ของกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3 และยังมีพื้นที่ด้านหลังของ กองพันพันธุกิจ กองบัญชาการช่วยรบที่ 3 ที่ยังไม่ทำประโยชน์อีกเป็น 1,000 ไร่ หากปรับแต่งบริเวณพื้นที่ที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้แบบประสมประสานให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน และออกกำลังกายของกำลังพล ครอบครัวและประชาชนทั่วไปที่มาใช้บริการ ได้หลากหลายประกอบสถานที่ตั้งค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อยู่ในตัวเมือง ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะดำเนินการได้เป็นอย่างดี การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็น 1 ใน 3 ขั้นตอนของวงจรนโยบาย (Policy Cycle) กล่าวได้ว่าเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด มีความยุ่งยาก ซับซ้อนกว่าการกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย กล่าวอีกนัยหนึ่งแม้ว่านโยบายนั้นจะมีลักษณะและองค์ประกอบของนโยบายที่ดีอย่างครบถ้วน แต่หากการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพไม่สามารถบรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย ก็ถือว่านโยบายนั้นไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบทางลบเพิ่มขึ้นอีกนานับประการ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ดังนี้

- ด้านกลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ เป็นแนวทางหรือวิธีการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ พันธกิจ และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ การกำหนดกลยุทธ์ จึงมีความสำคัญมากต่อจุดหมายปลายทางในอนาคต การประมวลข้อมูลทั้งหมดจากการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Portfolio approach) ทั้งนี้

ควรต้องพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ ประกอบด้วย อาทิ ความเพียงพอของทรัพยากร การเผชิญกับความ
เสี่ยง สมรรถนะขององค์กร โดยรวม ความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดหาวัตถุดิบและ
การติดต่อผู้รับบริการและความว่องไวในการปรับตัวต่อสถานการณ์ ที่นอกเหนือความคาดหมาย
ในครั้งนี้จะใช้ความได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์มีตัวแบบที่ใช้วิเคราะห์ พบว่านโยบาย
ส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก มีกลยุทธ์ในเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี ทั้งนี้
จะเห็นได้จาก ผลจากแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเห็นว่า มีค่าบริการมีความ
เหมาะสม ถึง ร้อยละ 75.86 มีความปลอดภัยมาก ร้อยละ 52.38 ส่วน เรื่องการจัดระเบียบ มีการ
จัดระเบียบพอใช้ เนื่องจากมีพื้นที่มาก และความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง

- ด้าน โครงสร้าง (Structure)

พิจารณาจาก การกำหนดอำนาจหน้าที่ สายการบังคับบัญชา และการจัดสรรกำลังคน
สามารถระบุหน้าที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และเพียงพอต่อการปฏิบัติงานหรือไม่ เมื่อพิจารณาจากแบบ
สอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ตอบ มีสายการบังคับบัญชาชัดเจน แยกจากงานประจำ มีจำนวนมาก
ที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.56 รองลงมา มีสายการบังคับบัญชาไม่ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 25.00และ
เห็นว่า ไม่มีสายการบังคับบัญชาอย่างเด่นชัด น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 4.69และเรื่อง การแบ่งมอบงาน
เห็นว่าชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 42.19 รองลงมา ชัดเจนเป็น
คำสั่งด้วยวาจา (ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร) คิดเป็น ร้อยละ 35.94 และไม่ค่อยชัดเจน ไม่มีผู้ตอบ
ส่วนเรื่อง การกำกับดูแลพบว่า มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นประจำ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น
ร้อยละ 75.38 รองลงมา มีการกำกับดูแลบ้างเป็นบางครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 24.62 และ ไม่มีผู้ตอบว่า
ไม่มีการกำกับดูแล ในเรื่องการบังคับบัญชา พบว่า มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดเหมาะสม มี
จำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 80.00 รองลงมา มีการบังคับบัญชาที่เข้มงวดมากเกินไป คิดเป็น
ร้อยละ 10.77 และ การบังคับบัญชาไม่มีความเข้มงวด ไม่มีผู้ตอบ แสดงว่าการปฏิบัติในข้อนี้ น่าจะ
มีความเหมาะสม

- ด้านระบบ (Systems)

มีประเด็นในการพิจารณา คือ ความสอดคล้องระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับนโยบาย
ความเพียงพอ และความสมเหตุสมผลของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ การจัดสรรงบประมาณและ
วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งวิเคราะห์ในภาพรวมจะพบว่าวัฒนธรรมขององค์กรกองทัพบก ซึ่งเดิมเป็นองค์กร
ปิด “เขตทหารห้ามเข้า” รวมถึงภาพลักษณ์ที่ต้องรักษาความลับทางความมั่นคง ประกอบกับ ระบบ
รักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด ในการเข้าออกค่ายทหาร ส่งผลต่อภาพพจน์การท่องเที่ยวในหน่วย
ทหารพอสมควร ในการปรับตัวของบุคลากรในองค์กร คือ กำลังพลบางส่วนยังยึดติดกับความคิด
และวัฒนธรรมเดิม ๆ แต่จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสั่ง “นาย” ทั้งที่ไม่เต็มใจ แต่ขัดคำสั่งไม่ได้เพราะ

คำสั่งทางทหารถือว่าเด็ดขาด ดังนั้นกำลังพลบางส่วนแม้จะปฏิบัติตามคำสั่งในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยว แต่ในใจยังอาจขัดแย้งกับผู้บังคับบัญชาได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้

ในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ เนื่องจากงานส่งเสริมการท่องเที่ยว มิใช่
งานหลักของกองทัพบก จึงไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ ซึ่งหน่วยงานที่ปฏิบัติงานตาม
นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารนั้นส่วนใหญ่จะบูรณาการงบประมาณจากรายได้ที่ได้จาก
แหล่งท่องเที่ยวมาใช้ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากแบบสอบถาม จะพบว่า
ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ โดยเห็นว่า ปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิด
เป็น ร้อยละ 44.44 รองลงมา เห็นว่าเหมาะสมมาก คิดเป็น ร้อยละ 30.16 และ ไม่มีผู้ตอบว่า
เหมาะสมน้อยที่สุด และเมื่อพิจารณาจาก การประเมินผลของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ในเรื่องงบประมาณ
จะพบว่ามีความเห็นว่า ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง ในระดับปาน
กลางค่าคะแนนเฉลี่ย 2.75 เท่านั้น กับแหล่งท่องเที่ยวใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีมาตรฐาน
ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน มีค่าคะแนนเฉลี่ย คือ 3.05 ซึ่งแสดงว่า
งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างดี แต่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ดี
ขึ้นไม่น่าจะกระทำได้คงได้แต่การรักษาสภาพเดิมไว้

- ด้านวิธีปฏิบัติ (Style)

พิจารณาจากการได้สร้างกลไก กำหนดระเบียบ ความรับผิดชอบ เพียงพอ เหมาะสม
กับนโยบายที่นำไปปฏิบัติหรือไม่ ในกรณีของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จะเห็นได้ว่า มีการสร้าง
ระเบียบปฏิบัติ บ้าง กล่าว คือ จากแบบสอบถาม พบว่า ระเบียบปฏิบัติประจำของนโยบายส่งเสริม
การท่องเที่ยวของกองทัพบกในหน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ มีผู้ตอบว่า มี
ระเบียบปฏิบัติประจำโดยจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติเป็นบางเรื่องมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ
47.46 รองลงมา มีระเบียบปฏิบัติประจำโดยจัดทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติทุกเรื่อง คิดเป็น ร้อยละ
37.29 และ ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.25 ซึ่งเป็นสิ่งที่ควร
ต้องปรับปรุง

- ด้านบุคลากร (Staff)

1. ภาวะผู้นำของผู้รับผิดชอบนโยบาย มีประเด็นในการวิเคราะห์ คือ

1) ความสามารถในการถ่ายทอดเป้าประสงค์และวิสัยทัศน์ ให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจ
รวมทั้งการกระตุ้น เร่งเร้า สร้างแรงจูงใจให้ทำงานอย่างมีทิศทางและ ทุ่มเท

2) ความคงเส้นคงวาของอำนาจในการแก้ปัญหา ที่มีความต่อเนื่องในระยะเวลา

หนึ่ง

3) ความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้งจากการมีส่วนร่วม กลุ่มที่กดดัน และ ความเห็นทางการเมืองไม่ตรงกัน โดยเฉพาะนโยบายที่มีผู้รับผิดชอบร่วมกัน หลายหน่วยงาน

ซึ่งวิเคราะห์ในภาพรวม พบว่า ในการสื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างน้อย โดยพิจารณา จาก แบบสอบถาม พบว่า การรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวหน่วยทหาร ของกองทัพบกของผู้ที่ปฏิบัติงานนั้น จะทราบจาก การชี้แจงของผู้บังคับบัญชา เพียงร้อยละ 39.34 ซึ่งส่วนใหญ่จะศึกษาจากเอกสารการดำเนินงาน ร้อยละ 44.26 นอกนั้นทราบจาก การประชุม และการอบรมสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 4.92 เท่ากัน ซึ่งเมื่อพิจารณาจาก การรับทราบวัตถุประสงค์ ของนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก พบว่า รับทราบเป็นอย่างดี เพียงร้อยละ 15.38 โดยรับทราบบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 83.08 และ ไม่เคยรับทราบ เลย คิดเป็นร้อยละ 1.54 แต่ในเรื่องการเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยว พบว่า มีการตรวจตราสม่ำเสมอ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 81.25 รองลงมา มีความเห็นว่ามี การตรวจตราบ้างไม่ตรวจบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 18.75 และ ไม่มีการตรวจตราเลย ไม่มีผู้ตอบ และ การจัดประชุมชี้แจง พบว่าจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันตามระยะเวลา จำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 60.66 รองลงมา มีความเห็นว่ามี การจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานร่วมกันเมื่อมีปัญหา เท่านั้น คิดเป็น ร้อยละ 21.31 และ มีความเห็นว่ามี อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.28 ในเรื่องแก้ไข ความผิดพลาด พบว่า ได้รับการแก้ไขทุกครั้งจนดีขึ้น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.69 รองลงมา มีความเห็นว่ามี ได้รับการแก้ไขและดีขึ้นบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 40.63 และ มีความเห็นว่ามี ไม่ได้แก้ไขและไม่สนใจจะแก้ไข น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69 ซึ่งถ้ามองในภาพรวม ของผู้บริหาร แล้ว พบว่า คงต้องมีการแก้ไขปรับปรุงในหลายจุด เช่น การถ่ายทอดวัตถุประสงค์ เป็นต้น

การสื่อสารและการประสานงาน มีความชัดเจน และช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้ง มีระบบส่งข้อมูลย้อนกลับหรือไม่ ในกรณีนี้ พบว่า การรับทราบข่าวสาร จะได้รับข่าวสาร อย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 57.38 รองลงมา มีความเห็นว่ามี ได้รับ ข่าวสารบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 39.34 และ ไม่มีผู้ตอบว่า ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00 และการเข้าร่วมประชุม และการร่วมแสดงความคิดเห็น พบว่า เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และ ได้แสดงความคิดเห็นบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 44.26 รองลงมา ไม่เคยได้เข้าร่วม ประชุม คิดเป็น ร้อยละ 34.43 และ เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และ ไม่ได้แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง กับ เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.56 เท่ากัน ส่วนในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหา กับผู้บริหาร พบว่า มีส่วนร่วมบ้าง และเสนอแก้ไขปัญหามาครั้ง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 36.07 รองลงมา มีความเห็น มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ปัญหาทุกครั้ง แต่

มักจะไม่ได้รับการตอบสนอง คิดเป็น ร้อยละ 29.51 และ มีความเห็นว่า อื่น ๆ น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 3.28 แสดงว่า การสื่อสารและประสานงานน่าจะอยู่ในเกณฑ์ดี

2. ลักษณะของผู้ปฏิบัติ มีประเด็นในการวิเคราะห์ คือ

1) ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างละเอียด ครบถ้วน และแจ่ม
แจ้ง

2) ความสามารถและทักษะ

3) แรงจูงใจ ทั้งทางบวกและลบ เช่น เงินโบนัส สวัสดิการ และการลงโทษ

4) การยอมรับ จากการเห็นผลประโยชน์ของนโยบาย

5) ผลประโยชน์และความขัดแย้ง ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหา

ซึ่งถ้าวิเคราะห์ในภาพรวมแล้ว พบว่า ผู้ปฏิบัติ ส่วนใหญ่น่าจะยังไม่เข้าใจ วัตถุประสงค์แต่ที่ต้งปฏิบัติงาน เพราะเป็นคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถและ ทักษะในการทำงานด้วย และเมื่อพิจารณาจากแรงจูงใจทั้งทางบวกและลบ เช่น เงินโบนัส สวัสดิการ และการลงโทษ จะพบว่าน่าจะไม่มีผลเลย เพราะมีไ้งานหลัก หรือเป็นงานฝากเท่านั้น ไม่มีผลต่อการพิจารณำาเห็จความชอบแต่อย่างใด ส่วนในเรื่องการยอมรับ จากการเห็น ประโยชน์ของนโยบาย ซึ่งเมื่อพิจารณาจาก การที่ กำลังพลส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ใน นโยบายแล้วย่อมส่งผลถึงการยอมรับด้วยเช่นกัน ส่วนในเรื่องผลประโยชน์และความขัดแย้ง ยังไม่ พบในชั้นนี้

- ด้านทักษะ (Skills)

จากแบบสอบถามจะพบว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ โดย ไม่ได้รับการอบรมชี้แจง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 58.62 รองลงมา ได้รับการอบรมแต่ไม่ เข้าใจ เนื่องจากวัตถุประสงค์เข้าใจยาก ร้อยละ 20.69 และได้รับการอบรมแต่ไม่เข้าใจเนื่องจากไม่ ได้ให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ ไม่มีผู้ตอบ แสดงว่า ยังมีการอบรมไม่ครบถ้วนหรือมีผู้ไม่ได้รับการ อบรม รวมถึงในการอบรมยังมีผู้ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์อีกมาก จึงควรปรับปรุงในข้อนี้และเมื่อ วิเคราะห์จากแบบสอบถามของผู้ใช้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวอรรถยาศัยของผู้ ให้บริการ โดยเห็นว่า มีอรรถยาศัยดี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 68.75 เกี่ยวกับ ความรู้ของผู้ ให้บริการ โดยเห็นว่า มีความรอบรู้ พอให้คำแนะนำผู้ใช้บริการได้บ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 46.88 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็น มีความรอบรู้มาก สามารถให้ คำแนะนำผู้ใช้บริการได้เป็นอย่างดี คิดเป็น ร้อยละ 34.38 ได้รับการแก้ไขทุกครั้งจนดีขึ้น มีจำนวน มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.69 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดรองลงมา มีความเห็นว่า ได้รับการ แก้ไขและดีขึ้นบ้าง คิดเป็น ร้อยละ 40.63 และ มีความเห็นว่า ไม่ได้แก้ไขและไม่สนใจจะแก้ไข น้อย ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.69 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การคัดเลือกบุคลากรที่เป็นพลทหารมาปฏิบัติงาน

เห็นว่าเหมาะสมพอสมควร เพราะแล้วแต่หน่วยงานต้นสังกัดของ พลทหารผู้นั้นส่งตัวมาให้ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.56 การช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ โดยเห็นว่าพัฒนาได้อย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 56.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า พัฒนาได้บ้างจะดีขึ้น ทหารได้ปฏิบัติบ่อยๆ คิดเป็น ร้อยละ 40.63 และ มีความเห็นว่า พัฒนาไม่ได้เลย เพราะขัดกับบุคลิกส่วนตัว น้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 0.00

- ด้านค่านิยมร่วม (Superordinate Goals or shared values)

โดยค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกัน โดยสมาชิกขององค์กรที่ได้กลายเป็นรากฐานของระบบการบริหาร และวิธีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหารภายในองค์กร หรืออาจเรียกว่าวัฒนธรรมองค์กร รากฐานของวัฒนธรรมองค์กร ก็คือ ความเชื่อ ค่านิยมที่สร้างรากฐานทางปรัชญาเพื่อทิศทางขององค์กร โดยทั่วไปแล้วความเชื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพและเป้าหมายของผู้ก่อตั้งหรือผู้บริหารระดับสูง ต่อมาความเชื่อเหล่านั้นจะกำหนดบรรทัดฐานเป็นพฤติกรรมประจำวันขึ้นมาภายในองค์กร เมื่อค่านิยมและความเชื่อได้ถูกยอมรับทั่วทั้งองค์กรและบุคลากร กระทำตามค่านิยมเหล่านั้นแล้วองค์กรก็จะมีวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

ซึ่งเมื่อ พิจารณาจาก แบบสอบถามพบว่า ผู้ปฏิบัติงานท่องเที่ยว มีค่านิยมร่วมกันเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จาก ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติ โดยเห็นว่า ให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี มีจำนวน มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.69 ทุกคนมีความสนใจ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 51.56 ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพอสมควร มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 57.81 แต่ไปในแนวทางเดียวกันแต่มีความขัดแย้งกันบ้าง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.06 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา มีความเห็นว่า ไปในแนวทางเดียวกันเสมอ คิดเป็น ร้อยละ 35.94

ตอนที่ 5.3 การประเมินผลนโยบาย

5.3.1 การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาค
ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

วิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของกองทัพภาค ในนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาค คือ

1) เพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารที่มีอยู่แล้วให้นักท่องเที่ยว
ได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

2) เพื่อแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงให้เป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวต่อไป เป็นการเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาค

3) เพื่อจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารขึ้นในหน่วยขึ้นตรง กองทัพบก เพื่อทำการควบคุม ประเมินผลและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายในหน่วยทหารให้เป็นที่ ประทับใจแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

4) เพื่อให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา ช่วยและมีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร และเชิญชวน ประชาชนให้ท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism)

5.3.2 วิเคราะห์การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของ กองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

การประเมินผลนโยบายนั้น เมื่อดำเนินนโยบายแล้วเสร็จต้องประเมินผลนโยบาย เพื่อจะรับทราบว่า การดำเนินนโยบายดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จาก การประเมินผลจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตัดสินใจต่อไปว่านโยบายนั้น ๆ ควรได้รับการ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หรือควรมุติแล้วกำหนดนโยบาย อื่นออกมา

เมื่อพิจารณาจากกรอบการวิจัย ในการประเมินผล ในแต่ละเกณฑ์ชี้วัดตามกรอบการ วิจัยมีผลดังนี้

- เกณฑ์สัมฤทธิ์ผลและการบรรลุวัตถุประสงค์ทางนโยบายนั้นสามารถบรรลุตาม วัตถุประสงค์ของนโยบายได้มีผลผลิตของนโยบายเป็นรูปธรรม เช่น การมีอาคารสถานที่ การมีผู้ เข้ามาใช้บริการ

- เกณฑ์ความเสมอภาคนั้นประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงหรือใช้บริการจากนโยบาย นี้ได้

- เกณฑ์ความสามารถและคุณภาพในการให้บริการ หน่วยงานการท่องเที่ยวในหน่วย ทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ สามารถให้บริการต่อประชาชนได้อย่างทั่วถึง แต่ด้านคุณภาพของการบริการยังประสบปัญหาเรื่องงบประมาณ ทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร

- เกณฑ์ความรับผิดชอบของหน่วยงาน สามารถสนองตอบต่อพันธกิจและความ รับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่ “กองทัพเป็นของประชาชน” โดยสามารถสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชนกับหน่วยทหารได้ดีขึ้น

- เกณฑ์ความพึงพอใจของประชาชน ทำให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการมีความพอใจ ในผลของนโยบายนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

- เกณฑ์ผลเสียหายต่อสังคม พบว่า นโยบายดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสังคมหรือมี
ประชาชนกลุ่มใดคัดค้านแต่อย่างใด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก : ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

2. ศึกษา ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินการตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

3. เสนอแนวทางการพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 65 คน

2. ผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก จำนวนประมาณ 1,040 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ

1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 65 คน โดยการเลือกเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทุกคน แบบสำมะโนประชากร (Census)

2. ผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 278 ตัวอย่าง โดยได้จากตารางสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan

วิธีการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการวิเคราะห์จากเอกสารการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ รวมถึงผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและดัดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้ว เป็น

แนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก
2. แบบสอบถามประชาชนผู้เข้ารับบริการการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย สถานภาพ ทัศนคติ ระยะเวลารับราชการ ระดับการศึกษา ระดับเงินเดือน
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 สรุปผลข้อมูลจากการวิจัย

1.1.1 ด้านการกำหนดนโยบาย

นโยบายนี้เกิดจากการนำนโยบายของรัฐบาลมาพัฒนาหรือนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายซึ่งเป็นไปตามตัวแบบส่วนเพิ่มขาดการพิจารณาถึงปัญหาหรือความต้องการของประชาชนตามกรอบนโยบายเชิงระบบ

1.1.2 ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จากตัวแบบการบริหาร The McKinsey 7 – S Framework ด้านกลยุทธ์ โครงสร้าง ระบบงาน พฤติกรรมผู้บริหาร บุคลากร ด้านอุดมการณ์ร่วมกัน และด้านทักษะพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่ยังมีสิ่งที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขคือระบบงานด้านงบประมาณ เรื่องการพัฒนาบุคลากร ขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน

1.1.3 ด้านการประเมินผลนโยบาย

การปฏิบัติตามนโยบายสามารถดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายได้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า นโยบายนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจากความคิดเห็นของผู้ที่เข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ แต่ยังคงขอให้หน่วยงานหรือค่ายทหารเปิดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น

1.2 สรุปการวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพภาค ศึกษากรณี ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

1.2.1 การกำหนดนโยบาย กองทัพบกกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (แผนแม่บทการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก(พ.ศ.2544-2553)) รวมถึงเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับทหาร เพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่เกียรติประวัติของหน่วย รวมทั้งการฝึกสาธิตเพื่อสร้างความมั่นใจในสมรรถภาพของหน่วยต่อผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชม รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพทหารของกำลังพล และผู้ที่เคยรับราชการทหารในการรับใช้ชาติ การสร้างเสริมวิสัยทัศน์ให้กับกำลังพลในค่านิยมบริการ การพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศสร้างงาน สร้างอาชีพ และเพื่อกระจายรายได้สู่ภูมิภาค

การกำหนดนโยบายสาธารณะ คือ การสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชน (Problem and need survey) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการรับรู้ความคิดเห็นของประชาชนในแต่ละช่วงว่ามีปัญหาอะไร เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนได้อย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

แต่่นโยบายท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกนั้น การกำหนดนโยบายเกิดขึ้นจากการนำนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น มากำหนดเป็นนโยบายของกองทัพบก โดยมีการปรับปรุงวัตถุประสงค์บางประการ ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กร ยังขาดการสำรวจปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งยังขาดการพิจารณาความพร้อมของตัวเอง หากการกำหนดนโยบายได้พิจารณาตามกรอบนโยบายเชิงระบบแล้ว จะทำให้นโยบายนี้สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนโดยแท้จริงและนโยบายดังกล่าวยังจะมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

1.2.2 สรุปการนำนโยบายไปปฏิบัติ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถขึ้น และมีสถานที่เหมาะสมในการจัดทำโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร เนื่องจากมีสถานที่หลายแห่งและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยภายในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถเหมาะสมที่จะจัดทำเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้

จากการสำรวจแบบสอบถาม เรื่อง การจัดระเบียบพื้นที่และความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลางถือว่ามีความพร้อมอยู่บางส่วนแล้ว สำหรับด้านโครงสร้างการทำงาน (Structure) พิจารณาจาก การกำหนดอำนาจหน้าที่ สายการบังคับบัญชา และการจัดสรรกำลังคน มีสายการบังคับบัญชาชัดเจนแยกจากงานปกติ ซึ่งการแยกโครงสร้างออกจากงานปกติ จะทำให้เกิดปัญหาต่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเรื่องสวัสดิการและการพิจารณาบำเหน็จความชอบยังเป็นเรื่องที่หน่วยงานปกติเป็นผู้พิจารณา การแบ่งมอบงานส่วนใหญ่ มีชัดเจนมีการสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ยังมีบางส่วนสั่งการด้วยวาจา(ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร) มีการกำกับดูแลและความเข้มงวดในการบังคับบัญชาที่เหมาะสม ด้านระบบการทำงาน ส่วนใหญ่

มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติประจำเป็นคู่มือในการปฏิบัติเป็นบางเรื่อง แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ไม่มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงาน สำหรับแผนงานในการดำเนินการนั้นพบว่า ไม่มีแผนงานที่ระบุเป้าหมายหรือทิศทางการทำงานที่ชัดเจน ส่วนใหญ่จะเป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

ด้านบุคลากร พบว่าผู้ที่ปฏิบัติงานบางส่วนยังไม่ทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก และส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมชี้แจงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรได้รับการปรับปรุงในด้านนี้ เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานมีการยอมรับในตัวนโยบาย สำหรับความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติพบว่าให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ทุกคนมีความสมัครใจ ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพอสมควร ส่วนใหญ่มีความคิดไปในแนวทางเดียวกัน แต่ก็มีความขัดแย้งกันบ้างเป็นปกติของการทำงานในองค์กรส่วนใหญ่

1.2.3 สรุปการประเมินผลนโยบาย การดำเนินการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กล่าวคือ สามารถปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารที่มีอยู่แล้ว ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกซึ่งน่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับทหาร แต่วัตถุประสงค์บางประการ เช่น การเพิ่มรายได้ให้กับกำลังพลและครอบครัวยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากยังมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในหน่วยทหารน้อย และลักษณะกิจกรรมที่มีการดำเนินการไม่เอื้ออำนวยต่อการสร้างรายได้มากนัก

การประเมินผลด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจทั้งด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ ด้านอาคารและสถานที่ ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านประชาสัมพันธ์ แสดงว่านโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก กายสมเด็จพระเอกาทศรถ ประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่งที่น่าพอใจ

2. อภิปรายผล

2.1 ด้านการกำหนดนโยบาย

นโยบายดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะว่าต้องดำเนินการตามนโยบายหรือแนวคิดของรัฐบาล ซึ่งอาจจะทำให้หน่วยงานที่ดำเนินการขาดการพิจารณาสภาพแวดล้อมขององค์กรก่อนจะเกิดเป็นนโยบายไม่ว่าจะเป็น จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสหรืออุปสรรค (SWAT Analysis) แต่อย่างไรก็ตาม หากได้มีการดำเนินการตามนโยบายมาสักระยะหนึ่งแล้ว ก็จะสามารถปรับปรุงหรือพัฒนานโยบายได้ ซึ่งนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกยังขาดการพัฒนาในจุดนี้ การกำหนดของนโยบายนอกจากอธิบายได้ความตัวแบบส่วนเพิ่ม ซึ่งยึดถือแนวทางจากระบบการเมือง

ที่ต้องมีหน้าที่หน้าที่รับใช้ประชาชน แต่หน่วยงานราชการที่จะเป็นผู้ปฏิบัติ ก็ยังควรต้องพัฒนา หรือประยุกต์นโยบายให้เหมาะสมกับวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อมขององค์กรของตนเอง

2.2 ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ จากการพิจารณาตามกรอบการบริหาร The McKinsey 7 – S Framework พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม สามารถทำให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ได้แต่ยังคงมีสิ่งที่ยังคงต้องปรับปรุงหลายประการ ได้แก่ ระบบงบประมาณซึ่งนโยบายนี้ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการรองรับ รวมทั้งไม่มีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง มีการจัดโครงสร้างใหม่มารับผิดชอบ แม้ว่าสามารถบริหารงานได้แต่ถือว่ายังเป็นปัญหาในการบริหารนโยบายด้านหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาญชัย เจริญสุวรรณ. (2545) ที่ศึกษา การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทหารของกองทัพเรือ

นอกจากนั้นสิ่งที่ควรต้องปรับปรุงคือการพัฒนาทักษะและความรู้ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพ็ญศรี เจริญวานิชและนิคิพล ภูตะโชติ. (2542) เรื่อง การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษา แหล่งท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด คือ ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ เลย และอุบลราชธานี

สำหรับปัญหาด้านอื่น ๆ ที่ควรต้องปรับปรุงเล็กน้อย เช่น การประชาสัมพันธ์ การประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ซึ่งสามารถจะบูรณาการการทำงานร่วมกันได้อย่างดี โดยอาศัยจุดอ่อนจุดแข็งขององค์กรมาพัฒนาเป็นโอกาส กล่าวคือจุดแข็งของหน่วยทหาร คือ การรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับกระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นที่นิยมในขณะนี้ หรือการจัดกิจกรรมทำทนายผจญภัย ซึ่งไม่มีหน่วยงานใดสามารถกระทำได้ เป็นการสร้างแรงดึงดูดต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างดี แม้กระทั่งจุดอ่อนของหน่วยทหาร เช่นการรักษาความปลอดภัย การกำหนดเขต “ทหารห้ามเข้า” หากสามารถแปรจุดอ่อนด้านนี้เป็น “เขตทหารยินดีต้อนรับ” จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนทั่วไปเข้ามาเยี่ยมชมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนัสสวัสดิ์ อาณุภาพ (2546) ที่ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พบว่า ปัญหาอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวคือการจำกัดพื้นที่หวงห้ามต่าง ๆ

2.3 ด้านการประเมินผลนโยบาย การดำเนินการตามนโยบายสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งในมุมมองของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้ารับบริการ ซึ่งในแง่ประสิทธิผลนั้นถือว่าสามารถดำเนินการได้อย่างดี สำหรับในด้านประสิทธิภาพเมื่อจะเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้ลงทุนไปนั้น ยังไม่สามารถประเมินได้อย่างชัดเจน เนื่องจากนโยบายนี้ไม่มีงบประมาณของหน่วยงานมาสนับสนุนหรือมาใช้ในการดำเนินการ แต่ใช้งบประมาณที่ได้จากการบริหารงานในแหล่งท่องเที่ยวมาดำเนินการ ซึ่งที่ผ่านมานโยบายดังกล่าวสามารถดำเนินการมาได้เป็นระยะเวลาอันนานแต่

เมื่อจากการสอบถามเจ้าหน้าที่และผู้เข้ามาใช้บริการ พบว่า ยังคงต้องการให้มีการปรับปรุงอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งสิ่งดังกล่าวอาจจะเกิดจากการบริหารงบประมาณ ควรจะได้รับการแก้ไขต่อไป เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

3.1.1 ด้านการกำหนดนโยบาย

- 1) ควรมีการพัฒนานโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพ ค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ โดยศึกษาปัญหาความต้องการของประชาชนตามกรอบนโยบายเชิงระบบ เพื่อให้ให้นโยบายนั้นสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง
- 2) ควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคขององค์กร อย่างละเอียดก่อนที่จะกำหนดนโยบาย เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะบริหารนโยบายให้เกิดผลสูงสุด

3.1.2 ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

- 1) ควรจัดสรรงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ในเรื่องนี้โดยตรงเพื่อการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
- 2) ควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปฏิบัติทุกระดับ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการดำเนินการตามนโยบาย
- 3) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไป ได้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ อย่างทั่วถึงในทุกสื่อ
- 4) ควรมีการระดมความคิดเห็นจากประชาชนผู้มารับบริการ และจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นนโยบายที่มาจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
- 5) ควรมีคำสั่งแบ่งงาน แบ่งเขตการทำงานและการรับผิดชอบให้ชัดเจน
- 6) ควรมีระเบียบคำสั่งเรื่องการพิจารณาบำเหน็จความชอบให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกให้ชัดเจน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

- 3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย ความต้องการของประชาชน เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ของกองทัพบก ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน
- 3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงขวัญและกำลังใจ ของผู้ปฏิบัติงานการท่องเที่ยวของกองทัพบก ในหน่วยทหาร เพราะขวัญ กำลังใจจะส่งผลต่อการการปฏิบัติงาน

3.2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงผลสำเร็จของนโยบายต่างๆของกองทัพบก ว่าตรงกับความต้องการของประชาชนหรือไม่

3.2.4 ควรมีการประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก โดยหน่วยงานกลาง เช่น สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่างๆเพื่อผลที่เป็นกลางและตรงความเป็นจริงมากที่สุด

3.2.5 ควรมีการศึกษาวิจัย ถึง ข้อดี ข้อเสียของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกในทุกด้าน รวมถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เพื่อเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชน และหน่วยทหารอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติ ปทุมมาส (2541) “ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศูนย์การศึกษาของกองทัพบก” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
- กุลธน ธนาพงศธร (2532) *แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
- คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก (2545๗) “แผนแม่บทการท่องเที่ยวภายในหน่วยทหาร พ.ศ. 2544 – พ.ศ. 2553” กรุงเทพมหานคร คณะทำงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของกองทัพบก
- จินตนา แสนวนงค์ (2542) “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตทหาร : กรณีศึกษา กองพลรบพิเศษที่ 2” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชาญชัย เจริญสุวรรณ (2545) “การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทหารของการทัพเรือ” เอกสารวิจัย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- ณรงฤทธิ์ หวังพัฒนพาณิชย์ (2546) “พฤติกรรมและความพึงพอใจการท่องเที่ยวแบบผจญภัยของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จังหวัดนครนายก” สารนิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ถวัลย์ วรเทพพุดพิงษ์ (2541) “การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้” พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักเสมาธรรม
- ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2541) *เทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบาย* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บรรจบ สุมนรัตนกุล (2544) “ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ถ่ายเอกสาร)
- ประชุม รอดประเสริฐ (2533) *นโยบายและการวางแผน: หลักการและทฤษฎี* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร เนติกุลการพิมพ์
- ประสาธ สุขเกษม (2542) *การปรับโครงสร้างหน่วยการศึกษาของกองทัพบก* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

- ปรัชญา เวสารัชช์ (2546) “ลักษณะทั่วไปของนโยบายสาธารณะและนโยบายศาสตร์”
 ใน *ประมวลสาระชุดวิชาปัญหาเฉพาะเชิงนโยบายสาธารณะ* หน่วยที่ 1 หน้า 1-61
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ผดุงเกียรติ โปร่งจิต (2549) “ศักยภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในค่ายเปรมดิณีสถานนท์ อำเภอ
 น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก
- พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2543) *การกำหนดนโยบายสาธารณะ* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาราช
- พุลศักดิ์ พุ่มวิเศษ (2540) *การวิเคราะห์นโยบายและแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ* นนทบุรี โรงพิมพ์
 ยุทธรินทร์การพิมพ์
- เพ็ญศรี เจริญวานิชและนิติพล ภูตะโชติ (2542) “การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ: กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด คือ ขอนแก่น
 นครราชสีมา บุรีรัมย์เลย และอุบลราชธานี” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ภาณุวัฒน์ กักคิงส์ (2542) *นโยบาย: ความหมายและลักษณะของนโยบาย* พิษณุโลก
 บัณฑิตวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม
- มนัสสวัสดิ์ อานุภาพ (2546) “แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโรงเรียนนายร้อย
 พระจุลจอมเกล้าเพื่อประโยชน์ของกองทัพบก” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการ
 ทัพบก
- วรเดช จันทสร (2542) *การนำนโยบายไปปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร คณะรัฐประศาสนศาสตร์
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2529) *การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ* กรุงเทพมหานคร
 คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมพร เพ็ญจันทร์ (2539) *นโยบายสาธารณะ. ทฤษฎีและการปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร
 สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- สมศักดิ์ แทนศิริ (2549) “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อบริการและกิจกรรมท่องเที่ยวทาง
 ทหารของค่ายฝึกเปิดเขาชนไก่ จังหวัดกาญจนบุรี” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
 วิทยาลัยการทัพบก
- เสน่ห์ จุ้ยโต (2547) “แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา นโยบาย
 สาธารณะและการบริหารโครงการ* หน่วยที่ 1 หน้า 1-48 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

- ศนิภาญณ์ เทพกาญจนา (2542) “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต (บริการธุรกิจ) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ศศิธร สามารถ (2545) “ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่”
สารนิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2545) “รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อจัดทำ
แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ภาพสินธุ์ อุดรธานี หนองคาย
เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย” ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Anderson James E. (1975) *Public Policy – Making*. New York : Thomas Nelson and Sons
_____. (1990) *Public policy making An introduction*. Boston : Houghton Mifflin
- Bunker, Douglas R. (1976) “Policy Sciences Perspectives on implementation Process,”
In John E. Tropman and et. al. *Strategec Perspective on Social Policy*.
New York : Pergamon Press
- Dunn, William . (1981) *Public Policy Analysis : An Introduction*. New York : Prentice Hall
- Dye, Thomas R. (1984) *Understanding Public Policy*. 5th ed. Englewood Cliff, N.J. :
Prentice Hall
- Greenwood, William T. (1965) *Management and Organiz ational Behavior : Au Interdisciplinary
Approach*. Ohio : South Western Publishing
- H.K. Colebatch. (1998) *Policy*. Suffolk: St. Edmundsbury Press
- Jacoby, H and Steinbruner . (1973) *Cleaning the Air*. Cambridge, MA. : Ballinger
- Jacop, Charles E. (1966) *Policy and Bureaucracy Princeton*. N.J. : N.T D Van Nostrand
- Kahn, Alfred J. (1969) *Theory and Practice of Social Planning* . New York :
Russell Sage Foundation
- MacRae, Jr. Duncan. (1976) *The Social Function of Social Science*. New Haven :
Yale University Press
- Murphy, J.T. (1974) “Title I of ESEA,” *Harvard Bducation Review*
- Pfiffner, John M. (1960) “Administrative Rationality,” *Public Administration Review*

Pressman, Jeffrey L. and Wildavsky, Aaron. (1979) *Implementation*. 2nd ed. Berkeley :
University of California Press

Wayne, A.R. Leys. (1952) *Ethic for Policy Decision*. Engle wood Cliff. : Prentice Hall

Yehezkel Dror. (1989) "*Public Policymaking Reexamined*" 2 ed. New Brunswick, N.J.:
Transaction

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
ศึกษารณีกายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ศึกษารณีกายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในการนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถาม ชุดนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจะปิดเป็นความลับโดยไม่มีผลต่อการทำงานของท่านแต่อย่างใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความกรุณาจากท่านเพื่อช่วยให้งานวิจัยดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ส่วนที่ 3 การนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามผู้ปฏิบัติงาน

แหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

.....
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

 ชาย

 หญิง

2. ชั้นยศ

 สิบตรี – สิบเอก

 จำสิบตรี – จำสิบเอก

 ร้อยตรี – ร้อยเอก

 พันตรี – พันเอก

 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

3. ระยะเวลาในการรับราชการในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ

 1 ปี – 9 ปี

 10 ปี – 19 ปี

 20 ปี – 29 ปี

 30 ปี – 35 ปี

 35 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี

 ปริญญาตรี

 ปริญญาโท

 อื่น ๆ (ระบุ) .....

5. ระดับเงินเดือน

 ไม่เกิน 8,000 บาท

 8,001 – 15,000 บาท

 15,001 – 20,000 บาท

 20,001 บาท – 25,000 บาท

 มากกว่า 25,000 บาท

6. หน่วยงานที่ท่านสังกัด (ไม่ใช่ชื่อย่อ)

(ระบุ).....

7. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวใด

- สนามกอล์ฟ ของกองทัพภาคที่ 3
- สนามเทนนิส ของกองทัพภาคที่ 3
- สนามยิงปืน ของกองพันสรรพวุธกระสุนที่ 23
- สระว่ายน้ำ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3
- โครงการธนาคารฝักปลอดสารพิษ ของกองทัพน้อยที่ 3
- แปลงเศรษฐกิจพอเพียงสาธิต ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3
- ค่ายฝึกเยาวชน ของกองร้อยปฏิบัติการจิตวิทยาที่ 3
- สถานที่ชมนกเป็ดน้ำไซบีเรีย ของกรมทหารปืนใหญ่ที่ 4
- สนามออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ของกองบัญชาการช่วยรบที่ 3
- อื่น ๆ .....

ส่วนที่ 2 การกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
คำชี้แจง ใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงความจริงมากที่สุด

1. ท่านคิดว่านโยบายการท่องเที่ยวของกองทัพบกในหน่วยทหารของค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติมีที่มาของนโยบายอย่างไร

- เป็นนโยบายของรัฐบาลต้องปฏิบัติตาม (แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ)
- เป็นนโยบายของผู้บังคับบัญชาของกองทัพบกเอง
- กองทัพบกนำนโยบายของรัฐบาลเป็นแนวทางและปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับกองทัพบก
- กองทัพบกได้มีการคิดอย่างถี่ถ้วนแล้วว่ามีควมจำเป็น จึงต้องมีนโยบายดังกล่าว
- อื่นๆ ระบุ

2. ท่านเห็นด้วยกับนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกหรือไม่

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย
- ไม่แน่ใจ
- ไม่เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(จากข้อ 2. ใช้ตอบคำถามในข้อ 3. และ 4.)

3. เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

.....

4. ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

.....

5. หลังจากที่คุณทบทวนนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารแล้ว ค่ายสมเด็จพระเอกาทศ
 ราชจัดทำโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารขึ้นมา ท่านคิดว่าเป็นอย่างไร

- เหมาะสม เนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยเหนือ
- เหมาะสม เนื่องจากหน่วยมีความพร้อมเพียงพอในการปฏิบัติตามนโยบาย
- ไม่เหมาะสม เนื่องจากหน่วยไม่มีความพร้อมเพียงพอในการปฏิบัติตามนโยบาย
- ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่มีความคุ้มค่าในการดำเนินการ

6. ท่านรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
 หรือไม่

- รับทราบเป็นอย่างดี
- รับทราบบ้าง
- ไม่เคยรับทราบเลย

7. ท่านมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
 หรือไม่

- เข้าใจเป็นอย่างดี
- เข้าใจเป็นอย่างดี
- ไม่แน่ใจ
- ไม่เข้าใจบ้าง
- ไม่เข้าใจเลย

(จากข้อ 7. ใช้ตอบคำถามในข้อ 8. และ 9.)

8. เข้าใจ เพราะ

.....

.....

.....

.....

9. ไม่เข้าใจ เพราะ

.....

.....

.....

.....

10. ท่านรับทราบวัตถุประสงค์ของนโยบายการท่องเที่ยวหน่วยทหารของกองทัพบกจากที่ใด

- การประชุม
- การอบรมสัมมนา
- การชี้แจงของผู้บังคับบัญชา
- เอกสารการดำเนินงาน
- อื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ 3 การนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ไปปฏิบัติ

คำชี้แจง

1. ใส่เครื่องหมาย / หน้าข้อที่ตรงความจริงมากที่สุด
2. คำว่า “ กิจกรรม ” หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่จัดไว้ในแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น เช่น กีฬาอล์ฟ , ค่ายฝึกเยาวชนหรือการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นต้น
3. คำว่า “ ส่วนงาน ” หมายถึง หน่วยงานย่อยของแหล่งท่องเที่ยวของท่านที่มีการจัดทำโครงสร้างไว้

ด้านความได้เปรียบของแหล่งท่องเที่ยว

1. ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการจัดสถานที่อย่างไร
  - มีการจัดระเบียบดีมาก แยกเป็นสัดส่วน
  - มีการจัดระเบียบดี เนื่องจากสถานที่คับแคบ
  - มีการจัดระเบียบพอใช้ เนื่องจากมีพื้นที่มาก
  - ไม่มีการจัดระเบียบ เพราะใช้สถานที่ของทางราชการมาปรับปรุงไม่ได้สร้างใหม่
  - อื่นๆ (ระบุ).....
2. ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีความปลอดภัยเป็นอย่างไร
  - มีความปลอดภัยมาก
  - มีความปลอดภัยพอสมควร เนื่องจากขาดงบประมาณในการพัฒนาและจัดหาอุปกรณ์
  - ไม่มีความปลอดภัย

3. ท่านคิดว่าวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติอยู่มีความเหมาะสมเพียงใด

- มากที่สุด
 มาก
 ไม่แน่ใจ
 น้อย
 น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่า การเก็บค่าบริการในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่กำหนดไว้เป็นอย่างไร

- อัตราสูงมากเกินไป
 อัตราสูง
 อัตราปานกลาง
 อัตราต่ำ
 อัตราต่ำมากเกินไป

ด้านโครงสร้างงานของแหล่งท่องเที่ยว

5. แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีสายการบังคับบัญชาเป็นอย่างไร

- มีสายการบังคับบัญชาชัดเจน แยกจากงานประจำ
 มีสายการบังคับบัญชาไม่ค่อยชัดเจน
 มีสายการบังคับบัญชาซับซ้อนกับงานประจำ
 ไม่มีสายการบังคับบัญชาอย่างเด่นชัด
 อื่น ๆ (ระบุ).....

6. แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ มีคำสั่งการแบ่งมอบงานที่ชัดเจนหรือไม่

- ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร
 ชัดเจน เป็นคำสั่งด้วยวาจา (ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร)
 ไม่ค่อยชัดเจน เพราะ.....
 ไม่มีการแบ่งมอบงานอย่างชัดเจน ตามแต่จะได้รับคำสั่ง
 อื่น ๆ (ระบุ).....

7. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการแบ่งส่วนงานเป็นอย่างไร

- มีการจัดอย่างชัดเจน
 มีการจัดแต่ไม่ชัดเจน ควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่อง (ระบุ).....
 ไม่มีการจัด

- อื่น ๆ (ระบุ).....
8. ท่านคิดว่าการแบ่งมอบงานในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นอย่างไร
- ตามความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติ
- ตามความรู้ของผู้ปฏิบัติอย่างเดียว
- ตามคำสั่งที่ได้รับ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ด้านการจัดระบบงานของแหล่งท่องเที่ยว

9. ท่านคิดว่างานที่ท่านปฏิบัติอยู่ในส่วนงานมีขั้นตอนในการปฏิบัติเป็นอย่างไร
- มีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน
- มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน แต่มีรายละเอียดไม่ชัดเจน
- ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงาน
- อื่น ๆ (ระบุ).....
10. ท่านคิดว่าส่วนงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการบังคับบัญชาเป็นอย่างไร
- มีความเข้มงวดมาก
- มีความเข้มงวดบ้าง
- ไม่ค่อยมีความเข้มงวด
- อื่น ๆ (ระบุ).....
11. ท่านคิดว่าส่วนงานที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีการกำกับดูแลเป็นอย่างไร
- มีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นประจำ
- มีการกำกับดูแลบ้างเป็นบางครั้ง
- ไม่มีการกำกับดูแลเลย
- อื่น ๆ (ระบุ).....
12. ท่านคิดว่าระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานในส่วนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นอย่างไร
- มีแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติอย่างชัดเจน
- มีแนวทางในการรายงานผลการปฏิบัติยังไม่ชัดเจน
- ไม่ได้กำหนดแนวทางไว้
- อื่น ๆ (ระบุ).....
13. ในการปฏิบัติงานในส่วนงานของท่านมีระเบียบปฏิบัติประจำเป็นอย่างไร
- เป็นคู่มือในการปฏิบัติทุกเรื่อง
- เป็นคู่มือในการปฏิบัติบางเรื่อง
- ไม่มีคู่มือในการปฏิบัติ ต้องคอยถามผู้บังคับบัญชา

- ใช้ความเคยชินในการปฏิบัติ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ด้านพฤติกรรมผู้บริหาร

14. ท่านเห็นว่าผู้บริหารของท่าน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่
อย่างไร

- แก้ปัญหาทันที
- นำปัญหาเรียนผู้บังคับบัญชาทราบ
- วางตัวเฉย
- ปรีกษาผู้อื่นเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา
- อื่น ๆ (ระบุ).....

15. ท่านเห็นว่าผู้บริหารของท่านเอาใจใส่ตรวจตราความเรียบร้อยแหล่งท่องเที่ยวที่ท่าน
ปฏิบัติงานอยู่ อย่างไร

- สม่าเสมอ
- นาน ๆ ครั้ง
- ตรวจบ้างไม่ตรวจบ้าง
- ไม่ค่อยสนใจ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

16. ท่านเห็นว่าผู้บริหารของท่าน สนใจเอาใจใส่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

- สนใจเอาใจใส่มาก
- มีบ้างเป็นบางครั้ง
- ไม่เคยสนใจเลย
- ไม่แน่ใจ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

17. ผู้บริหารของท่าน ได้มีการประชุมชี้แจงในโอกาสใดบ้าง

- จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติร่วมกันตามระยะเวลา
- จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติร่วมกันเมื่อมีปัญหาเท่านั้น
- จัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติร่วมกันเมื่อมีคำสั่ง
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ด้านพัฒนาบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยว

18. ท่านเคยได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบกหรือไม่ อย่างไร

- เข้ารับการอบรมทุกครั้งที่มีการจัดการอบรม
- เข้าอบรมเป็นบางครั้ง
- ไม่เคยรับการอบรมเลย ได้รับเอกสารแนะนำบ้าง
- ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

19. ท่านเคยเข้าร่วมการประชุมของแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ และได้ร่วมแสดงความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร

- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง แต่ไม่ได้แสดงความคิดเห็น
- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และได้แสดงความคิดเห็นบ้าง
- เข้าร่วมประชุมทุกครั้ง และไม่ได้แสดงความคิดเห็นทุกครั้ง
- เคยเข้าร่วมเป็นบางครั้ง
- ไม่เคยได้เข้าร่วมประชุม

20. ผู้บริหารของท่าน ได้กระจายข่าวสารจากหน่วยเหนือให้ท่านทราบอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร

- ไม่เคยได้รับข่าวสารเลย
- ได้รับข่าวสารจากการประชุมแต่ละครั้งเท่านั้น
- ได้รับข่าวสารอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ
- ได้รับบ้างเป็นบางครั้ง
- อื่น ๆ (ระบุ).....

21. ท่านได้รับโอกาสให้เข้าศึกษาดูงานในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

- ได้รับทุกครั้ง ได้ประโยชน์ดี
- ได้รับบางครั้ง เพราะจำกัดด้วยงบประมาณ และนำมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมที่ทำอยู่ได้
- ไม่เคยได้รับเลย
- อื่น ๆ (ระบุ).....

22. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหากับผู้บริหารหรือไม่ อย่างไร

- มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง และได้รับการตอบสนองเป็นบางครั้ง

- มีส่วนร่วมทุกครั้ง และเสนอการแก้ปัญหาทุกครั้ง แต่มักจะไม่ได้รับการตอบสนอง
- มีส่วนร่วมบ้าง และเสนอแก้ไขปัญหบางครั้ง
- ไม่เคยมีส่วนร่วมเลย
- อื่น ๆ (ระบุ).....

23. ผู้บริหารของท่านให้ความสำคัญในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

- แยกกันทำเป็นส่วนใหญ่
- ทำงานร่วมกันเป็นทีมทุกครั้ง
- ทำงานร่วมกันเป็นทีมในบางงาน
- ต่างคนต่างทำ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ด้านอุดมการณ์ในการทำงานร่วมกัน

24. ท่านคิดว่าผู้ร่วมงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างไร

- ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี
- ช่วยเหลือซึ่งกันและกันบ้าง
- ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบเท่านั้น
- ทำตามคำสั่งที่ได้รับ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

25. ท่านเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีความสมัครใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร

- ทุกคนมีความสมัครใจ
- มีความสมัครใจบางส่วน
- ไม่มีความสมัครใจ แต่ปฏิบัติตามคำสั่ง
- อื่น ๆ (ระบุ).....

26. ท่านเห็นว่า ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ของผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ เป็นอย่างไร

- ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจมาก
- ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจพอประมาณ
- ทำงานด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจไม่ดีเท่าที่ควร เพราะขาดประสบการณ์
- อื่น ๆ (ระบุ).....

27. ท่านเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านทำงานอยู่ได้ปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน หรือไม่อย่างไร

- ไปในแนวทางเดียวกันเสมอ
- ไปในแนวทางเดียวกันมีความขัดแย้งกันบ้าง
- ขัดแย้งกันตลอดเวลา
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ด้านทักษะบุคคลากรแหล่งท่องเที่ยว

28. ท่านเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ผู้ให้บริการมีอธยาศัยอย่างไร

- มารยาท กริยา วาจา เรียบร้อยดี
- มารยาท กริยา วาจา พอใช้
- มารยาท กริยา วาจา ไม่ดีเลย ต้องปรับปรุงแก้ไข
- อื่น ๆ (ระบุ).....

29. ท่านเห็นว่าเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่เป็นอย่างไร

- มีความรอบรู้มาก สามารถให้คำแนะนำผู้ให้บริการได้เป็นอย่างดี
- มีความรอบรู้ พอให้คำแนะนำผู้ให้บริการได้บ้างเฉพาะเรื่องที่รู้เท่านั้น
- พอมีความรู้ แต่ยังไม่สามารถให้คำแนะนำได้ไม่ชัดเจน ต้องการประสบการณ์บ่อยๆ
- อื่น ๆ (ระบุ).....

30. ท่านเห็นว่าความผิดพลาดที่เกิดจากการให้บริการในแต่ละครั้งได้รับการแก้ไขอย่างไร

- ได้รับการแก้ไขทุกครั้งจนดีขึ้น
- ได้รับการแก้ไขบ้าง ก็ดีขึ้นบ้าง
- ไม่ได้แก้ไขเลย ไม่สนใจจะแก้ไข
- อื่น ๆ (ระบุ).....

31. ท่านเห็นว่า การคัดเลือกบุคคลากรที่มาจากพลทหารปฏิบัติงานในการให้บริการเป็นอย่างไร

- เหมาะสมมาก ตรงตามงานที่ทำ
- เหมาะสมพอสมควร เพราะ แล้วแต่หน่วยต้นสังกัดของพลทหารผู้นั้นส่งตัวมาให้
- ไม่เหมาะสม เพราะขาดทักษะต้องมาฝึกเอง และไม่ใช่งานหลักของพลทหาร
- อื่น ๆ (ระบุ).....

32. ท่านเห็นว่า งานด้านบริการช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้อย่างไร
- พัฒนาได้อย่างมาก สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
  - พัฒนาได้บ้างจะดีขึ้น หากได้ปฏิบัติบ่อยๆ
  - พัฒนาไม่ได้เลย เพราะขัดกับบุคลิกส่วนตัว
  - อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 4 การประเมินผลนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ					
2	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเต็มขีดความสามารถ					
3	แหล่งท่องเที่ยวมีการให้บริการเป็นอย่างดี					
4	แหล่งท่องเที่ยวมีสถานที่สะอาด สวยงาม ร่มรื่น					
5	แหล่งท่องเที่ยวใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าในการบริหารจัดการ และการพัฒนา					
6	แหล่งท่องเที่ยวมีการดูแลความปลอดภัยผู้ใช้บริการเป็นอย่างดี					
7	แหล่งท่องเที่ยวใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน					
8	แหล่งท่องเที่ยวมีการจัดสถานที่ทำงานอย่างเป็นระเบียบ โดยมีการจัดระบบที่ดี					
9	แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรมในแต่ละแห่งอย่างเพียงพอ					
10	แหล่งท่องเที่ยวมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ อย่างเพียงพอ					
11	แหล่งท่องเที่ยวได้จัดแบ่งผลกำไรจากการดำเนินการประจำปีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม					
12	ประชาชนทั่วไปและครอบครัวผู้ปฏิบัติงานในแหล่งท่องเที่ยวให้ความสนใจมาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว					
13	คุณภาพชีวิตของเจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวและครอบครัวเปลี่ยนแปลงดีขึ้น					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ครอบครัวกำลังพลบางส่วนในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวในการประกอบอาชีพเสริม					
15	ผู้ประกอบการและครอบครัวในแหล่งท่องเที่ยวมีรายได้เสริมจากเงินประจำ					
16	มีการพัฒนางานและครอบครัวในแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง					
17	เจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวเข้าถึงประชาชนเป็นอย่างดี					
18	หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ในการสนับสนุนกิจการ การท่องเที่ยวในค่ายทหาร					
19	เจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวมีโอกาสได้ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของทหาร					
20	ประชาชนที่ใช้บริการได้มีโอกาสสัมผัสชีวิตความเป็นอยู่ของทหารจากการได้เข้ามาใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว					
21	เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวมีโอกาสได้รับการอบรมงานด้านบริการ					
22	เจ้าหน้าที่ในแหล่งท่องเที่ยวได้นำความรู้จากการบริการมาประยุกต์ใช้ในแหล่งท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่าการนำนโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพกไปปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในค่ายสมเด็จพระเอกาทศธรรมมีปัญหาอย่างไร ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 การจัดโครงสร้างหน่วยงานในแหล่งท่องเที่ยวมีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....
.....

1.2 การจัดสถานที่ในแหล่งท่องเที่ยวมีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....
.....

1.3 งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือมีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....
.....
.....

1.4 การบริหารงานในแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

1.5 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีอยู่มีปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

1.6 อื่นๆ

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....

.....
.....

2. จากการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 3 (ข้อที่ 1 – 22) ท่านคิดว่าการประเมินผลนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในค่ายทหาร แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ มีปัญหาด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างไร ตอบตามหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ด้านประสิทธิภาพ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

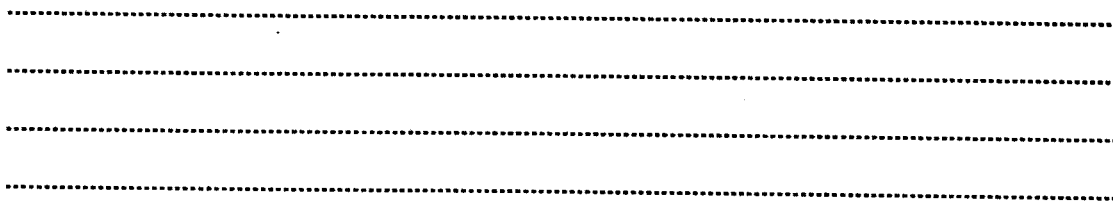
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.2 ด้านประสิทธิผล

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย ชุด ข

**เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
ศึกษารณีนีค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก**

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ศึกษารณีนีค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในการนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถาม ชุดนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้รับจะปิดเป็นความลับโดยไม่มีผลต่อการทำงานของท่าน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความกรุณาจากท่านเพื่อช่วยให้งานวิจัยดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยวในหน่วยทหารของกองทัพบก
ศึกษากรณีค่ายสมเด็จพระเอกาทศรถ จังหวัดพิษณุโลก

.....
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

7. เพศ

ชาย

หญิง

8. อายุ

15 ปี - 20 ปี

21 ปี - 30 ปี

31 ปี - 40 ปี

41 ปี - 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

9. อาชีพ

รับราชการ

พนักงานเอกชน

ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ

ค้าขาย

นักเรียน - นักศึกษา

อื่น ๆ (ระบุ) .....

10. การศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

อื่น ๆ (ระบุ) .....

11. ระดับรายได้ต่อเดือน

ไม่เกิน 8,000 บาท

8,001 - 15,000 บาท

15,001 - 20,000 บาท

20,001 บาท - 25,000 บาท

มากกว่า 25,000 บาท

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติตามนโยบาย				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการ					
1	เจ้าหน้าที่มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ					
2	เจ้าหน้าที่มีความขยันในการทำงาน					
3	เจ้าหน้าที่มีมารยาท พุดจาสุภาพ อ่อนน้อมกับบุคคลทั่วไป					
4	เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถในการแนะนำและการให้บริการ					
5	เจ้าหน้าที่แต่งกายสะอาดเรียบร้อย					
6	เจ้าหน้าที่มีความสนใจกับงานที่รับผิดชอบ					
	ด้านอาคารและสถานที่					
7	สถานที่มีความสะอาดโดยทั่วไป					
8	สถานที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยทั่วไป					
9	สถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
10	สถานที่ที่มีห้องน้ำอย่างเพียงพอ					
11	สถานที่จัดห้องน้ำสะอาด					
	ด้านระบบบริหารจัดการ					
12	มีผู้รับผิดชอบแต่ละแห่งอย่างชัดเจน					
13	มีการจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในแต่ละจุด					
14	อัตราค่าบริการมีความเหมาะสม					
15	มีการบริการ เข้า – ออก อย่างสะดวก					
16	มีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำและติดต่อสอบถาม					
	ด้านประชาสัมพันธ์					
17	ใช้แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยว					
18	ใช้ระบบเสียงตามสายบริเวณ สถานที่ท่องเที่ยว					

19	ใช้ป้ายแนะนำประชาสัมพันธ์สถานที่ตามจุดต่างๆ					
20	มีการจัดเจ้าหน้าที่ วิทยากร บรรยาย และให้คำแนะนำ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พันโท พงศธร เมืองแก่น
วัน เดือน ปีเกิด	16 พฤศจิกายน 2513
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ.2537
สถานที่ทำงาน	กองพันทหารช่างที่ 302 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่ง	รองผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ 302